

Άρθρο 214 Β : Δικαστική διαμεσολάβηση

1. Διαφορές ιδιωτικού δικαίου μπορούν να επιλυθούν και με προσφυγή σε δικαστική μεσολάβηση. Η προσφυγή στη δικαστική μεσολάβηση, η οποία είναι προαιρετική, μπορεί να γίνει πριν από την άσκηση της αγωγής ή και κατά τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας.
2. Σε κάθε πρωτοδικείο ορίζονται, για ένα έτος με δυνατότητα ανανέωσης για δύο ακόμη έτη, ένας ή περισσότεροι από τους υπηρετούντες προέδρους πρωτοδικών ή τους αρχαιότερους πρωτοδίκες ως μεσολαβητές μερικής ή πλήρους απασχόλησης.
3. Η δικαστική μεσολάβηση περιλαμβάνει ξεχωριστές και κοινές ακροάσεις και συζητήσεις των μερών και των πληρεξουσίων δικηγόρων τους με τον μεσολαβητή δικαστή, ο οποίος και μπορεί να απευθύνει στα μέρη μη δεσμευτικές προτάσεις επίλυσης της διαφοράς. Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί, μετά ή δια πληρεξουσίου δικηγόρου, να προσφεύγει στον κατά τόπον αρμόδιο δικαστή μεσολαβητή υποβάλλοντας γραπτώς το αίτημά του.
4. Το δικαστήριο στο οποίο είναι εκκρεμής η υπόθεση μπορεί σε κάθε στάση της δίκης, ανάλογα με την περίπτωση και λαμβάνοντας υπόψη όλες τις περιστάσεις της υπόθεσης, να καλεί τα μέρη να προσφύγουν στη δικαστική μεσολάβηση για την επίλυση της διαφοράς τους και ταυτόχρονα, αν συμφωνούν τα μέρη, να αναβάλει την εκδίκαση της υπόθεσης σε σύντομη δικάσιμο και πάντως όχι πέραν του εξαμήνου.
5. Αν τα μέρη καταλήξουν σε συμφωνία συντάσσεται πρακτικό μεσολάβησης. Το πρακτικό υπογράφεται από τον μεσολαβητή, τα μέρη και τους πληρεξουσίους δικηγόρους τους και το πρωτότυπό του κατατίθεται στη γραμματεία του πρωτοδικείου όπου διεξήχθη η μεσολάβηση. Κατά την κατάθεση ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει παράβολο υπέρ του Δημοσίου, το ύψος και η αναπροσαρμογή του οποίου καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Από την κατάθεση στη γραμματεία του πρωτοδικείου, το πρακτικό μεσολάβησης, εφόσον περιέχει συμφωνία των μερών για ύπαρξη αξίωσης, αποτελεί εκτελεστό τίτλο, σύμφωνα με το άρθρο 904 παράγραφος 2 εδάφιο γ' Κ.Πολ.Δ.
6. Η μεσολάβηση πρέπει να διεξάγεται κατά τρόπο που να μην παραβιάζει το απόρρητο αυτής, εκτός αν τα μέρη συμφωνήσουν άλλως. Πριν από την έναρξη της διαδικασίας όλοι οι συμμετέχοντες δεσμεύονται εγγράφως να τηρήσουν το απόρρητο της διαδικασίας.

Άρθρο 950 Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας

1. Με την απόφαση με την οποία διατάζεται η απόδοση ή παράδοση τέκνου καταδικάζεται ο γονέας που έχει το τέκνο να εκτελέσει αυτή την πράξη και με την ίδια απόφαση, για την περίπτωση που δεν την εκτελέσει, απαγγέλλεται αυτεπαγγέλτως χρηματική ποινή έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ υπέρ του αιτούντος την απόδοση ή παράδοση και σε προσωπική κράτηση έως ένα έτος. Αν το τέκνο δεν βρεθεί, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 861 έως 866.

2. Αν παρεμποδίζεται το δικαίωμα της προσωπικής επικοινωνίας του γονέα με το τέκνο, η απόφαση που ρυθμίζει την επικοινωνία μπορεί να απειλήσει με χρηματική ποινή και προσωπική κράτηση εκείνον που εμποδίζει την επικοινωνία και εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 947.

3. Κατά την επικύρωση από το δικαστήριο της κατά το άρθρο 1441 του Αστικού Κώδικα συμφωνίας των συζύγων, με την οποία ρυθμίζεται η επιμέλεια των τέκνων, διατάσσεται αυτεπαγγέλτως και η απόδοση ή η παράδοση του τέκνου στον γονέα στον οποίο ανατίθεται η επιμέλεια και εφαρμόζεται κατά τα λοιπά η πρώτη παράγραφος του παρόντος άρθρου. Ως προς τη ρυθμιζόμενη με την ίδια συμφωνία επικοινωνία με το τέκνο εφαρμόζεται αναλόγως η δεύτερη παράγραφος του παρόντος άρθρου.

CIVIL LAW**1510 – Parental Responsibility**

The responsibility over a minor child is a duty and a right of the parents (parental responsibility) who exercise it in common. The parental responsibility includes the custody of the person, the management of his/her property and the representation of the child in all cases or legal transaction or court proceedings, related to the person or his/her property.

In case the parental responsibility terminates due to death, pronouncement in latency or forfeiture of either parent, the parental responsibility will exclusively appertain to the other. If either parent is incapable of exercising the parental responsibility for real reasons or because he/she is incompetent or restrictively competent of legal transactions, then this is exercised by the other parent alone. However, the minor parent may also exercise a child's responsibility.

1511 – Every decision of the parents regarding the exercise of the parental responsibility must aim to the best interest of the child. To the best interest of the child, must also aim the court judgment when, according to the provisions of the law, the court decides with regard to the assignment of the parental responsibility or the mode of its exercise. The court judgment must also respect the equality between the parents and not make any discrimination due to the gender, the race, the language, the religion, the political or any other beliefs, the nationality, the national or social origin or the property.

Depending on the child's maturity, his/her opinion should be sought and co-assessed before any judgment regarding parental responsibility, provided such judgment concerns his best interest.

1513 - Divorce or Marriage Annulment

In cases of divorce or marriage annulment and given that both parents are in life, the exercise of the parental responsibility will be regulated by the court. The exercise of the parental responsibility may be assigned to either parent or, if they agree, upon setting at the same time, the place where the child shall live, to both parents in common. The court may decide otherwise, especially allocate the exercise of the parental responsibility between the parents or assign the same to a third party.

In order to make a judgment, the Court takes regard of the bonds, up-to-date, of the child with his/her parents and siblings, as well as any agreements made by the child's parents regarding the child's custody and the administration of his/her property.

The parent who has not been assigned with the exercise of the parental responsibility, is entitled to ask from the other, information about the child and his/her property.

1515 - Children born out-of wedlock

The parental responsibility of the minor child born and still remaining out-of-wedlock, appertains to his mother. In case of his/her recognition, the father also acquires parental responsibility, which however he exercises, if there is an agreement of the parents as per article 1513 or if the mother's parental responsibility terminated or if she is incapable of exercising the same for legal or actual reasons.

By petition of the father, the court may also, in all other cases, assign to him as well, the exercise of the parental responsibility or part thereof, if this is dictated by the child's best interest.

In case of court recognition, to which the father opposed, the latter does not exercise parental responsibility nor does he replace the mother in exercising the same, unless there is an agreement of the parents as per article 1513. The court may, if the child's best interest requires so, decide otherwise upon petition of the father, provided the parental responsibility of the mother is terminated or she is incapable of exercising the same for legal or actual reasons or there is an agreement of the parents.

Exact translation of the Greek attached document.

Athens 17.03.2016 The translator THEODOSSIA KAPELONI

Article 1518. - Care of person.

The care of the person of the child comprises in particular the upbringing supervision education and instruction of the child as well as the determination of its place of abode.

In raising the child the parents must support it without distinction as to gender in developing responsibly and with social awareness its personality. The taking of measures of compulsion shall only be allowed if these are pedagogically necessary and do not cause injury to the child's dignity.

As regards the education and the professional training of the child the parents shall take into consideration its capabilities and personal inclinations. For this purpose they must cooperate with the school authorities and if necessary request the concurrence of the competent State departments or public bodies

Article 1520. - Personal communication.

The parent with whom the child does not reside conserves the right of personal communication with the child.

The parents have not the right to prevent the communication of the child with its distant ascendants except on serious grounds.

In the cases contemplated in the preceding paragraphs particulars pertaining to the method of communication shall be specifically regulated by the Court.

No. 092.22.2392

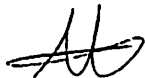
CIVIL LAW

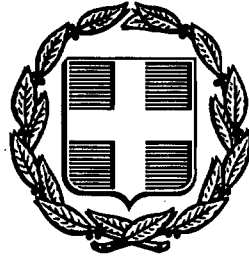
1441 Consensual divorce. The spouses may, by written agreement, dissolve their marriage, provided the marriage has lasted at least six months before the conclusion of the agreement. This agreement is signed by the contracting parties and their plenipotentiaries or only by the latter, provided they bear a special power of attorney, which should have been given within the last month before the signing of the agreement.

When there are minor children, the marriage is dissolved, provided the above agreement is accompanied by another written agreement between the spouses regulating child custody and visitation rights, which is valid until the issuance of a decision relating to this matter, according to article 1513.

The aforementioned written agreement and the written agreement regulating child custody, visitation rights or child support, if it has been agreed upon, are submitted together with the special powers of attorney, when required, to the competent One-Judge First Instance Court, which by its decision, issued according to ex parte jurisdiction proceedings, ratifies the agreements and declares the dissolution of marriage, provided the lawful requirements are met. The decision of the One-Judge First Instance Court relating to child custody, visitation rights or child support constitutes an enforcement order.

This is an accurate translation from the attached document in Greek.
Translated by: M. Konstantinidou.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
2 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1992

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
193

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2102

Κύρωση Διεθνούς Σύμβασης για τα αστικά θέματα της διεθνούς απαγωγής παιδιών.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, η Σύμβαση για τα αστικά θέματα της διεθνούς απαγωγής παιδιών, που υπογράφηκε στη Χάγη στις 25 Οκτωβρίου 1980 με τις εξής δηλώσεις:

1. Σύμφωνα με το άρθρο 42 της σύμβασης η Ελλάδα δηλώνει ότι δεν δεσμεύεται για την πληρωμή των εξόδων, που προβλέπονται στη δεύτερη παράγραφο του άρθρου 26 και συνδέονται με σύμπραξη δικηγόρου ή νομικού συμβούλου ή για τα δικαστικά έξοδα παρά μόνο κατά το μέτρο που αυτά τα έξοδα αφορούν περιπτώσεις δωρεάν δικαστικής ή νομικής συνδρομής.

2. Για την εφαρμογή των διατάξεων αυτής της σύμβασης σύμφωνα με τα άρθρα 6 επ. ως Κεντρική Αρχή ορίζεται το Υπουργείο Δικαιοσύνης.

3. Η αρμοδιότητα για τη διενέργεια των δικαστικών πράξεων και τη διεξαγωγή των δικών επί ονόματι ή για λογαριασμό της Κεντρικής Αρχής και των προσώπων ή υπηρεσιών που δικαιούνται κατά τους όρους της σύμβασης να ζητήσουν την επιστροφή του παιδιού ή κρίνονται απαραίτητες για την επίτευξη του σκοπού της σύμβασης ανατίθεται στα κατά τόπους αρμόδια Γραφεία Νομικού Συμβούλου ή Δικαστικά Γραφεία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Όπου δεν λειτουργούν τέτοια γραφεία η αρμοδιότητα αυτή ανατίθεται σε δικηγόρο του Δημοσίου με εντολή του Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

4. Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αναλαμβάνουν μέσω των ιδρυμάτων τους και ύστερα από σχετική παραγγελία του

κατά τόπον αρμόδιου Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών την προσωρινή φύλαξη του εντοπιζόμενου και θεωρούμενου ως παρانونώς μετακινούμενου ή κατακρατούμενου κατά τους όρους της σύμβασης παιδιού μέχρι την επιστροφή του στον αναγνωριζόμενο δικαιούχο.

Το κείμενο της σύμβασης στο πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

CONVENTION ON THE CIVIL ASPECTS OF INTERNATIONAL CHILD ABDUCTION

The States signatory to the present Convention,
Firmly convinced that the interests of children are of paramount importance in matters relating to their custody,

Desiring to protect children internationally from the harmful effects of their wrongful removal or retention and to establish procedures to ensure their prompt return to the State of their habitual residence, as well as to secure protection for rights of access,

Have resolved to conclude a Convention to this effect, and have agreed upon the following provisions -

CHAPTER I - SCOPE OF THE CONVENTION

Article 1

The objects of the present Convention are -

- a) to secure the prompt return of children wrongfully removed to or retained in any Contracting State; and
- b) to ensure that rights of custody and of access under the law of one Contracting State are effectively respected in the other Contracting States.

Article 2

Contracting States shall take all appropriate measures to secure within their territories the implementation of the objects of the Convention. For this purpose they shall use the most expeditious procedures available.

Article 3

The removal or the retention of a child is to be considered wrongful where -

- a) it is in breach of rights of custody attributed to a person, an institution or any other body, either jointly or alone, under the law of the State in which the child was habitually resident immediately before the removal or retention; and
- b) at the time of removal or retention those rights were actually exercised, either jointly or alone, or would have been so exercised but for the removal or retention.

The rights of custody mentioned in sub-paragraph

- a) above, may arise in particular by operation of law or by reason of a judicial or administrative decision, or by reason of an agreement having legal effect under the law of that State.

Article 4

The Convention shall apply to any child who was habitually resident in a Contracting State immediately before any breach of custody or access rights. The Convention shall cease to apply when the child attains the age of 16 years.

Article 5

For the purposes of this Convention -

- a) 'rights of custody' shall include rights relating to the care of the person of the child and, in particular, the right to determine the child's place of residence;
- b) 'rights of access' shall include the right to take a child for a limited period of time to a place other than the child's habitual residence.

CHAPTER II - CENTRAL AUTHORITIES

Article 6

A Contracting State shall designate a Central Authority to discharge the duties which are imposed by the Convention upon such authorities.

Federal States, States with more than one system of law or States having autonomous territorial organizations shall be free to appoint more than one Central Authority and to specify the territorial extent of their powers. Where a State has appointed more than one Central Authority, it shall designate the Central Authority to which applications may be addressed for transmission to the appropriate Central Authority within that State.

Article 7

Central Authorities shall co-operate with each other and promote co-operation amongst the competent authorities in their respective State to secure the prompt return of children and to achieve the other objects of this Convention.

In particular, either directly or through any inter-mediator, they shall take all appropriate measures:-

- a) to discover the whereabouts of a child who has

been wrongfully removed or retained;

b) to prevent further harm to the child or prejudice to interested parties by taking or causing to be taken provisional measures;

c) to secure the voluntary return of the child or to bring about an amicable resolution of the issues;

d) to exchange, where desirable, information relating to the social background of the child;

e) to provide information of a general character as to the law of their State in connection with the application of the Convention;

f) to initiate or facilitate the institution of judicial or administrative proceedings with a view to obtaining the return of the child and, in a proper case, to make arrangements for organizing or securing the effective exercise of rights of access;

g) where the circumstances so require, to provide or facilitate the provision of legal aid and advice, including the participation of legal counsel and advisers;

h) to provide such administrative arrangements as may be necessary and appropriate to secure the safe return of the child;

i) to keep each other informed with respect to the operation of this Convention and, as far as possible, to eliminate any obstacles to its application.

CHAPTER III - RETURN OF CHILDREN

Article 8

Any person, institution or other body claiming that a child has been removed or retained in breach of custody rights may apply either to the Central Authority of the child's habitual residence or to the Central Authority of any other Contracting State for assistance in securing the return of the child.

The application shall contain -

a) information concerning the identity of the applicant, of the child and of the person alleged to have removed or retained the child;

b) where available, the date of birth of the child;

c) the grounds on which the applicant's claim for return of the child is based;

d) all available information relating to the whereabouts of the child and the identity of the person with whom the child is presumed to be.

The application may be accompanied or supplemented by -

e) an authenticated copy of any relevant decision or agreement;

f) a certificate or an affidavit emanating from a Central Authority, or other competent authority of the State of the child's habitual residence, or from a qualified person, concerning the relevant law of that State;

g) any other relevant document.

Article 9

If the Central Authority which receives an application referred to in Article 8 has reason to believe that the child is in another Contracting State, it shall directly and without delay transmit the application to the Central Authority of that Contracting State and inform the

requesting Central Authority, or the applicant, as the case may be.

Article 10

The Central Authority of the State where the child is shall take or cause to be taken all appropriate measures in order to obtain the voluntary return of the child.

Article 11

The judicial or administrative authorities of Contracting States shall act expeditiously in proceedings for the return of children.

If the judicial or administrative authority concerned has not reached a decision within six weeks from the date of commencement of the proceedings, the applicant or the Central Authority of the requested State, on its own initiative or if asked by the Central Authority of the requesting State, shall have the right to request a statement of the reasons for the delay. If a reply is received by the Central Authority of the requested State, that Authority shall transmit the reply to the Central Authority of the requesting State, or to the applicant, as the case may be.

Article 12

Where a child has been wrongfully removed or retained in terms of Article 3 and, at the date of the commencement of the proceedings before the judicial or administrative authority of the Contracting State where the child is, a period of less than one year has elapsed from the date of the wrongful removal or retention, the authority concerned shall order the return of the child forthwith.

The judicial or administrative authority, even where the proceedings have been commenced after the expiration of the period of one year referred to in the preceding paragraph, shall also order the return of the child, unless it is demonstrated that the child is now settled in its new environment.

Where the judicial or administrative authority in the requested State has reason to believe that the child has been taken to another State, it may stay the proceedings or dismiss the application for the return of the child.

Article 13

Notwithstanding the provisions of the preceding Article, the judicial or administrative authority of the requested State is not bound to order the return of the child if the person, institution or other body which opposes its return establishes that -

a) the person, institution or other body having the care of the person of the child was not actually exercising the custody rights at the time of removal or retention, or had consented to or subsequently acquiesced in the removal or retention; or

b) there is a grave risk that his or her return would expose the child to physical or psychological harm or otherwise place the child in an intolerable situation.

The judicial or administrative authority may also refuse to order the return of the child if it finds that the child objects to being returned and has attained an age and degree of maturity at which it is appropriate to take account of its views.

In considering the circumstances referred to in this Article, the judicial and administrative authorities shall take into account the information relating to the social background of the child provided by the Central Authority or other competent authority of the child's habitual residence.

Article 14

In ascertaining whether there has been a wrongful removal or retention within the meaning of Article 3, the judicial or administrative authorities of the requested State may take notice directly of the law of, and of judicial or administrative decisions, formally recognized or not in the State of the habitual residence of the child, without recourse to the specific procedures for the proof of that law or for the recognition of foreign decisions which would otherwise be applicable.

Article 15

The judicial or administrative authorities of a Contracting State may, prior to the making of an order for the return of the child, request that the applicant obtain from the authorities of the State of the habitual residence of the child a decision or other determination that the removal or retention was wrongful within the meaning of Article 3 of the Convention, where such a decision or determination may be obtained in that State. The Central Authorities of the Contracting States shall so far as practicable assist applicants to obtain such a decision or determination.

Article 16

After receiving notice of a wrongful removal or retention of a child in the sense of Article 3, the judicial or administrative authorities of the Contracting State to which the child has been removed or in which it has been retained shall not decide on the merits of rights of custody until it has been determined that the child is not to be returned under this Convention or unless an application under this Convention is not lodged within a reasonable time following receipt of the notice.

Article 17

The sole fact that a decision relating to custody has been given in or is entitled to recognition in the requested State shall not be a ground for refusing to return a child under this Convention, but the judicial or administrative authorities of the requested State may take account of the reasons for that decision in applying this Convention.

Article 18

The provisions of this Chapter do not limit the power

of a judicial or administrative authority to order the return of the child at any time.

Article 19

A decision under this Convention concerning the return of the child shall not be taken to be a determination on the merits of any custody issue.

Article 20

The return of the child under the provisions of Article 12 may be refused if this would not be permitted by the fundamental principles of the requested State relating to the protection of human rights and fundamental freedoms.

CHAPTER IV - RIGHTS OF ACCESS

Article 21

An application to make arrangements for organizing or securing the effective exercise of rights of access may be presented to the Central Authorities of the Contracting States in the same way as an application for the return of a child.

The Central Authorities are bound by the obligations of co-operation which are set forth in Article 7 to promote the peaceful enjoyment of access rights and the fulfilment of any conditions to which the exercise of those rights may be subject. The Central Authorities shall take steps to remove, as far as possible, all obstacles to the exercise of such rights.

The Central Authorities, either directly or through intermediaries, may initiate or assist in the institution of proceedings with a view to organizing or protecting these rights and securing respect for the conditions to which the exercise of these rights may be subject.

CHAPTER V - GENERAL PROVISIONS

Article 22

No security, bond or deposit, however described, shall be required to guarantee the payment of costs and expenses in the judicial or administrative proceedings falling within the scope of this Convention.

Article 23

No legalization or similar formality may be required in the context of this Convention.

Article 24

Any application, communication or other document sent to the Central Authority of the requested State shall be in the original language, and shall be accompanied by a translation into the official language or one of the official languages of the requested State or, where that is not feasible, a translation into French or English.

However, a Contracting State may, by making a

reservation in accordance with Article 42, object to the use of either French or English, but not both, in any application, communication or other document sent to its Central Authority.

Article 25

Nationals of the Contracting States and persons who are habitually resident within those States shall be entitled in matters concerned with the application of this Convention to legal aid and advice in any other Contracting State on the same conditions as if they themselves were nationals of and habitually resident in that State.

Article 26

Each Central Authority shall bear its own costs in applying this Convention.

Central Authorities and other public services of Contracting States shall not impose any charges in relation to applications submitted under this Convention. In particular, they may not require any payment from the applicant towards the costs and expenses of the proceedings or, where applicable, those arising from the participation of legal counsel or advisers. However, they may require the payment of the expenses incurred or to be incurred in implementing the return of the child.

However, a Contracting State may, by making a reservation in accordance with Article 42, declare that it shall not be bound to assume any costs referred to in the preceding paragraph resulting from the participation of legal counsel or advisers or from court proceedings, except insofar as those costs may be covered by its system of legal aid and advice.

Upon ordering the return of a child or issuing an order concerning rights of access under this Convention, the judicial or administrative authorities may, where appropriate, direct the person who removed or retained the child, or who prevented the exercise of rights of access, to pay necessary expenses incurred by or on behalf of the applicant, including travel expenses, any costs incurred or payments made for locating the child, the costs of legal representation of the applicant, and those of returning the child.

Article 27

When it is manifest that the requirements of this Convention are not fulfilled or that the application is otherwise not well founded, a Central Authority is not bound to accept the application. In that case, the Central Authority shall forthwith inform the applicant or the Central Authority through which the application was submitted, as the case may be, of its reasons.

Article 28

A Central Authority may require that the application be accompanied by a written authorization empowering it to act on behalf of the applicant, or to designate a representative so to act.

Article 29

This Convention shall not preclude any person, institution or body who claims that there has been a breach of custody or access rights within the meaning of Article 3 or 21 from applying directly to the judicial or administrative authorities of a Contracting State, whether or not under the provisions of this Convention.

Article 30

Any application submitted to the Central Authorities or directly to the judicial or administrative authorities of a Contracting State in accordance with the terms of this Convention, together with documents and any other information appended thereto or provided by a Central Authority, shall be admissible in the courts or administrative authorities of the Contracting States.

Article 31

In relation to a State which in matters of custody of children has two or more systems of law applicable in different territorial units -

a) any reference to habitual residence in that State shall be construed as referring to habitual residence in a territorial unit of that State;

b) any reference to the law of the State of habitual residence shall be construed as referring to the law of the territorial unit in that State where the child habitually resides.

Article 32

In relation to a State which in matters of custody of children has two or more systems of law applicable to different categories of persons, any reference to the law of that State shall be construed as referring to the legal system specified by the law of that State.

Article 33

A State within which different territorial units have their own rules of law in respect of custody of children shall not be bound to apply this Convention where a State with a unified system of law would not be bound to do so.

Article 34

This Convention shall take priority in matters within its scope over the Convention of 5 October 1961 concerning the powers of authorities and the law applicable in respect of the protection of minors, as between Parties to both Conventions. Otherwise the present Convention shall not restrict the application of an international instrument in force between the State of origin and the State addressed or other law of the State addressed for the purposes of obtaining the return of a child who has been wrongfully removed or retained or of organizing access rights.

Article 35

This Convention shall apply as between Contracting States only to wrongful removals or retentions occurring after its entry into force in those States.

Where a declaration has been made under Article 39 or 40, the reference in the preceding paragraph to a Contracting State shall be taken to refer to the territorial unit or units in relation to which this Convention applies.

Article 36

Nothing in this Convention shall prevent two or more Contracting States, in order to limit the restrictions to which the return of the child may be subject, from agreeing among themselves to derogate from any provisions of this Convention which may imply such a restriction.

CHAPTER VI - FINAL CLAUSES

Article 37

The Convention shall be open for signature by the States which were Members of the Hague Conference on Private International Law at the time of its Fourteenth Session.

It shall be ratified, accepted or approved and the instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands.

Article 38

Any other State may accede to the Convention.

The instrument of accession shall be deposited with the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands.

The Convention shall enter into force for a State acceding to it on the first day of the third calendar month after the deposit of its instrument of accession.

The accession will have effect only as regards the relations between the acceding State and such Contracting States as will have declared their acceptance of the accession. Such a declaration will also have to be made by any Member State ratifying, accepting or approving the Convention after an accession. Such declaration shall be deposited at the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands; this Ministry shall forward, through diplomatic channels, a certified copy to each of the Contracting States.

The Convention will enter into force as between the acceding State and the State that has declared its acceptance of the accession on the first day of the third calendar month after the deposit of the declaration of acceptance.

Article 39

Any State may, at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession, declare that the

Convention shall extend to all the territories for the international relations of which it is responsible, or to one or more of them. Such a declaration shall take effect at the time the Convention enters into force for that State.

Such declaration, as well as any subsequent extension, shall be notified to the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands.

Article 40

If a Contracting State has two or more territorial units in which different systems of law are applicable in relation to matters dealt with in this Convention, it may at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession declare that this Convention shall extend to all its territorial units or only to one or more of them and may modify this declaration by submitting another declaration at any time.

Any such declaration shall be notified to the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands and shall state expressly the territorial units to which the Convention applies.

Article 41

Where a Contracting State has a system of government under which executive, judicial and legislative powers are distributed between central and other authorities within that State, its signature or ratification, acceptance or approval of, or accession to this Convention, or its making of any declaration in terms of Article 40 shall carry no implication as to the internal distribution of powers within that State.

Article 42

Any State may, not later than the time of ratification, acceptance, approval or accession, or at the time of making a declaration in terms of Article 39 or 40, make one or both of the reservations provided for in Article 24 and Article 26, third paragraph. No other reservation shall be permitted.

Any State may at any time withdraw a reservation it has made. The withdrawal shall be notified to the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands.

The reservation shall cease to have effect on the first day of the third calendar month after the notification referred to in the preceding paragraph.

Article 43

The Convention shall enter into force on the first day of the third calendar month after the deposit of the third instrument of ratification, acceptance, approval or accession referred to in Articles 37 and 38.

Thereafter the Convention shall enter into force -

(1) for each State ratifying, accepting, approving or acceding to it subsequently, on the first day of the third calendar month after the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession;

(2) for any territory or territorial unit to which the Convention has been extended in conformity with Article

39 or 40, on the first day of the third calendar month after the notification referred to in that Article.

Article 44

The Convention shall remain in force for five years from the date of its entry into force in accordance with the first paragraph of Article 43 even for States which subsequently have ratified, accepted, approved it or acceded to it.

If there has been no denunciation, it shall be renewed tacitly every five years.

Any denunciation shall be notified to the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands at least six months before the expiry of the five year period. It may be limited to certain of the territories or territorial units to which the Convention applies.

The denunciation shall have effect only as regards the State which has notified it. The Convention shall remain in force for the other Contracting States.

Article 45

The Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands shall notify the States Members of the Conference, and the States which have acceded in accordance with Article 38, of the following -

(1) the signatures and ratifications, acceptances and approvals referred to in Article 37;

(2) the accessions referred to in Article 38;

(3) the date on which the Convention enters into force in accordance with Article 43;

(4) the extensions referred to in Article 39;

(5) the declarations referred to in Articles 38 and 40;

(6) the reservations referred to in Article 24 and Article 26, third paragraph, and the withdrawals referred to in Article 42;

(7) the denunciations referred to in Article 44.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at The Hague, on the 25th day of October, 1980, in the English and French languages, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Government of the Kingdom of the Netherlands, and of which a certified copy shall be sent, through diplomatic channels, to each of the States Members of the Hague Conference on Private International Law at the date of its Fourteenth Session.

ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΑΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΠΑΓΩΓΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ

Τα Κράτη που υπογράφουν την παρούσα Σύμβαση, Πιστεύοντας βαθιά ότι το συμφέρον του παιδιού είναι πρωταρχικής σημασίας για κάθε ζήτημα με την επιμέλειά του,

Επιθυμώντας να προστατεύσουν διεθνώς το παιδί κατά των επιβλαβών συνεπειών της παράνομης μετακίνησης ή κατακράτησής του και να δημιουργήσουν διαδικασίες που αποβλέπουν στο να διασφαλίσουν την άμεση επιστροφή του παιδιού στο Κράτος της συνήθους διαμονής του, καθώς

και την προστασία του δικαιώματος επικοινωνίας,

Αποφάσισαν τη σύναψη Σύμβασης γι' αυτόν το σκοπό και συμφώνησαν στις παρακάτω διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι - ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Άρθρο 1

Η παρούσα Σύμβαση έχει ως σκοπό:

α) να διασφαλίσει την άμεση επιστροφή των παιδιών που μετακινήθηκαν ή κατακρατήθηκαν παράνομα σε ένα από τα Συμβαλλόμενα Κράτη,

β) να διασφαλίσει ότι τα δικαιώματα επιμέλειας και επικοινωνίας που υφίστανται κατά το δίκαιο ενός από τα Συμβαλλόμενα Κράτη θα είναι σεβαστά και στα άλλα Συμβαλλόμενα Κράτη.

Άρθρο 2

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα για να διασφαλίσουν, εντός των εδαφικών τους ορίων, την πραγματοποίηση των σκοπών της Σύμβασης. Για το σκοπό αυτόν θα χρησιμοποιούν τις διαδικασίες επείγοντος χαρακτήρος που διαθέτουν.

Άρθρο 3

Η μετακίνηση ή η κατακράτηση παιδιού θεωρούνται παράνομες:

α) εφόσον έγιναν κατά παραβίαση δικαιώματος επιμέλειας, αναγνωρισμένου σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή άλλη οργάνωση, είτε αποκλειστικά είτε από κοινού με άλλους, από το δίκαιο του Κράτους στο οποίο το παιδί είχε τη συνήθη διαμονή του αμέσως πριν από την μετακίνηση ή την κατακράτησή του και

β) το δικαίωμα αυτό ησκέτο πραγματικά, αποκλειστικά ή από κοινού με άλλους, κατά το χρόνο της μετακίνησης ή της κατακράτησης, ή θα είχε ασκηθεί κατ' αυτόν τον τρόπο εάν δεν είχαν επισυμβεί τα γεγονότα αυτά. Το δικαίωμα επιμέλειας που αναφέρεται στην περίπτωση α) μπορεί να απορρέει ιδίως είτε απευθείας από το νόμο, είτε από δικαστική ή διοικητική απόφαση, είτε από συμφωνία που ισχύει σύμφωνα με το δίκαιο αυτού του Κράτους.

Άρθρο 4

Η Σύμβαση εφαρμόζεται για κάθε παιδί το οποίο είχε τη συνήθη διαμονή του σε Συμβαλλόμενο Κράτος αμέσως πριν από την προσβολή των δικαιωμάτων επιμέλειας ή επικοινωνίας. Η εφαρμογή της Σύμβασης παύει όταν το παιδί αποκτήσει την ηλικία των 16 ετών.

Άρθρο 5

Κατά την έννοια της παρούσας Σύμβασης:

α) το "δικαίωμα επιμέλειας" περιλαμβάνει το δικαίωμα που αφορά στη μέριμνα για το πρόσωπο του παιδιού και ιδίως το δικαίωμα καθορισμού του τόπου διαμονής του.

β) το "δικαίωμα επικοινωνίας" περιλαμβάνει το δικαίωμα να μεταφέρει κάποιος το παιδί για ορισμένο χρονικό διάστημα σε τόπο άλλο από τον τόπο της συνήθους διαμονής του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ - ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 6

Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος υποδεικνύει μία Κεντρική Αρχή επιφορτισμένη να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται από τη Σύμβαση. Ομοσπονδιακά Κράτη, Κράτη στα οποία ισχύουν περισσότερα νομικά συστήματα, ή Κράτη τα οποία έχουν αυτόνομες εδαφικές ενότητες, είναι ελεύθερα να υποδείξουν περισσότερες από μία Κεντρική Αρχή και να προσδιορίσουν την εδαφική έκταση και τις εξουσίες κάθεμίας από τις Αρχές αυτές. Το Κράτος που κάνει χρήση αυτής της ευχέρειας υποδεικνύει την Κεντρική Αρχή προς την οποία θα απευθύνονται οι αιτήσεις προς το σκοπό της διαβίβασής τους στην αρμόδια Κεντρική Αρχή εντός αυτού του Κράτους.

Άρθρο 7

Οι Κεντρικές Αρχές οφείλουν να συνεργάζονται μεταξύ τους και να προωθούν τη συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων υπηρεσιών στα αντίστοιχα Κράτη για την εξασφάλιση της άμεσης επιστροφής των παιδιών και την πραγματοποίηση των άλλων σκοπών της παρούσας Σύμβασης.

Ειδικότερα, είτε απευθείας είτε με τη συνδρομή κάθε ενδιαμέσου οργάνου, οφείλουν να λαμβάνουν όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα:

α) για να εντοπίζουν ένα παιδί που μετακινήθηκε ή κατακρατήθηκε παράνομα,

β) για να προλαμβάνουν νέους κινδύνους για το παιδί ή βλάβες στους ενδιαφερομένους, λαμβάνοντας ή προκαλώντας τη λήψη προσωρινών μέτρων,

γ) για να εξασφαλίζουν την εκούσια απόδοση του παιδιού ή να διευκολύνουν μια συμβιβαστική λύση,

δ) για να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικές με την κοινωνική κατάσταση του παιδιού, εφόσον αυτό είναι χρήσιμο,

ε) για να παρέχουν γενικές πληροφορίες που αφορούν το εθνικό τους δίκαιο σχετικά με την εφαρμογή της Σύμβασης,

στ) για να αρχίζουν ή να διευκολύνουν την έναρξη δικαστικής ή διοικητικής διαδικασίας με σκοπό να επιτύχουν την επιστροφή του παιδιού και, αν υπάρχει ανάγκη, να καταστήσουν δυνατή την οργάνωση ή την ουσιαστική άσκηση του δικαιώματος επικοινωνίας,

ζ) για να παρέχουν ή, κατά τις περιστάσεις, να διευκολύνουν την παροχή νομικής και δικαστικής αρωγής, συμπεριλαμβανομένης και της χρησιμοποίησης δικηγόρου ή νομικού συμβούλου,

η) για να εξασφαλίζουν σε διοικητικό επίπεδο, εάν είναι αναγκαίο και σκόπιμο, την ακίνδυνη επιστροφή του παιδιού,

θ) για να τηρούνται αμοιβαίως ενήμερες για τη λειτουργία της Σύμβασης και, στο μέτρο του δυνατού, να αίρουν τα εμπόδια που ενδεχομένως συναντώνται κατά την εφαρμογή της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ - ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Άρθρο 8

Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή η οργάνωση, που ισχυρίζονται ότι ένα παιδί μετακινήθηκε ή κατακρατήθηκε κατά

παραβίαση δικαιώματος επιμέλειας, μπορούν να απευθυνθούν είτε στην Κεντρική Αρχή του τόπου της συνήθους διαμονής του παιδιού, είτε σ' αυτήν οποιουδήποτε άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους, για να τους παράσχουν τη συνδρομή τους με σκοπό να εξασφαλιστεί η επιστροφή του παιδιού.

Η αίτηση πρέπει να περιέχει:

α) πληροφορίες που αφορούν την ταυτότητα του αιτούντος, του παιδιού και του προσώπου για το οποίο προβάλλεται ο ισχυρισμός ότι μετέφερε ή κατακράτησε το παιδί,

β) τη χρονολογία γέννησης του παιδιού, εφόσον είναι δυνατό να παρασχεθεί,

γ) τους λόγους επί των οποίων στηρίζεται ο αιτών για να ζητήσει την επιστροφή του παιδιού,

δ) κάθε διαθέσιμη πληροφορία που αφορά τον εντοπισμό του παιδιού και την ταυτότητα του προσώπου με το οποίο τεκμαίρεται ότι αυτό ευρίσκεται.

Η αίτηση μπορεί να συνοδεύεται ή να συμπληρώνεται από:

ε) επικυρωμένο αντίγραφο κάθε χρήσιμης απόφασης ή συμφωνίας,

στ) πιστοποιητικό ή βεβαίωση προερχόμενη από την Κεντρική Αρχή ή κάθε άλλη αρμόδια αρχή του Κράτους της συνήθους διαμονής ή από κάποιο αρμόδιο πρόσωπο, σύμφωνα με το δίκαιο του Κράτους αυτού,

ζ) κάθε άλλο χρήσιμο στοιχείο.

Άρθρο 9

Εφόσον η Κεντρική Αρχή που λαμβάνει την αίτηση, σύμφωνα με το άρθρο 8, έχει λόγους να πιστεύει ότι το παιδί βρίσκεται σε άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος, διαβιβάζει την αίτηση απευθείας και χωρίς καθυστέρηση στην Κεντρική Αρχή του Συμβαλλόμενου αυτού Κράτους και πληροφορεί σχετικά την Κεντρική Αρχή από την οποία προέρχεται η αίτηση ή, ενδεχομένως, τον αιτούντα.

Άρθρο 10

Η Κεντρική Αρχή του Κράτους όπου βρίσκεται το παιδί λαμβάνει ή προκαλεί τη λήψη κάθε μέτρου ικανού να εξασφαλίσει την εκούσια απόδοσή του.

Άρθρο 11

Οι δικαστικές ή διοικητικές αρχές των Συμβαλλόμενων Κρατών οφείλουν να εφαρμόζουν τις διαδικασίες επείγοντος χαρακτήρος για την επιστροφή του παιδιού.

Αν η δικαστική ή διοικητική αρχή που έχει επιληφθεί δεν έχει αποφασίσει εντός προθεσμίας έξι εβδομάδων από την έναρξη της διαδικασίας, ο αιτών ή η Κεντρική Αρχή του Κράτους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση μπορούν, είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αιτήματος της Κεντρικής Αρχής του Κράτους από το οποίο προέρχεται η αίτηση, να ζητήσουν επίσημη έκθεση για τους λόγους αυτής της καθυστέρησης. Την απάντηση που θα λάβει η Κεντρική Αρχή του Κράτους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση οφείλει να τη διαβιβάσει στην Κεντρική Αρχή του Κράτους από το οποίο προέρχεται η αίτηση ή, ενδεχομένως, στον αιτούντα.

Άρθρο 12

Εφόσον ένα παιδί μετακινήθηκε ή κατακρατήθηκε παρά-

νομα κατά την έννοια του άρθρου 3 και από τη μετακίνηση ή κατακράτησή του μέχρι το χρόνο κατάθεσης της αίτησης ενώπιον της δικαστικής ή διοικητικής αρχής του Συμβαλλόμενου Κράτους, όπου βρίσκεται το παιδί, διέρρευσε χρονικό διάστημα μικρότερο του ενός έτους, η επιληφθείσα αρχή διατάσσει την άμεση επιστροφή του.

Ακόμη κι αν η δικαστική ή διοικητική αρχή επιληφθηκε μετά την πάροδο του χρονικού διαστήματος ενός έτους, που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο, οφείλει ομοίως να διατάξει την επιστροφή του παιδιού, εκτός αν αποδειχθεί ότι το παιδί έχει ήδη προσαρμοσθεί στο νέο του περιβάλλον.

Εφόσον η δικαστική ή διοικητική αρχή του Κράτους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση έχει λόγους να πιστεύει ότι το παιδί έχει μεταφερθεί σε άλλο Κράτος, μπορεί να αναστείλει τη διαδικασία ή να απορρίψει την αίτηση επιστροφής του παιδιού.

Άρθρο 13

Παρά τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου, η δικαστική ή διοικητική αρχή του Κράτους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση δεν δεσμεύεται να διατάξει την επιστροφή του παιδιού, εφόσον το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή η οργάνωση που αντιτίθεται στην επιστροφή του αποδεικνύει:

α) ότι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή η οργάνωση που είχε τη μέριμνα του προσώπου του παιδιού δεν ασκούσε ουσιαστικά το δικαίωμα επιμέλειας κατά το χρόνο της μετακίνησης ή κατακράτησης ή είχε συναινέσει στη μετακίνηση ή κατακράτηση αυτήν ή την είχε εγκρίνει εκ των υστέρων ή

β) ότι υπάρχει σοβαρός κίνδυνος η επιστροφή του παιδιού να το εκθέσει σε φυσική ή ψυχική δοκιμασία ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο να το περιαγάγει σε μια αφόρητη κατάσταση. Η δικαστική ή διοικητική αρχή μπορεί επίσης να αρνηθεί να διατάξει την επιστροφή του παιδιού, εάν διαπιστώσει ότι το παιδί αντιτίθεται στην επιστροφή του και έχει ήδη την ηλικία και την ωριμότητα που υπαγορεύουν να ληφθεί υπόψη η γνώμη του. Κατά την εκτίμηση των περιστάσεων που αναφέρονται στο άρθρο αυτό, οι δικαστικές ή διοικητικές αρχές οφείλουν να λάβουν υπόψη τις πληροφορίες για την κοινωνική κατάσταση του παιδιού που παρέχονται από την Κεντρική Αρχή ή άλλη αρμόδια υπηρεσία του Κράτους της συνήθους διαμονής του.

Άρθρο 14

Για να διαπιστώσει την ύπαρξη μιας παράνομης μετακίνησης ή κατακράτησης κατά την έννοια του άρθρου 3, η δικαστική ή διοικητική αρχή του Κράτους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση μπορούν να λαμβάνουν υπόψη απευθείας το δίκαιο και τις δικαστικές ή διοικητικές αποφάσεις που αναγνωρίζονται επίσημα ή όχι στο Κράτος της συνήθους διαμονής του παιδιού, χωρίς να γίνεται προσφυγή στις ειδικές διαδικασίες, οι οποίες ακολουθούνται αλλιώς για την απόδειξη αυτού του δικαίου ή για την αναγνώριση των αλλοδαπών αποφάσεων.

Άρθρο 15

Οι δικαστικές ή διοικητικές αρχές ενός Συμβαλλόμενου Κράτους, πριν διατάξουν την επιστροφή του παιδιού, μπορούν να ζητήσουν από τον αιτούντα να προσκομίσει μια

απόφαση ή ένα πιστοποιητικό των αρχών του Κράτους της συνήθους διαμονής του παιδιού, με το οποίο διαπιστώνεται ότι η μετακίνηση ή η κατακράτηση ήταν παράνομες κατά την έννοια του άρθρου 3 της Σύμβασης, εφόσον αυτή η απόφαση ή αυτό το πιστοποιητικό μπορούν να αποκτηθούν στο Κράτος αυτό. Οι Κεντρικές Αρχές των Συμβαλλόμενων Κρατών παρέχουν, στο μέτρο του δυνατού, συνδρομή στον αιτούντα για να αποκτήσει την απόφαση ή το πιστοποιητικό αυτό.

Άρθρο 16

Αφότου τους γνωστοποιηθεί η παράνομη μετακίνηση ενός παιδιού ή η κατακράτησή του κατά το άρθρο 3, οι δικαστικές ή διοικητικές αρχές του Συμβαλλόμενου Κράτους, όπου το παιδί μετακινήθηκε ή κατακρατήθηκε, δεν μπορούν να κρίνουν επί του κυρίου θέματος του δικαιώματος της επιμέλειας, μέχρι να διαπιστωθεί ότι δεν συντρέχει περίπτωση επιστροφής του παιδιού κατά την παρούσα Σύμβαση ή μέχρι να διαρρεύσει εύλογο χρονικό διάστημα χωρίς να υπάρξει αίτηση εφαρμογής της Σύμβασης.

Άρθρο 17

Μόνο το γεγονός ότι μια απόφαση σχετική με την επιμέλεια εκδόθηκε ή μπορεί να αναγνωρισθεί στο Κράτος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση δεν μπορεί να δικαιολογήσει την άρνηση να επιστραφεί το παιδί στα πλαίσια της Σύμβασης αυτής, αλλά οι δικαστικές ή διοικητικές αρχές του Κράτους, προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση, μπορούν να λάβουν υπόψη το αιτιολογικό αυτής της απόφασης κατά την εφαρμογή της Σύμβασης.

Άρθρο 18

Οι διατάξεις αυτού του κεφαλαίου δεν περιορίζουν την εξουσία της δικαστικής ή διοικητικής αρχής να διατάξει την επιστροφή του παιδιού σε οποιονδήποτε χρόνο.

Άρθρο 19

Απόφαση για την επιστροφή του παιδιού, που εκδόθηκε στο πλαίσιο της Σύμβασης, δεν θίγει το κύριο θέμα του δικαιώματος επιμέλειας.

Άρθρο 20

Η επιστροφή του παιδιού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12, μπορεί να απορριφθεί, εφόσον αυτή δεν επιτρέπεται από τις θεμελιώδεις αρχές του Κράτους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση, οι οποίες αναφέρονται στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV - ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Άρθρο 21

Αίτηση που αποσκοπεί στην οργάνωση ή την προστασία της ουσιαστικής άσκησης ενός δικαιώματος επικοινωνίας μπορεί να απευθύνεται προς την Κεντρική Αρχή Συμβαλλόμενου Κράτους κατά τον ίδιο τρόπο όπως η αίτηση επιστροφής του παιδιού.

Οι Κεντρικές Αρχές δεσμεύονται από τις υποχρεώσεις συνεργασίας που αναφέρονται στο άρθρο 7 για να εξασφαλίσουν την αδιατάρακτη άσκηση του δικαιώματος επικοινωνίας και την πραγματοποίηση κάθε όρου που απαιτείται για την άσκηση του δικαιώματος αυτού και για να άρουν στο μέτρο του δυνατού κάθε εμπόδιο στην άσκηση του δικαιώματος αυτού.

Οι Κεντρικές Αρχές μπορούν, είτε απευθείας είτε μέσω ενδιάμεσων οργάνων, να κινούν ή προωθούν νόμιμες διαδικασίες για να οργανώσουν ή να προστατεύσουν το δικαίωμα επικοινωνίας και τους όρους στους οποίους υπόκειται η άσκηση του δικαιώματος αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V - ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 22

Καμιά εγγυοδοσία ή κατάθεση, με οποιαδήποτε ονομασία, δεν μπορεί να επιβληθεί για να διασφαλίσει την πληρωμή των εξόδων και δαπανών στο πλαίσιο των δικαστικών και διοικητικών διαδικασιών που προβλέπονται από τη Σύμβαση.

Άρθρο 23

Καμιά επικύρωση ή παρόμοια διατύπωση δεν απαιτείται στο πλαίσιο αυτής της Σύμβασης.

Άρθρο 24

Κάθε αίτηση, κοινοποίηση ή άλλο έγγραφο διαβιβάζονται στην Κεντρική Αρχή του Κράτους, προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση, στη γλώσσα του πρωτοτύπου και συνοδεύονται από μετάφραση στην επίσημη γλώσσα ή σε μια από τις επίσημες γλώσσες αυτού του Κράτους ή, εφόσον η μετάφραση αυτή είναι δύσκολο να γίνει, από μετάφραση στη γαλλική ή αγγλική.

Πάντως ένα Συμβαλλόμενο Κράτος, κάνοντας χρήση της επιφύλαξης που προβλέπεται στο άρθρο 42, μπορεί να εναντιωθεί στη χρήση ή της γαλλικής ή της αγγλικής γλώσσας σε κάθε αίτηση, κοινοποίηση ή άλλο έγγραφο που απευθύνεται στην Κεντρική του Αρχή.

Άρθρο 25

Οι υπήκοοι ενός Συμβαλλόμενου Κράτους και τα πρόσωπα που έχουν τη συνήθη διαμονή τους σ' αυτό το Κράτος, έχουν, για ό,τι αφορά την εφαρμογή της Σύμβασης, δικαίωμα νομικής και δικαστικής αρωγής σε κάθε άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος υπό τις ίδιες προϋποθέσεις σαν να ήταν οι ίδιοι υπήκοοι αυτού του άλλου Κράτους ή είχαν εκεί τη συνήθη διαμονή τους.

Άρθρο 26

Κάθε Κεντρική Αρχή αναλαμβάνει τα έξοδά της, που αφορούν την εφαρμογή της Σύμβασης.

Η Κεντρική Αρχή και οι άλλες δημόσιες υπηρεσίες των Συμβαλλόμενων Κρατών δεν καταλογίζουν κανένα έξοδο σε σχέση με τις αιτήσεις που υποβάλλονται κατ' εφαρμογή της Σύμβασης. Ιδίως δεν μπορούν να απαιτήσουν από τον αιτούντα την πληρωμή των εξόδων και δαπανών της δίκης ή ενδεχομένως των εξόδων που προκύπτουν από τη σύμπραξη δικηγόρου. Εν τούτοις μπορούν να ζητήσουν την

πληρωμή των δαπανών που προκλήθηκαν ή που θα μπορούσαν να προκληθούν από τις ενέργειες που συνδέονται με την επιστροφή του παιδιού.

Εν τούτοις ένα Συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί, κάνοντας χρήση της επιφύλαξης που προβλέπεται στο άρθρο 42, να δηλώσει ότι δεν δεσμεύεται για την πληρωμή των εξόδων που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο και συνδέονται με τη σύμβαση δικηγόρου ή νομικού συμβούλου ή για τα δικαστικά έξοδα, παρά μόνο κατά το μέτρο που αυτά τα έξοδα μπορούν να καλυφθούν από το σύστημά του που αφορά τη δωρεάν δικαστική και νομική συνδρομή.

Διατάσσοντας την επιστροφή του παιδιού ή αποφασίζοντας επί του δικαιώματος επικοινωνίας στο πλαίσιο της Σύμβασης, η δικαστική ή διοικητική αρχή μπορεί ενδεχομένως να καταλογίσει σε βάρος του προσώπου που μετακίνησε ή κατακράτησε το παιδί ή παρεμπόδισε την άσκηση του δικαιώματος επικοινωνίας, την πληρωμή όλων των αναγκών εξόδων που καταβλήθηκαν, από τον αιτούντα ή στο όνομά του, ιδίως τα έξοδα ταξιδιού, τα έξοδα δικαστικής πληρεξουσιότητας και εκπροσώπησης του αιτούντος, τα έξοδα επιστροφής του παιδιού, καθώς και όλα τα έξοδα και δαπάνες που έγιναν για να εντοπισθεί το παιδί.

Άρθρο 27

Εφόσον είναι προφανές ότι δεν συντρέχουν οι απαιτούμενες από τη Σύμβαση προϋποθέσεις ή ότι η αίτηση είναι αβάσιμη, μια Κεντρική Αρχή δεν δεσμεύεται να κάνει δεκτή μια τέτοια αίτηση. Στην περίπτωση αυτή η Κεντρική Αρχή οφείλει να γνωστοποιήσει αμέσως τους λόγους της στον αιτούντα ή, ενδεχομένως, στην Κεντρική Αρχή που διαβίβασε την αίτηση.

Άρθρο 28

Μια Κεντρική Αρχή μπορεί να απαιτήσει η αίτηση να συνοδεύεται από γραπτή εξουσιοδότηση με την οποία της παρέχεται η εξουσία να ενεργεί για λογαριασμό του αιτούντος ή να ορίζει πληρεξούσιο που να ενεργεί στο όνομά του.

Άρθρο 29

Η Σύμβαση δεν αποκλείει τη δυνατότητα για το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή την οργάνωση, που ισχυρίζονται ότι υπήρξε παραβίαση του δικαιώματος επιμέλειας ή επικοινωνίας κατά την έννοια των άρθρων 3 και 21, να απευθυνθούν απευθείας στις δικαστικές ή διοικητικές αρχές των Συμβαλλόμενων Κρατών κατ' εφαρμογή ή όχι των διατάξεων της Σύμβασης.

Άρθρο 30

Κάθε αίτηση, που υποβάλλεται στην Κεντρική Αρχή ή απευθείας στις δικαστικές ή διοικητικές αρχές ενός Συμβαλλόμενου Κράτους κατ' εφαρμογή της Σύμβασης, καθώς και κάθε έγγραφο ή άλλη κοινοποίηση, που επισυνάπτονται στην αίτηση ή διαβιβάζονται από μια Κεντρική Αρχή, γίνονται δεκτά ενώπιον των δικαστηρίων ή των διοικητικών αρχών των Συμβαλλόμενων Κρατών.

Άρθρο 31

Όταν πρόκειται για ένα Κράτος που έχει για το θέμα

της επιμέλειας των παιδιών δύο ή περισσότερα νομικά συστήματα που εφαρμόζονται σε διάφορες εδαφικές ενότητες:

α) κάθε αναφορά στη συνήθη διαμονή στο Κράτος αυτό αφορά τη συνήθη διαμονή σε μια εδαφική ενότητα αυτού του Κράτους

β) κάθε αναφορά στο δίκαιο του Κράτους της συνήθους διαμονής αφορά το δίκαιο της εδαφικής ενότητας, εντός της οποίας έχει το παιδί τη συνήθη διαμονή του.

Άρθρο 32

Όταν πρόκειται για ένα Κράτος που έχει για το θέμα της επιμέλειας των παιδιών δύο ή περισσότερα νομικά συστήματα που εφαρμόζονται σε διάφορες κατηγορίες προσώπων, κάθε αναφορά στο δίκαιο του Κράτους αυτού αφορά το νομικό σύστημα που ορίζεται από το δίκαιο αυτού του Κράτους.

Άρθρο 33

Ένα Κράτος, εντός του οποίου διάφορες ενότητες έχουν τους δικούς τους νομικούς κανόνες σχετικά με την επιμέλεια των παιδιών, δεν υποχρεούται να εφαρμόσει τη Σύμβαση στην περίπτωση που ένα Κράτος με ενιαίο νομικό σύστημα δεν θα ήταν υποχρεωμένο να την εφαρμόσει.

Άρθρο 34

Η Σύμβαση αυτή υπερισχύει, στα θέματα επί των οποίων εφαρμόζεται, της Σύμβασης της 5 Οκτωβρίου 1961 που αφορά τη διεθνή δικαιοδοσία των οργάνων και το εφαρμοστέο δίκαιο σε θέματα προστασίας ανηλίκων, ως προς τις σχέσεις μεταξύ των Κρατών μελών και στις δύο Συμβάσεις.

Εξάλλου η παρούσα Σύμβαση δεν εμποδίζει την επίκληση ενός άλλου διεθνούς κειμένου που δεσμεύει το Κράτος προέλευσης και το Κράτος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση ή την επίκληση του μη συμβατικού δικαίου του τελευταίου αυτού Κράτους για να επιτευχθεί η επιστροφή του παιδιού που μετακινήθηκε ή κατακρατήθηκε παράνομα ή για να οργανωθεί το δικαίωμα επικοινωνίας.

Άρθρο 35

Η Σύμβαση δεν εφαρμόζεται μεταξύ των Συμβαλλόμενων Κρατών παρά μόνο στις παράνομες απαγωγές και κατακρατήσεις, που έγιναν μετά τη θέση της σε ισχύ στα Κράτη αυτά.

Εάν έχει γίνει μια δήλωση σύμφωνα με τα άρθρα 39 ή 40, η αναφορά σε ένα Συμβαλλόμενο Κράτος που γίνεται στην προηγούμενη παράγραφο λαμβάνεται ως αναφορά στην εδαφική ενότητα ή στις εδαφικές ενότητες στις οποίες εφαρμόζεται η Σύμβαση.

Άρθρο 36

Η Σύμβαση αυτή δεν εμποδίζει δύο ή περισσότερα Συμβαλλόμενα Κράτη να συμφωνήσουν μεταξύ τους, προς το σκοπό να μειώσουν τους περιορισμούς στους οποίους μπορεί να υπόκειται η επιστροφή του παιδιού, την εξαίρεση εκείνων των διατάξεων της Σύμβασης που μπορούν να προκαλέσουν τέτοιους περιορισμούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI – ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 37

Η Σύμβαση είναι ανοικτή για υπογραφή από τα Κράτη που ήταν μέλη της Συνδιάσκεψης της Χάγης του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου κατά τη Δέκατη Τέταρτη Σύνοδό της.

Θα επικυρωθεί, θα γίνει αποδεκτή ή θα εγκριθεί και τα έγγραφα της επικύρωσης, της αποδοχής ή της έγκρισης θα κατατεθούν στο Υπουργείο Εξωτερικών του Βασιλείου των Κάτω Χωρών.

Άρθρο 38

Κάθε Κράτος μπορεί να προσχωρήσει στη Σύμβαση.

Το έγγραφο της προσχώρησης θα κατατεθεί στο Υπουργείο Εξωτερικών του Βασιλείου των Κάτω Χωρών.

Η Σύμβαση θα τεθεί σε ισχύ στο Κράτος που προσχωρεί την πρώτη ημέρα του τρίτου ημερολογιακού μήνα μετά την κατάθεση του εγγράφου προσχώρησης.

Η προσχώρηση δεν έχει αποτελέσματα παρά μόνο στις σχέσεις μεταξύ του προσχωρούντος Κράτους και των Συμβαλλόμενων Κρατών που δηλώνουν ότι αποδέχονται αυτήν την προσχώρηση. Μια τέτοια δήλωση πρέπει επίσης να γίνει από κάθε Κράτος που επικυρώνει, αποδέχεται ή εγκρίνει τη Σύμβαση μετά την προσχώρηση. Η δήλωση αυτή θα κατατεθεί στο Υπουργείο Εξωτερικών του Βασιλείου των Κάτω Χωρών. Το Υπουργείο αυτό θα αποστέλλει δια της διπλωματικής οδού επικυρωμένο αντίγραφο σε καθένα από τα Συμβαλλόμενα Κράτη.

Η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ, μεταξύ του προσχωρούντος Κράτους και του Κράτους που δήλωσε ότι αποδέχεται αυτήν την προσχώρηση, την πρώτη ημέρα του τρίτου ημερολογιακού μήνα μετά την κατάθεση της δήλωσης αποδοχής.

Άρθρο 39

Κάθε Κράτος, κατά το χρόνο της υπογραφής, της επικύρωσης, της αποδοχής, της έγκρισης ή της προσχώρησης, μπορεί να δηλώσει ότι η Σύμβαση εκτείνεται στο σύνολο των εδαφών που εκπροσωπεί επί διεθνούς πεδίου ή σε ένα ή περισσότερα από τα εδάφη αυτά. Η δήλωση αυτή επιφέρει αποτελέσματα από το χρονικό σημείο όπου η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ γι' αυτό το Κράτος.

Η δήλωση αυτή, καθώς και κάθε μεταγενέστερη επέκταση γνωστοποιούνται στο Υπουργείο Εξωτερικών του Βασιλείου των Κάτω Χωρών.

Άρθρο 40

Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος, που περιλαμβάνει δύο ή περισσότερες εδαφικές ενότητες εντός των οποίων εφαρμόζονται διάφορα νομικά συστήματα για τα θέματα που ρυθμίζονται από τη Σύμβαση αυτήν, μπορεί, κατά το χρόνο της υπογραφής, της επικύρωσης, της αποδοχής, της έγκρισης ή της προσχώρησης, να δηλώσει ότι η παρούσα Σύμβαση εφαρμόζεται σε όλες τις εδαφικές ενότητές του ή μόνο σε μια ή περισσότερες από αυτές και μπορεί κατά πάντα χρόνο να μεταβάλει αυτήν τη δήλωση, κάνοντας μια νέα δήλωση.

Οι δηλώσεις αυτές γνωστοποιούνται στο Υπουργείο Εξωτερικών του Βασιλείου των Κάτω Χωρών και αναφέρουν ρητώς τις εδαφικές ενότητες στις οποίες εφαρμόζεται η Σύμβαση.

Άρθρο 41

Όταν ένα Συμβαλλόμενο Κράτος έχει σύστημα διακυβέρνησης κατά το οποίο η εκτελεστική, η δικαστική και η νομοθετική εξουσία κατανέμονται μεταξύ μιας Κεντρικής Αρχής και άλλων αρχών αυτού του Κράτους, η υπογραφή, επικύρωση, αποδοχή και έγκριση της Σύμβασης ή η προσχώρηση στη Σύμβαση ή μια δήλωση που γίνεται κατά το άρθρο 40 δεν επιφέρουν κανένα αποτέλεσμα ως προς την εσωτερική κατανομή των εξουσιών εντός του Κράτους αυτού.

Άρθρο 42

Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί, το αργότερο κατά το χρόνο της επικύρωσης, της αποδοχής, της έγκρισης ή της προσχώρησης, ή κατά το χρόνο της δήλωσης που γίνεται κατά τα άρθρα 39 ή 40, να κάνει χρήση είτε της μιας είτε και των δύο επιφυλάξεων που προβλέπονται στα άρθρα 24 και 26 παρ. 3. Καμιά άλλη επιφύλαξη δεν γίνεται δεκτή.

Κάθε Κράτος μπορεί οποτεδήποτε να ανακαλέσει μια επιφύλαξη που είχε κάνει. Η ανάκληση αυτή γνωστοποιείται στο Υπουργείο Εξωτερικών του Βασιλείου των Κάτω Χωρών. Τα αποτελέσματα της επιφύλαξης παύουν την πρώτη ημέρα του τρίτου ημερολογιακού μήνα μετά τη γνωστοποίηση που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο.

Άρθρο 43

Η Σύμβαση θα τεθεί σε ισχύ την πρώτη ημέρα του τρίτου ημερολογιακού μήνα μετά την κατάθεση του τρίτου εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής ή προσχώρησης που προβλέπονται από τα άρθρα 37 και 38.

Στη συνέχεια η Σύμβαση θα τεθεί σε ισχύ:

1. για κάθε Κράτος που επικυρώνει, αποδέχεται, εγκρίνει ή προσχωρεί μεταγενεστέρως, την πρώτη ημέρα του τρίτου ημερολογιακού μήνα μετά την κατάθεση του εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησής του
2. για τα εδάφη ή τις εδαφικές ενότητες, όπου η Σύμβαση εκτείνει την εφαρμογή της συμφώνως προς τα άρθρα 39 ή 40, την πρώτη ημέρα του τρίτου ημερολογιακού μήνα μετά τη γνωστοποίηση που προβλέπεται στα άρθρα αυτά.

Άρθρο 44

Η Σύμβαση έχει διάρκεια πέντε ετών από την ημερομηνία που τέθηκε σε ισχύ συμφώνως προς το άρθρο 43 παρ. 1, ακόμη και για τα Κράτη τα οποία θα την επικυρώσουν, αποδεχθούν, εγκρίνουν ή θα προσχωρήσουν σ' αυτή μεταγενεστέρως.

Η Σύμβαση ανανεώνεται σιωπηρώς ανά πενταετία, εκτός εάν υπάρξει καταγγελία.

Η καταγγελία γνωστοποιείται τουλάχιστον έξι μήνες πριν την πάροδο της προθεσμίας των πέντε ετών στο Υπουργείο Εξωτερικών του Βασιλείου των Κάτω Χωρών.

Η καταγγελία μπορεί να περιορίζεται σε ορισμένα εδάφη ή εδαφικές ενότητες επί των οποίων εφαρμόζεται η Σύμβαση. Η καταγγελία δεν επιφέρει αποτελέσματα παρά μόνο απέναντι στο Κράτος που τη γνωστοποίησε. Η Σύμβαση παραμένει σε ισχύ για τα άλλα Συμβαλλόμενα Κράτη.

Άρθρο 45

Το Υπουργείο Εξωτερικών του Βασιλείου των Κάτω Χωρών γνωστοποιεί στα Κράτη μέλη της Συνδιάσκεψης, καθώς και στα Κράτη που προσχώρησαν στη Σύμβαση συμφώνως προς τις διατάξεις του άρθρου 38:

1. τις υπογραφές, επικυρώσεις, αποδοχές και εγκρίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 37·
2. τις προσχωρήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 38·
3. τη χρονολογία, κατά την οποία η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ συμφώνως προς τις διατάξεις του άρθρου 43·
4. τις επεκτάσεις που προβλέπονται στο άρθρο 39·
5. τις δηλώσεις που αναφέρονται στα άρθρα 38 και 40·
6. τις επιφυλάξεις που προβλέπονται στα άρθρα 24 και 26 παρ. 3 και την ανάκληση των επιφυλάξεων που προβλέπονται στο άρθρο 42·
7. τις καταγγελίες που προβλέπονται στο άρθρο 44.

Για να πιστοποιηθούν τα παραπάνω οι υπογράφοντες

δεόντως εξουσιοδοτημένοι υπέγραψαν την παρούσα Σύμβαση.

Καταρτίσθηκε στη Χάγη στις 25 Οκτωβρίου 1980, σε δύο κείμενα στη γαλλική και αγγλική γλώσσα, που είναι ισοδύναμα, σε ένα πρωτότυπο που κατατέθηκε στα αρχεία της Κυβέρνησης του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, επικυρωμένο αντίγραφο του οποίου θα επιδοθεί δια της διπλωματικής οδού σε κάθε Κράτος που ήταν μέλος της Συνδιάσκεψης της Χάγης του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου κατά τη Δέκατη Τέταρτη Σύνοδό της.

Άρθρο δεύτερο

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, της δε κυρούμενης Σύμβασης από την ολοκλήρωση των προϋποθέσεων που καθορίζονται στο άρθρο 43 αυτής.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 2 Δεκεμβρίου 1992

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΣΤ. ΜΑΝΟΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΙΩ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Γ. ΣΟΥΡΛΑΣ

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΒΙΡ. ΤΣΟΥΔΕΡΟΥ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 2 Δεκεμβρίου 1992

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΙΩΑΝ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 211

16 Δεκεμβρίου 2010

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3898

Διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 1 Σκοπός

Ο νόμος αυτός έχει σκοπό: α) την προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 2008 για ορισμένα θέματα διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις διασυνοριακών διαφορών και β) τη θεσμοθέτηση εθνικών διαδικασιών διαμεσολάβησης.

Άρθρο 2 Υπαγόμενες διαφορές

Διαφορές ιδιωτικού δικαίου μπορούν να υπαχθούν σε διαμεσολάβηση με συμφωνία των μερών, αν αυτά έχουν την εξουσία να διαθέτουν το αντικείμενο της διαφοράς. Η συμφωνία υπαγωγής της διαφοράς στη διαμεσολάβηση αποδεικνύεται με έγγραφο ή από τα πρακτικά του δικαστηρίου στην περίπτωση της παραγράφου 2 του άρθρου 3 και διέπεται από τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου για τις συμβάσεις.

Άρθρο 3 Προσφυγή στη διαμεσολάβηση

1. Διαμεσολάβηση είναι δυνατή:

α) αν τα μέρη συμφωνούν να προσφύγουν σε διαδικασία διαμεσολάβησης πριν ή κατά τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας,

β) αν κληθούν να προσφύγουν στη διαμεσολάβηση σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου,

γ) αν διαταχθεί διαμεσολάβηση από δικαστήριο άλλου κράτους-μέλους ή

δ) αν επιβάλλεται υποχρεωτικά διαμεσολάβηση με νόμο.

Η προσφυγή στη διαμεσολάβηση αποκλείει προσωρινά και μέχρι περατώσεώς της, τη διαδικασία ενώπιον των δικαστηρίων.

2. Το δικαστήριο στο οποίο είναι εκκρεμής η υπόθεση μπορεί σε κάθε στάση της δίκης, ανάλογα με την πε-

ρίπτωση και λαμβάνοντας υπόψη όλες τις περιστάσεις της υπόθεσης, να καλεί τα μέρη να προσφύγουν στη διαμεσολάβηση για να επιλύσουν τη διαφορά. Εφόσον τα μέρη συμφωνούν το δικαστήριο αναβάλλει υποχρεωτικά τη συζήτηση της υπόθεσης σε δικάσιμο μετά την πάροδο τριμήνου και όχι πέραν του εξαμήνου.

Άρθρο 4 Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) Ως διασυνοριακή διαφορά νοείται εκείνη κατά την οποία τουλάχιστον ένα από τα μέρη κατοικεί μόνιμως ή διαμένει συνήθως σε κράτος-μέλος διαφορετικό από εκείνο οποιουδήποτε άλλου μέρους κατά την ημερομηνία στην οποία:

αα) τα μέρη συμφωνούν να προσφύγουν σε διαδικασία διαμεσολάβησης αφότου ανέκυψε η διαφορά·

ββ) διετάχθη η διαμεσολάβηση από δικαστήριο κράτους-μέλους·

γγ) υφίσταται υποχρέωση διαμεσολάβησης δυνάμει του εθνικού δικαίου ή

δδ) κληθούν τα μέρη για τους σκοπούς της παραγράφου 2 του άρθρου 3.

Για τους σκοπούς των άρθρων 10 και 11, ως διασυνοριακή διαφορά νοείται και εκείνη για την οποία αρχίζουν δικαστικές διαδικασίες ή διαιτησία ύστερα από διαμεσολάβηση μεταξύ των μερών σε κράτος-μέλος άλλο από εκείνο της μόνιμης κατοικίας ή συνήθους διαμονής των μερών, κατά την προβλεπόμενη στην κατά τα ανωτέρω περίπτωση α' υποστοιχεία αα, ββ ή γγ ημερομηνία.

Η έννοια της κατοικίας προσδιορίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 59 και 60 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 44/2001.

β) Ως διαμεσολάβηση νοείται διαρθρωμένη διαδικασία ανεξαρτήτως ονομασίας, στην οποία δύο ή περισσότερα μέρη μιας διαφοράς επιχειρούν εκουσίως να επιλύσουν με συμφωνία τη διαφορά αυτή με τη βοήθεια διαμεσολαβητή. Στην έννοια αυτή δεν περιλαμβάνεται η απόπειρα συμβιβασμού που γίνεται από τον ειρηνοδίκη ή το δικαστήριο κατά τη διάρκεια της δίκης, σύμφωνα με τα άρθρα 208 επ. και 233 παράγραφος 2 ΚΠολΔ.

γ) Ως διαμεσολαβητής νοείται τρίτο σε σχέση με τους διαδίκους πρόσωπο, από το οποίο ζητείται να αναλάβει διαμεσολάβηση με κατάλληλο, αποτελεσματικό και αμερόληπτο τρόπο, ανεξαρτήτως του τρόπου με τον οποίο

ορίστηκε ή ανέλαβε να τελέσει την εν λόγω διαμεσολάβηση. Ο διαμεσολαβητής πρέπει να είναι δικηγόρος διαπιστευμένος ως διαμεσολαβητής κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 7. Αν πρόκειται για διασυννοριακή διαφορά κατά την έννοια της περίπτωσης α' του παρόντος άρθρου, τα μέρη μπορούν να ορίσουν διαπιστευμένο διαμεσολαβητή που δεν έχει τη δικηγορική ιδιότητα.

Άρθρο 5 Φορείς κατάρτισης

1. Φορείς κατάρτισης διαμεσολαβητών μπορούν να είναι αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες που συνιστούν από κοινού ένας τουλάχιστον δικηγορικός σύλλογος και ένα τουλάχιστον από τα επιμελητήρια της Χώρας και λειτουργούν μετά τη χορήγηση άδειας από την υπηρεσία του άρθρου 7.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Παιδείας, Δια βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, καθορίζονται ειδικότερα οι όροι και προϋποθέσεις αδειοδότησης και λειτουργίας των φορέων κατάρτισης διαμεσολαβητών, το περιεχόμενο των σχετικών προγραμμάτων βασικής εκπαίδευσης, κατάρτισης και μετεκπαίδευσης, η διάρκειά τους, ο τόπος διεξαγωγής τους, τα προσόντα των εκπαιδευτών, ο αριθμός των συμμετεχόντων, καθώς και οι κυρώσεις που επιβάλλονται στους φορείς κατάρτισης διαμεσολαβητών, σε περίπτωση μη τήρησης των υποχρεώσεών τους. Οι κυρώσεις αυτές είναι χρηματικό πρόστιμο ή προσωρινή ή οριστική ανάκληση της άδειας λειτουργίας τους. Τα κριτήρια επιλογής και επιμέτρησης των κυρώσεων θα καθορισθούν με το ανωτέρω προεδρικό διάταγμα.

3. Για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης, οι φορείς κατάρτισης της παραγράφου 1 καταθέτουν παράβολο υπέρ του Δημοσίου, το ύψος και η αναπροσαρμογή του οποίου καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Άρθρο 6 Φορέας πιστοποίησης

1. Συνιστάται «Επιτροπή Πιστοποίησης Διαμεσολαβητών» υπό την εποπτεία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Στην αρμοδιότητα της Επιτροπής υπάγονται ιδίως η πιστοποίηση των υποψήφιων διαμεσολαβητών, ο έλεγχος για την τήρηση των υποχρεώσεων των φορέων κατάρτισης διαμεσολαβητών, ο έλεγχος της συμμόρφωσης των διαπιστευμένων διαμεσολαβητών προς τον Κώδικα Δεοντολογίας, καθώς και η εισήγηση προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για την επιβολή των κυρώσεων που προβλέπονται στα άρθρα 5 και 7. Η Επιτροπή συγκροτείται από τον πρόεδρο και τέσσερα (4) μέλη, καθώς και από ισάριθμους αναπληρωτές τους. Η θητεία τους είναι τριετής.

2. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ορίζονται ως πρόεδρος και μέλη της Επιτροπής με τους αναπληρωτές τους, τρεις (3) διαπιστευμένοι διαμεσολαβητές με άρτια εκπαίδευση και επαρκή εμπειρία σε θέματα διαμεσολάβησης και δύο (2) δικηγόροι, που υποδεικνύονται από την

ολομέλεια των προέδρων των δικηγορικών συλλόγων. Ο πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής λαμβάνουν αποζημίωση ανά συνεδρίαση που καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

3. Η πιστοποίηση των υποψήφιων διαμεσολαβητών γίνεται ύστερα από εξετάσεις ενώπιον επιτροπής εξετάσεων, στην οποία συμμετέχουν δύο μέλη της Επιτροπής της παραγράφου 1, τα οποία ορίζει ο πρόεδρος αυτής, και ένας δικαστικός λειτουργός, ο οποίος ορίζεται σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 41 του ν. 1756/1988 και προεδρεύει της εν λόγω επιτροπής. Αυτή ελέγχει αν ο υποψήφιος διαθέτει τις γνώσεις, δεξιότητες και επαρκή εκπαίδευση από τους φορείς κατάρτισης του άρθρου 5, για να παρέχει υπηρεσίες διαμεσολάβησης και η απόφασή της είναι έγγραφη και πλήρως αιτιολογημένη. Για τη γραμματειακή υποστήριξη του έργου της Επιτροπής της παραγράφου 1 και της επιτροπής εξετάσεων, η Ολομέλεια των Δικηγορικών Συλλόγων υποχρεούται να διαθέτει το προσωπικό που προβλέπεται στον Κανονισμό της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζονται:

α) ο τρόπος και το ύψος της αμοιβής των μελών της επιτροπής εξετάσεων,

β) τα εξέταστρα που προκαταβάλλονται με παράβολο από τους υποψηφίους στην επιτροπή εξετάσεων.

4. Η απόφαση της Επιτροπής της παραγράφου 1 για την πιστοποίηση ή μη των διαμεσολαβητών είναι έγγραφη και εκδίδεται σύμφωνα με την απόφαση της επιτροπής εξετάσεων.

5. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων:

α) εγκρίνεται ο Κανονισμός λειτουργίας της Επιτροπής της παραγράφου 1 και της επιτροπής εξετάσεων,

β) καθορίζονται ειδικότερα η διαδικασία, ο τρόπος, τα κριτήρια, οι όροι και οι προϋποθέσεις εξέτασης των υποψήφιων διαμεσολαβητών ενώπιον της επιτροπής εξετάσεων,

γ) καθορίζεται η διαδικασία ελέγχου των φορέων κατάρτισης διαμεσολαβητών και των διαπιστευμένων διαμεσολαβητών και

δ) ρυθμίζεται κάθε σχετικό θέμα.

Άρθρο 7 Διαπίστευση

1. Το Τμήμα Δικηγορικού Λειτουργήματος και Δικαστικών Επιμελητών που ανήκει στη Γενική Διεύθυνση Διοίκησης Δικαιοσύνης του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων είναι αρμόδιο για τη διαπίστευση των διαμεσολαβητών και την έκδοση των διοικητικών πράξεων που είναι αναγκαίες για τη διαπίστευση, μεριμνά δε για τη σύνταξη πινάκων των αδειοδοτούμενων φορέων κατάρτισης διαμεσολαβητών και των διαπιστευμένων διαμεσολαβητών και τη διανομή των πινάκων αυτών στα δικαστήρια.

2. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων:

α) καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις για τη διαπίστευση των διαμεσολαβητών, καθώς και η διαδικασία αναγνώρισης του τίτλου διαπίστευσης που έχουν λάβει οι διαμεσολαβητές σε άλλο κράτος-μέλος

της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για την αναγνώριση αυτή, καθώς και για την προσωρινή ή οριστική ανάκληση της διαπίστευσης απαιτείται προηγουμένως η σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής του άρθρου 6 παράγραφος 1,

β) θεσπίζεται Κώδικας Δεοντολογίας για τους διαπιστευμένους διαμεσολαβητές,

γ) προβλέπονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις για την επιβολή κυρώσεων από την παράβαση των ρυθμίσεων του ανωτέρου Κώδικα. Οι κυρώσεις αυτές που επιβάλλονται ύστερα από τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής του άρθρου 6 παράγραφος 1, είναι η προσωρινή ή οριστική ανάκληση της διαπίστευσης και

δ) ρυθμίζεται κάθε σχετικό θέμα.

Άρθρο 8 Διαδικασία

1. Στη διαδικασία της διαμεσολάβησης τα μέρη ή ο νόμιμος αντιπρόσωπος ή ο εκπρόσωπός τους, όταν πρόκειται για νομικά πρόσωπα, παρίστανται με πληρεξούσιο δικηγόρο.

2. Ο διαμεσολαβητής ορίζεται από τα μέρη ή από τρίτο πρόσωπο της επιλογής τους.

3. Η διαδικασία της διαμεσολάβησης καθορίζεται από τον διαμεσολαβητή σε συνεννόηση με τα μέρη, τα οποία μπορούν να τερματίσουν τη διαδικασία διαμεσολάβησης οποτεδήποτε επιθυμούν. Η διαδικασία της διαμεσολάβησης έχει εμπιστευτικό χαρακτήρα και δεν τηρούνται πρακτικά. Ο διαμεσολαβητής μπορεί να επικοινωνεί και να συναντάται στο πλαίσιο της διαμεσολάβησης με καθένα από τα μέρη. Πληροφορίες που αντλεί ο διαμεσολαβητής κατά τις επαφές αυτές με το ένα μέρος δεν κοινολογούνται στο άλλο μέρος χωρίς τη σύμφωνη γνώμη του.

4. Ο διαμεσολαβητής δεν είναι υποχρεωμένος να δεχθεί το διορισμό του και ευθύνεται κατά τη διάρκεια της διαμεσολάβησης μόνο για δόλο.

Άρθρο 9 Εκτελεστότητα των συμφωνιών που προκύπτουν από διαμεσολάβηση

1. Ο διαμεσολαβητής συντάσσει πρακτικό διαμεσολάβησης που πρέπει να περιέχει:

α) το όνομα και το επώνυμο του διαμεσολαβητή,

β) τον τόπο και το χρόνο της διαμεσολάβησης,

γ) τα ονόματα και τα επώνυμα εκείνων που έλαβαν μέρος στη διαδικασία της διαμεσολάβησης,

δ) τη συμφωνία για τη διαμεσολάβηση, με βάση την οποία διεξήχθη η διαμεσολάβηση,

ε) τη συμφωνία στην οποία κατέληξαν τα μέρη κατά τη διαμεσολάβηση ή τη διαπίστωση της αποτυχίας της διαμεσολάβησης, καθώς και την αιτία της διαφοράς.

2. Μετά το πέρας της διαδικασίας διαμεσολάβησης το πρακτικό υπογράφεται από τον διαμεσολαβητή, τα μέρη και τους πληρεξούσιους δικηγόρους τους. Το πρωτότυπο αυτού κατατίθεται, εφόσον ένα τουλάχιστον των μερών το ζητήσει, με επιμέλεια του διαμεσολαβητή στη γραμματεία του μονομελούς πρωτοδικείου της περιφέρειας, όπου διεξήχθη η διαμεσολάβηση. Κατά την κατάθεση, ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει παράβολο υπέρ του Δημοσίου, το ύψος και η αναπροσαρμογή του οποίου καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπί-

νων Δικαιωμάτων. Σε περίπτωση αποτυχίας της διαμεσολάβησης το πρακτικό μπορεί να υπογράφεται μόνο από τον διαμεσολαβητή.

3. Από την κατάθεση στη γραμματεία του μονομελούς πρωτοδικείου το πρακτικό διαμεσολάβησης, εφόσον περιέχει συμφωνία των μερών για ύπαρξη αξίωσης που μπορεί να εκτελεσθεί αναγκαστικά, αποτελεί εκτελεστό τίτλο σύμφωνα με το άρθρο 904 παράγραφος 2 εδάφιο γ'ΚΠολΔ.

Άρθρο 10 Απόρρητο της διαμεσολάβησης

Η διαμεσολάβηση πρέπει να διεξάγεται κατά τρόπο που να μην παραβιάζει το απόρρητο αυτής, εκτός αν τα μέρη συμφωνήσουν άλλως. Πριν από την έναρξη της διαδικασίας όλοι οι συμμετέχοντες δεσμεύονται εγγράφως να τηρήσουν το απόρρητο της διαδικασίας. Τα μέρη, εφόσον το επιθυμούν, δεσμεύονται εγγράφως να τηρήσουν και το απόρρητο του περιεχομένου της συμφωνίας, στην οποία ενδέχεται να καταλήξουν κατά τη διαμεσολάβηση, εκτός αν η κοινολόγηση του περιεχομένου της εν λόγω συμφωνίας είναι απαραίτητη για την εκτέλεση αυτής, σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 3.

Οι διαμεσολαβητές, τα μέρη, οι πληρεξούσιοι αυτών και όσοι άλλοι συμμετέχουν στη διαδικασία διαμεσολάβησης δεν εξετάζονται ως μάρτυρες. Όλοι οι ανωτέρω δεν υποχρεούνται να προσκομίσουν σε επακολουθούσες δίκες ή διαιτησίες στοιχεία που προκύπτουν από διαδικασία διαμεσολάβησης ή έχουν σχέση με αυτήν, παρά μόνο εφόσον τούτο επιβάλλεται από κανόνες δημόσιας τάξης, κυρίως για να εξασφαλιστεί η προστασία των ανηλίκων ή για να αποφευχθεί ο κίνδυνος να θιγεί η σωματική ακεραιότητα ή ψυχική υγεία προσώπου.

Άρθρο 11 Αποτελέσματα της διαμεσολάβησης στην παραγραφή και τις αποσβεστικές προθεσμίες

Η προσφυγή στη διαμεσολάβηση κατά τις διατάξεις του άρθρου 3 διακόπτει την παραγραφή και την αποσβεστική προθεσμία ασκήσεως των αξιώσεων, καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας διαμεσολάβησης. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 261 επ. ΑΚ η παραγραφή και η αποσβεστική προθεσμία που διακόπηκαν αρχίζουν και πάλι από τη σύνταξη του πρακτικού αποτυχίας της διαμεσολάβησης ή από την επίδοση δήλωσης αποχώρησης από τη διαμεσολάβηση από εκάτερο των μερών στο άλλο μέρος και τον διαμεσολαβητή ή της με οποιονδήποτε τρόπο κατάργησης της διαμεσολάβησης.

Άρθρο 12 Αμοιβές

1. Ο διαμεσολαβητής αμείβεται με ωριαία αντιμισθία και για 24 κατ' ανώτατο όριο ώρες, στις οποίες περιλαμβάνεται και ο χρόνος προετοιμασίας του για τη διαδικασία της διαμεσολάβησης. Τα μέρη και ο διαμεσολαβητής μπορούν να συμφωνήσουν διαφορετικό τρόπο αμοιβής.

2. Η αμοιβή του διαμεσολαβητή βαρύνει τα μέρη κατ' ισομοιρία, εκτός αν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά. Κάθε μέρος βαρύνεται με την αμοιβή του πληρεξούσιου δικηγόρου του.

3. Το ύψος της ωριαίας αντιμισθίας της παραγράφου 1 καθορίζεται και αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Άρθρο 13 **Ενημέρωση κοινού**

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων φροντίζει με κάθε πρόσφορο μέσο, ιδίως μέσω του Διαδικτύου, να παρέχεται πληροφόρηση στο ευρύ κοινό σχετικά με τον τρόπο πρόσβασης σε διαμεσολαβητές.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 15 Δεκεμβρίου 2010

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Α. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Μ. ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Χ. ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

Άρθρο 14

Μεταβατική διάταξη

Στην πρώτη σύνθεση της Επιτροπής του άρθρου 6 παράγραφος 1 μπορούν να ορισθούν, κατ' εξαίρεση των όσων προβλέπονται στο άρθρο 7 παράγραφος 2, διαμεσολαβητές που έχουν λάβει τίτλο διαπίστευσης σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 15

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 16 Δεκεμβρίου 2010

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Χ. ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

* 0 1 0 0 2 1 1 6 1 2 1 0 0 0 4 *

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: <http://www.et.gr> - e-mail: webmaster.et@et.gr

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 217

30 Σεπτεμβρίου 2011

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4020

Κύρωση της Σύμβασης για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση, την εκτέλεση και τη συνεργασία ως προς τη γονική ευθύνη και τα μέτρα προστασίας των παιδιών.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδουμε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, η Σύμβαση για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση, την εκτέλεση και τη συνεργασία ως προς τη γονική ευθύνη και τα μέτρα προστασίας των παιδιών, που υπογράφηκε στη Χάγη στις 19 Οκτωβρίου 1996, το κείμενο της οποίας στην αγγλική, γαλλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική γλώσσα έχει ως εξής:

**34. CONVENTION ON JURISDICTION, APPLICABLE LAW,
RECOGNITION, ENFORCEMENT AND CO-OPERATION
IN RESPECT OF PARENTAL RESPONSIBILITY AND
MEASURES FOR THE PROTECTION OF CHILDREN**

(Concluded 19 October 1996)

The States signatory to the present Convention,
Considering the need to improve the protection of children in international situations,
Wishing to avoid conflicts between their legal systems in respect of jurisdiction, applicable law,
recognition and enforcement of measures for the protection of children,
Recalling the importance of international co-operation for the protection of children,
Confirming that the best interests of the child are to be a primary consideration,
Noting that the *Convention of 5 October 1961 concerning the powers of authorities and the law applicable in respect of the protection of minors* is in need of revision,
Desiring to establish common provisions to this effect, taking into account the *United Nations Convention on the Rights of the Child* of 20 November 1989,
Have agreed on the following provisions –

CHAPTER I – SCOPE OF THE CONVENTION

Article 1

- (1) The objects of the present Convention are –
- a) to determine the State whose authorities have jurisdiction to take measures directed to the protection of the person or property of the child;
 - b) to determine which law is to be applied by such authorities in exercising their jurisdiction;
 - c) to determine the law applicable to parental responsibility;
 - d) to provide for the recognition and enforcement of such measures of protection in all Contracting States;
 - e) to establish such co-operation between the authorities of the Contracting States as may be necessary in order to achieve the purposes of this Convention.
- (2) For the purposes of this Convention, the term 'parental responsibility' includes parental authority, or any analogous relationship of authority determining the rights, powers and responsibilities of parents, guardians or other legal representatives in relation to the person or the property of the child.

Article 2

The Convention applies to children from the moment of their birth until they reach the age of 18 years.

Article 3

The measures referred to in Article 1 may deal in particular with –

- a) the attribution, exercise, termination or restriction of parental responsibility, as well as its delegation;
- b) rights of custody, including rights relating to the care of the person of the child and, in particular, the right to determine the child's place of residence, as well as rights of access including the right to take a child for a limited period of time to a place other than the child's habitual residence;
- c) guardianship, curatorship and analogous institutions;
- d) the designation and functions of any person or body having charge of the child's person or property, representing or assisting the child;
- e) the placement of the child in a foster family or in institutional care, or the provision of care by *kafala* or an analogous institution;

- f) the supervision by a public authority of the care of a child by any person having charge of the child;
- g) the administration, conservation or disposal of the child's property.

Article 4

The Convention does not apply to –

- a) the establishment or contesting of a parent-child relationship;
- b) decisions on adoption, measures preparatory to adoption, or the annulment or revocation of adoption;
- c) the name and forenames of the child;
- d) emancipation;
- e) maintenance obligations;
- f) trusts or succession;
- g) social security;
- h) public measures of a general nature in matters of education or health;
- i) measures taken as a result of penal offences committed by children;
- j) decisions on the right of asylum and on immigration.

CHAPTER II – JURISDICTION

Article 5

- (1) The judicial or administrative authorities of the Contracting State of the habitual residence of the child have jurisdiction to take measures directed to the protection of the child's person or property.
- (2) Subject to Article 7, in case of a change of the child's habitual residence to another Contracting State, the authorities of the State of the new habitual residence have jurisdiction.

Article 6

- (1) For refugee children and children who, due to disturbances occurring in their country, are internationally displaced, the authorities of the Contracting State on the territory of which these children are present as a result of their displacement have the jurisdiction provided for in paragraph 1 of Article 5.
- (2) The provisions of the preceding paragraph also apply to children whose habitual residence cannot be established.

Article 7

- (1) In case of wrongful removal or retention of the child, the authorities of the Contracting State in which the child was habitually resident immediately before the removal or retention keep their jurisdiction until the child has acquired a habitual residence in another State, and
 - a) each person, institution or other body having rights of custody has acquiesced in the removal or retention; or
 - b) the child has resided in that other State for a period of at least one year after the person, institution or other body having rights of custody has or should have had knowledge of the whereabouts of the child, no request for return lodged within that period is still pending, and the child is settled in his or her new environment.
- (2) The removal or the retention of a child is to be considered wrongful where –
 - a) it is in breach of rights of custody attributed to a person, an institution or any other body, either jointly or alone, under the law of the State in which the child was habitually resident immediately before the removal or retention; and
 - b) at the time of removal or retention those rights were actually exercised, either jointly or alone, or would have been so exercised but for the removal or retention.

The rights of custody mentioned in sub-paragraph a above, may arise in particular by operation of law or by reason of a judicial or administrative decision, or by reason of an agreement having legal effect under the law of that State.

- (3) So long as the authorities first mentioned in paragraph 1 keep their jurisdiction, the authorities of the Contracting State to which the child has been removed or in which he or she has been retained can take only such urgent measures under Article 11 as are necessary for the protection of the person or property of the child.

Article 8

- (1) By way of exception, the authority of a Contracting State having jurisdiction under Article 5 or 6, if it considers that the authority of another Contracting State would be better placed in the particular case to assess the best interests of the child, may either
- request that other authority, directly or with the assistance of the Central Authority of its State, to assume jurisdiction to take such measures of protection as it considers to be necessary, or
 - suspend consideration of the case and invite the parties to introduce such a request before the authority of that other State.
- (2) The Contracting States whose authorities may be addressed as provided in the preceding paragraph are
- a) a State of which the child is a national,
 - b) a State in which property of the child is located,
 - c) a State whose authorities are seised of an application for divorce or legal separation of the child's parents, or for annulment of their marriage,
 - d) a State with which the child has a substantial connection.
- (3) The authorities concerned may proceed to an exchange of views.
- (4) The authority addressed as provided in paragraph 1 may assume jurisdiction, in place of the authority having jurisdiction under Article 5 or 6, if it considers that this is in the child's best interests.

Article 9

- (1) If the authorities of a Contracting State referred to in Article 8, paragraph 2, consider that they are better placed in the particular case to assess the child's best interests, they may either
- request the competent authority of the Contracting State of the habitual residence of the child, directly or with the assistance of the Central Authority of that State, that they be authorised to exercise jurisdiction to take the measures of protection which they consider to be necessary, or
 - invite the parties to introduce such a request before the authority of the Contracting State of the habitual residence of the child.
- (2) The authorities concerned may proceed to an exchange of views.
- (3) The authority initiating the request may exercise jurisdiction in place of the authority of the Contracting State of the habitual residence of the child only if the latter authority has accepted the request.

Article 10

- (1) Without prejudice to Articles 5 to 9, the authorities of a Contracting State exercising jurisdiction to decide upon an application for divorce or legal separation of the parents of a child habitually resident in another Contracting State, or for annulment of their marriage, may, if the law of their State so provides, take measures directed to the protection of the person or property of such child if
- a) at the time of commencement of the proceedings, one of his or her parents habitually resides in that State and one of them has parental responsibility in relation to the child, and

- b) the jurisdiction of these authorities to take such measures has been accepted by the parents, as well as by any other person who has parental responsibility in relation to the child, and is in the best interests of the child.
- (2) The jurisdiction provided for by paragraph 1 to take measures for the protection of the child ceases as soon as the decision allowing or refusing the application for divorce, legal separation or annulment of the marriage has become final, or the proceedings have come to an end for another reason.

Article 11

- (1) In all cases of urgency, the authorities of any Contracting State in whose territory the child or property belonging to the child is present have jurisdiction to take any necessary measures of protection.
- (2) The measures taken under the preceding paragraph with regard to a child habitually resident in a Contracting State shall lapse as soon as the authorities which have jurisdiction under Articles 5 to 10 have taken the measures required by the situation.
- (3) The measures taken under paragraph 1 with regard to a child who is habitually resident in a non-Contracting State shall lapse in each Contracting State as soon as measures required by the situation and taken by the authorities of another State are recognised in the Contracting State in question.

Article 12

- (1) Subject to Article 7, the authorities of a Contracting State in whose territory the child or property belonging to the child is present have jurisdiction to take measures of a provisional character for the protection of the person or property of the child which have a territorial effect limited to the State in question, in so far as such measures are not incompatible with measures already taken by authorities which have jurisdiction under Articles 5 to 10.
- (2) The measures taken under the preceding paragraph with regard to a child habitually resident in a Contracting State shall lapse as soon as the authorities which have jurisdiction under Articles 5 to 10 have taken a decision in respect of the measures of protection which may be required by the situation.
- (3) The measures taken under paragraph 1 with regard to a child who is habitually resident in a non-Contracting State shall lapse in the Contracting State where the measures were taken as soon as measures required by the situation and taken by the authorities of another State are recognised in the Contracting State in question.

Article 13

- (1) The authorities of a Contracting State which have jurisdiction under Articles 5 to 10 to take measures for the protection of the person or property of the child must abstain from exercising this jurisdiction if, at the time of the commencement of the proceedings, corresponding measures have been requested from the authorities of another Contracting State having jurisdiction under Articles 5 to 10 at the time of the request and are still under consideration.
- (2) The provisions of the preceding paragraph shall not apply if the authorities before whom the request for measures was initially introduced have declined jurisdiction.

Article 14

The measures taken in application of Articles 5 to 10 remain in force according to their terms, even if a change of circumstances has eliminated the basis upon which jurisdiction was founded, so long as the authorities which have jurisdiction under the Convention have not modified, replaced or terminated such measures.

Article 15

- (1) In exercising their jurisdiction under the provisions of Chapter II, the authorities of the Contracting States shall apply their own law.
- (2) However, in so far as the protection of the person or the property of the child requires, they may exceptionally apply or take into consideration the law of another State with which the situation has a substantial connection.
- (3) If the child's habitual residence changes to another Contracting State, the law of that other State governs, from the time of the change, the conditions of application of the measures taken in the State of the former habitual residence.

Article 16

- (1) The attribution or extinction of parental responsibility by operation of law, without the intervention of a judicial or administrative authority, is governed by the law of the State of the habitual residence of the child.
- (2) The attribution or extinction of parental responsibility by an agreement or a unilateral act, without intervention of a judicial or administrative authority, is governed by the law of the State of the child's habitual residence at the time when the agreement or unilateral act takes effect.
- (3) Parental responsibility which exists under the law of the State of the child's habitual residence subsists after a change of that habitual residence to another State.
- (4) If the child's habitual residence changes, the attribution of parental responsibility by operation of law to a person who does not already have such responsibility is governed by the law of the State of the new habitual residence.

Article 17

The exercise of parental responsibility is governed by the law of the State of the child's habitual residence. If the child's habitual residence changes, it is governed by the law of the State of the new habitual residence.

Article 18

The parental responsibility referred to in Article 16 may be terminated, or the conditions of its exercise modified, by measures taken under this Convention.

Article 19

- (1) The validity of a transaction entered into between a third party and another person who would be entitled to act as the child's legal representative under the law of the State where the transaction was concluded cannot be contested, and the third party cannot be held liable, on the sole ground that the other person was not entitled to act as the child's legal representative under the law designated by the provisions of this Chapter, unless the third party knew or should have known that the parental responsibility was governed by the latter law.
- (2) The preceding paragraph applies only if the transaction was entered into between persons present on the territory of the same State.

Article 20

The provisions of this Chapter apply even if the law designated by them is the law of a non-Contracting State.

Article 21

- (1) In this Chapter the term "law" means the law in force in a State other than its choice of law rules.
- (2) However, if the law applicable according to Article 16 is that of a non-Contracting State and if the choice of law rules of that State designate the law of another non-Contracting State which would apply its own law, the law of the latter State applies. If that other non-Contracting State would not apply its own law, the applicable law is that designated by Article 16.

Article 22

The application of the law designated by the provisions of this Chapter can be refused only if this application would be manifestly contrary to public policy, taking into account the best interests of the child.

CHAPTER IV – RECOGNITION AND ENFORCEMENT

Article 23

- (1) The measures taken by the authorities of a Contracting State shall be recognised by operation of law in all other Contracting States.
- (2) Recognition may however be refused –
 - a) if the measure was taken by an authority whose jurisdiction was not based on one of the grounds provided for in Chapter II;
 - b) if the measure was taken, except in a case of urgency, in the context of a judicial or administrative proceeding, without the child having been provided the opportunity to be heard, in violation of fundamental principles of procedure of the requested State;
 - c) on the request of any person claiming that the measure infringes his or her parental responsibility, if such measure was taken, except in a case of urgency, without such person having been given an opportunity to be heard;
 - d) if such recognition is manifestly contrary to public policy of the requested State, taking into account the best interests of the child;
 - e) if the measure is incompatible with a later measure taken in the non-Contracting State of the habitual residence of the child, where this later measure fulfils the requirements for recognition in the requested State;
 - f) if the procedure provided in Article 33 has not been complied with.

Article 24

Without prejudice to Article 23, paragraph 1, any interested person may request from the competent authorities of a Contracting State that they decide on the recognition or non-recognition of a measure taken in another Contracting State. The procedure is governed by the law of the requested State.

Article 25

The authority of the requested State is bound by the findings of fact on which the authority of the State where the measure was taken based its jurisdiction.

Article 26

- (1) If measures taken in one Contracting State and enforceable there require enforcement in another Contracting State, they shall, upon request by an interested party, be declared enforceable or registered for the purpose of enforcement in that other State according to the procedure provided in the law of the latter State.

- (2) Each Contracting State shall apply to the declaration of enforceability or registration a simple and rapid procedure.
- (3) The declaration of enforceability or registration may be refused only for one of the reasons set out in Article 23, paragraph 2.

Article 27

Without prejudice to such review as is necessary in the application of the preceding Articles, there shall be no review of the merits of the measure taken.

Article 28

Measures taken in one Contracting State and declared enforceable, or registered for the purpose of enforcement, in another Contracting State shall be enforced in the latter State as if they had been taken by the authorities of that State. Enforcement takes place in accordance with the law of the requested State to the extent provided by such law, taking into consideration the best interests of the child.

CHAPTER V – CO-OPERATION

Article 29

- (1) A Contracting State shall designate a Central Authority to discharge the duties which are imposed by the Convention on such authorities.
- (2) Federal States, States with more than one system of law or States having autonomous territorial units shall be free to appoint more than one Central Authority and to specify the territorial or personal extent of their functions. Where a State has appointed more than one Central Authority, it shall designate the Central Authority to which any communication may be addressed for transmission to the appropriate Central Authority within that State.

Article 30

- (1) Central Authorities shall co-operate with each other and promote co-operation amongst the competent authorities in their States to achieve the purposes of the Convention.
- (2) They shall, in connection with the application of the Convention, take appropriate steps to provide information as to the laws of, and services available in, their States relating to the protection of children.

Article 31

The Central Authority of a Contracting State, either directly or through public authorities or other bodies, shall take all appropriate steps to –

- a) facilitate the communications and offer the assistance provided for in Articles 8 and 9 and in this Chapter;
- b) facilitate, by mediation, conciliation or similar means, agreed solutions for the protection of the person or property of the child in situations to which the Convention applies;
- c) provide, on the request of a competent authority of another Contracting State, assistance in discovering the whereabouts of a child where it appears that the child may be present and in need of protection within the territory of the requested State.

Article 32

On a request made with supporting reasons by the Central Authority or other competent authority of any Contracting State with which the child has a substantial connection, the Central Authority of the Contracting State in which the child is habitually resident and present may, directly or through public authorities or other bodies,

- a) provide a report on the situation of the child;
- b) request the competent authority of its State to consider the need to take measures for the protection of the person or property of the child.

Article 33

- (1) If an authority having jurisdiction under Articles 5 to 10 contemplates the placement of the child in a foster family or institutional care, or the provision of care by *kafala* or an analogous institution, and if such placement or such provision of care is to take place in another Contracting State, it shall first consult with the Central Authority or other competent authority of the latter State. To that effect it shall transmit a report on the child together with the reasons for the proposed placement or provision of care.
- (2) The decision on the placement or provision of care may be made in the requesting State only if the Central Authority or other competent authority of the requested State has consented to the placement or provision of care, taking into account the child's best interests.

Article 34

- (1) Where a measure of protection is contemplated, the competent authorities under the Convention, if the situation of the child so requires, may request any authority of another Contracting State which has information relevant to the protection of the child to communicate such information.
- (2) A Contracting State may declare that requests under paragraph 1 shall be communicated to its authorities only through its Central Authority.

Article 35

- (1) The competent authorities of a Contracting State may request the authorities of another Contracting State to assist in the implementation of measures of protection taken under this Convention, especially in securing the effective exercise of rights of access as well as of the right to maintain direct contacts on a regular basis.
- (2) The authorities of a Contracting State in which the child does not habitually reside may, on the request of a parent residing in that State who is seeking to obtain or to maintain access to the child, gather information or evidence and may make a finding on the suitability of that parent to exercise access and on the conditions under which access is to be exercised. An authority exercising jurisdiction under Articles 5 to 10 to determine an application concerning access to the child, shall admit and consider such information, evidence and finding before reaching its decision.
- (3) An authority having jurisdiction under Articles 5 to 10 to decide on access may adjourn a proceeding pending the outcome of a request made under paragraph 2, in particular, when it is considering an application to restrict or terminate access rights granted in the State of the child's former habitual residence.
- (4) Nothing in this Article shall prevent an authority having jurisdiction under Articles 5 to 10 from taking provisional measures pending the outcome of the request made under paragraph 2.

Article 36

In any case where the child is exposed to a serious danger, the competent authorities of the Contracting State where measures for the protection of the child have been taken or are under consideration, if they are informed that the child's residence has changed to, or that the child is present in another State, shall inform the authorities of that other State about the danger involved and the measures taken or under consideration.

Article 37

An authority shall not request or transmit any information under this Chapter if to do so would, in its opinion, be likely to place the child's person or property in danger, or constitute a serious threat to the liberty or life of a member of the child's family.

Article 38

- (1) Without prejudice to the possibility of imposing reasonable charges for the provision of services, Central Authorities and other public authorities of Contracting States shall bear their own costs in applying the provisions of this Chapter.
- (2) Any Contracting State may enter into agreements with one or more other Contracting States concerning the allocation of charges.

Article 39

Any Contracting State may enter into agreements with one or more other Contracting States with a view to improving the application of this Chapter in their mutual relations. The States which have concluded such an agreement shall transmit a copy to the depositary of the Convention.

CHAPTER VI – GENERAL PROVISIONS

Article 40

- (1) The authorities of the Contracting State of the child's habitual residence, or of the Contracting State where a measure of protection has been taken, may deliver to the person having parental responsibility or to the person entrusted with protection of the child's person or property, at his or her request, a certificate indicating the capacity in which that person is entitled to act and the powers conferred upon him or her.
- (2) The capacity and powers indicated in the certificate are presumed to be vested in that person, in the absence of proof to the contrary.
- (3) Each Contracting State shall designate the authorities competent to draw up the certificate.

Article 41

Personal data gathered or transmitted under the Convention shall be used only for the purposes for which they were gathered or transmitted.

Article 42

The authorities to whom information is transmitted shall ensure its confidentiality, in accordance with the law of their State.

Article 43

All documents forwarded or delivered under this Convention shall be exempt from legalisation or any analogous formality.

Article 44

Each Contracting State may designate the authorities to which requests under Articles 8, 9 and 33 are to be addressed.

Article 45

- (1) The designations referred to in Articles 29 and 44 shall be communicated to the Permanent Bureau of the Hague Conference on Private International Law.

- (2) The declaration referred to in Article 34, paragraph 2, shall be made to the depositary of the Convention.

Article 46

A Contracting State in which different systems of law or sets of rules of law apply to the protection of the child and his or her property shall not be bound to apply the rules of the Convention to conflicts solely between such different systems or sets of rules of law.

Article 47

In relation to a State in which two or more systems of law or sets of rules of law with regard to any matter dealt with in this Convention apply in different territorial units –

- (1) any reference to habitual residence in that State shall be construed as referring to habitual residence in a territorial unit;
- (2) any reference to the presence of the child in that State shall be construed as referring to presence in a territorial unit;
- (3) any reference to the location of property of the child in that State shall be construed as referring to location of property of the child in a territorial unit;
- (4) any reference to the State of which the child is a national shall be construed as referring to the territorial unit designated by the law of that State or, in the absence of relevant rules, to the territorial unit with which the child has the closest connection;
- (5) any reference to the State whose authorities are seised of an application for divorce or legal separation of the child's parents, or for annulment of their marriage, shall be construed as referring to the territorial unit whose authorities are seised of such application;
- (6) any reference to the State with which the child has a substantial connection shall be construed as referring to the territorial unit with which the child has such connection;
- (7) any reference to the State to which the child has been removed or in which he or she has been retained shall be construed as referring to the relevant territorial unit to which the child has been removed or in which he or she has been retained;
- (8) any reference to bodies or authorities of that State, other than Central Authorities, shall be construed as referring to those authorised to act in the relevant territorial unit;
- (9) any reference to the law or procedure or authority of the State in which a measure has been taken shall be construed as referring to the law or procedure or authority of the territorial unit in which such measure was taken;
- (10) any reference to the law or procedure or authority of the requested State shall be construed as referring to the law or procedure or authority of the territorial unit in which recognition or enforcement is sought.

Article 48

For the purpose of identifying the applicable law under Chapter III, in relation to a State which comprises two or more territorial units each of which has its own system of law or set of rules of law in respect of matters covered by this Convention, the following rules apply –

- a) if there are rules in force in such a State identifying which territorial unit's law is applicable, the law of that unit applies;
- b) in the absence of such rules, the law of the relevant territorial unit as defined in Article 47 applies.

Article 49

For the purpose of identifying the applicable law under Chapter III, in relation to a State which has two or more systems of law or sets of rules of law applicable to different categories of persons in respect of matters covered by this Convention, the following rules apply –

- a) if there are rules in force in such a State identifying which among such laws applies, that law applies;
- b) in the absence of such rules, the law of the system or the set of rules of law with which the child has the closest connection applies.

Article 50

This Convention shall not affect the application of the *Convention of 25 October 1980 on the Civil Aspects of International Child Abduction*, as between Parties to both Conventions. Nothing, however, precludes provisions of this Convention from being invoked for the purposes of obtaining the return of a child who has been wrongfully removed or retained or of organising access rights.

Article 51

In relations between the Contracting States this Convention replaces the *Convention of 5 October 1961 concerning the powers of authorities and the law applicable in respect of the protection of minors*, and the *Convention governing the guardianship of minors*, signed at The Hague 12 June 1902, without prejudice to the recognition of measures taken under the Convention of 5 October 1961 mentioned above.

Article 52

- (1) This Convention does not affect any international instrument to which Contracting States are Parties and which contains provisions on matters governed by the Convention, unless a contrary declaration is made by the States Parties to such instrument.
- (2) This Convention does not affect the possibility for one or more Contracting States to conclude agreements which contain, in respect of children habitually resident in any of the States Parties to such agreements, provisions on matters governed by this Convention.
- (3) Agreements to be concluded by one or more Contracting States on matters within the scope of this Convention do not affect, in the relationship of such States with other Contracting States, the application of the provisions of this Convention.
- (4) The preceding paragraphs also apply to uniform laws based on special ties of a regional or other nature between the States concerned.

Article 53

- (1) The Convention shall apply to measures only if they are taken in a State after the Convention has entered into force for that State.
- (2) The Convention shall apply to the recognition and enforcement of measures taken after its entry into force as between the State where the measures have been taken and the requested State.

Article 54

- (1) Any communication sent to the Central Authority or to another authority of a Contracting State shall be in the original language, and shall be accompanied by a translation into the official language or one of the official languages of the other State or, where that is not feasible, a translation into French or English.
- (2) However, a Contracting State may, by making a reservation in accordance with Article 60, object to the use of either French or English, but not both.

Article 55

- (1) A Contracting State may, in accordance with Article 60,
 - a) reserve the jurisdiction of its authorities to take measures directed to the protection of property of a child situated on its territory;
 - b) reserve the right not to recognise any parental responsibility or measure in so far as it is incompatible with any measure taken by its authorities in relation to that property.
- (2) The reservation may be restricted to certain categories of property.

Article 56

The Secretary General of the Hague Conference on Private International Law shall at regular intervals convoke a Special Commission in order to review the practical operation of the Convention.

CHAPTER VII – FINAL CLAUSES

Article 57

- (1) The Convention shall be open for signature by the States which were Members of the Hague Conference on Private International Law at the time of its Eighteenth Session.
- (2) It shall be ratified, accepted or approved and the instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands, depositary of the Convention.

Article 58

- (1) Any other State may accede to the Convention after it has entered into force in accordance with Article 61, paragraph 1.
- (2) The instrument of accession shall be deposited with the depositary.
- (3) Such accession shall have effect only as regards the relations between the acceding State and those Contracting States which have not raised an objection to its accession in the six months after the receipt of the notification referred to in sub-paragraph *b* of Article 63. Such an objection may also be raised by States at the time when they ratify, accept or approve the Convention after an accession. Any such objection shall be notified to the depositary.

Article 59

- (1) If a State has two or more territorial units in which different systems of law are applicable in relation to matters dealt with in this Convention, it may at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession declare that the Convention shall extend to all its territorial units or only to one or more of them and may modify this declaration by submitting another declaration at any time.
- (2) Any such declaration shall be notified to the depositary and shall state expressly the territorial units to which the Convention applies.
- (3) If a State makes no declaration under this Article, the Convention is to extend to all territorial units of that State.

Article 60

- (1) Any State may, not later than the time of ratification, acceptance, approval or accession, or at the time of making a declaration in terms of Article 59, make one or both of the reservations provided for in Articles 54, paragraph 2, and 55. No other reservation shall be permitted.
- (2) Any State may at any time withdraw a reservation it has made. The withdrawal shall be notified to the depositary.
- (3) The reservation shall cease to have effect on the first day of the third calendar month after the notification referred to in the preceding paragraph.

Article 61

- (1) The Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of three months after the deposit of the third instrument of ratification, acceptance or approval referred to in Article 57.
- (2) Thereafter the Convention shall enter into force –

- a) for each State ratifying, accepting or approving it subsequently, on the first day of the month following the expiration of three months after the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- b) for each State acceding, on the first day of the month following the expiration of three months after the expiration of the period of six months provided in Article 58, paragraph 3;
- c) for a territorial unit to which the Convention has been extended in conformity with Article 59, on the first day of the month following the expiration of three months after the notification referred to in that Article.

Article 62

- (1) A State Party to the Convention may denounce it by a notification in writing addressed to the depositary. The denunciation may be limited to certain territorial units to which the Convention applies.
- (2) The denunciation takes effect on the first day of the month following the expiration of twelve months after the notification is received by the depositary. Where a longer period for the denunciation to take effect is specified in the notification, the denunciation takes effect upon the expiration of such longer period.

Article 63

The depositary shall notify the States Members of the Hague Conference on Private International Law and the States which have acceded in accordance with Article 58 of the following –

- a) the signatures, ratifications, acceptances and approvals referred to in Article 57;
- b) the accessions and objections raised to accessions referred to in Article 58;
- c) the date on which the Convention enters into force in accordance with Article 61;
- d) the declarations referred to in Articles 34, paragraph 2, and 59;
- e) the agreements referred to in Article 39;
- f) the reservations referred to in Articles 54, paragraph 2, and 55 and the withdrawals referred to in Article 60, paragraph 2;
- g) the denunciations referred to in Article 62.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at The Hague, on the 19th day of October 1996, in the English and French languages, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Government of the Kingdom of the Netherlands, and of which a certified copy shall be sent, through diplomatic channels, to each of the States Members of the Hague Conference on Private International Law at the date of its Eighteenth Session.

**34. CONVENTION CONCERNANT LA COMPÉTENCE,
LA LOI APPLICABLE, LA RECONNAISSANCE,
L'EXÉCUTION ET LA COOPÉRATION EN MATIÈRE
DE RESPONSABILITÉ PARENTALE ET DE MESURES
DE PROTECTION DES ENFANTS**

(Conclue le 19 octobre 1996)

Les Etats signataires de la présente Convention,
Considérant qu'il convient de renforcer la protection des enfants dans les situations à caractère international,
Désirant éviter des conflits entre leurs systèmes juridiques en matière de compétence, loi applicable, reconnaissance et exécution des mesures de protection des enfants,
Rappelant l'importance de la coopération internationale pour la protection des enfants,
Confirmant que l'intérêt supérieur de l'enfant doit être une considération primordiale,
Constatant la nécessité de réviser la *Convention du 5 octobre 1961 concernant la compétence des autorités et la loi applicable en matière de protection des mineurs*,
Désirant établir des dispositions communes à cet effet, en tenant compte de la *Convention des Nations Unies relative aux droits de l'enfant*, du 20 novembre 1989,
Sont convenus des dispositions suivantes :

CHAPITRE I – CHAMP D'APPLICATION DE LA CONVENTION

Article premier

1. La présente Convention a pour objet :

- a) de déterminer l'Etat dont les autorités ont compétence pour prendre des mesures tendant à la protection de la personne ou des biens de l'enfant ;
- b) de déterminer la loi applicable par ces autorités dans l'exercice de leur compétence ;
- c) de déterminer la loi applicable à la responsabilité parentale ;
- d) d'assurer la reconnaissance et l'exécution des mesures de protection dans tous les Etats contractants ;
- e) d'établir entre les autorités des Etats contractants la coopération nécessaire à la réalisation des objectifs de la Convention.

2. Aux fins de la Convention, l'expression « responsabilité parentale » comprend l'autorité parentale ou tout autre rapport d'autorité analogue déterminant les droits, les pouvoirs et les obligations des parents, d'un tuteur ou autre représentant légal à l'égard de la personne ou des biens de l'enfant.

Article 2

La Convention s'applique aux enfants à partir de leur naissance et jusqu'à ce qu'ils aient atteint l'âge de 18 ans.

Article 3

Les mesures prévues à l'article premier peuvent porter notamment sur :

- a) l'attribution, l'exercice et le retrait total ou partiel de la responsabilité parentale, ainsi que la délégation de celle-ci ;
- b) le droit de garde, comprenant le droit portant sur les soins de la personne de l'enfant, et en particulier celui de décider de son lieu de résidence, ainsi que le droit de visite, comprenant le droit d'emmener l'enfant pour une période limitée dans un lieu autre que celui de sa résidence habituelle ;
- c) la tutelle, la curatelle et les institutions analogues ;
- d) la désignation et les fonctions de toute personne ou organisme chargé de s'occuper de la personne ou des biens de l'enfant, de le représenter ou de l'assister ;
- e) le placement de l'enfant dans une famille d'accueil ou dans un établissement, ou son recueil légal par *kafala* ou par une institution analogue ;

- f) la supervision par les autorités publiques des soins dispensés à l'enfant par toute personne ayant la charge de cet enfant ;
- g) l'administration, la conservation ou la disposition des biens de l'enfant.

Article 4

Sont exclus du domaine de la Convention :

- a) l'établissement et la contestation de la filiation ;
- b) la décision sur l'adoption et les mesures qui la préparent, ainsi que l'annulation et la révocation de l'adoption ;
- c) les nom et prénoms de l'enfant ;
- d) l'émancipation ;
- e) les obligations alimentaires ;
- f) les trusts et successions ;
- g) la sécurité sociale ;
- h) les mesures publiques de caractère général en matière d'éducation et de santé ;
- i) les mesures prises en conséquence d'infractions pénales commises par des enfants ;
- j) les décisions sur le droit d'asile et en matière d'immigration.

CHAPITRE II – COMPETENCE

Article 5

1. Les autorités, tant judiciaires qu'administratives, de l'Etat contractant de la résidence habituelle de l'enfant sont compétentes pour prendre des mesures tendant à la protection de sa personne ou de ses biens.
2. Sous réserve de l'article 7, en cas de changement de la résidence habituelle de l'enfant dans un autre Etat contractant, sont compétentes les autorités de l'Etat de la nouvelle résidence habituelle.

Article 6

1. Pour les enfants réfugiés et les enfants qui, par suite de troubles prévalant dans leur pays, sont internationalement déplacés, les autorités de l'Etat contractant sur le territoire duquel ces enfants sont présents du fait de leur déplacement exercent la compétence prévue au paragraphe premier de l'article 5.
2. La disposition du paragraphe précédent s'applique également aux enfants dont la résidence habituelle ne peut être établie.

Article 7

1. En cas de déplacement ou de non-retour illicite de l'enfant, les autorités de l'Etat contractant dans lequel l'enfant avait sa résidence habituelle immédiatement avant son déplacement ou son non-retour conservent leur compétence jusqu'au moment où l'enfant a acquis une résidence habituelle dans un autre Etat et que :
 - a) toute personne, institution ou autre organisme ayant le droit de garde a acquiescé au déplacement ou au non-retour ; ou
 - b) l'enfant a résidé dans cet autre Etat pour une période d'au moins un an après que la personne, l'institution ou tout autre organisme ayant le droit de garde a connu ou aurait dû connaître le lieu où se trouvait l'enfant, aucune demande de retour présentée pendant cette période n'est encore en cours d'examen, et l'enfant s'est intégré dans son nouveau milieu.
2. Le déplacement ou le non-retour de l'enfant est considéré comme illicite :
 - a) lorsqu'il a lieu en violation d'un droit de garde, attribué à une personne, une institution ou tout autre organisme, seul ou conjointement, par le droit de l'Etat dans lequel l'enfant avait sa résidence habituelle immédiatement avant son déplacement ou son non-retour, et
 - b) que ce droit était exercé de façon effective, seul ou conjointement, au moment du déplacement ou du non-retour, ou l'eût été si de tels événements n'étaient survenus.

Le droit de garde visé à la lettre a) peut notamment résulter d'une attribution de plein droit, d'une décision judiciaire ou administrative, ou d'un accord en vigueur selon le droit de cet Etat.

3. Tant que les autorités mentionnées au paragraphe premier conservent leur compétence, les autorités de l'Etat contractant où l'enfant a été déplacé ou retenu ne peuvent prendre que les mesures urgentes nécessaires à la protection de la personne ou des biens de l'enfant, conformément à l'article 11.

Article 8

1. A titre d'exception, l'autorité de l'Etat contractant compétente en application des articles 5 ou 6, si elle considère que l'autorité d'un autre Etat contractant serait mieux à même d'apprécier dans un cas particulier l'intérêt supérieur de l'enfant, peut

- soit demander à cette autorité, directement ou avec le concours de l'Autorité centrale de cet Etat, d'accepter la compétence pour prendre les mesures de protection qu'elle estimera nécessaires,
- soit surseoir à statuer et inviter les parties à saisir d'une telle demande l'autorité de cet autre Etat.

2. Les Etats contractants dont une autorité peut être requise ou saisie dans les conditions fixées au paragraphe précédent sont :

- a) un Etat dont l'enfant possède la nationalité,
- b) un Etat dans lequel sont situés des biens de l'enfant,
- c) un Etat dont une autorité est saisie d'une demande en divorce ou séparation de corps des parents de l'enfant, ou en annulation de leur mariage,
- d) un Etat avec lequel l'enfant présente un lien étroit.

3. Les autorités concernées peuvent procéder à un échange de vues.

4. L'autorité requise ou saisie dans les conditions prévues au paragraphe premier peut accepter la compétence, en lieu et place de l'autorité compétente en application des articles 5 ou 6, si elle considère que tel est l'intérêt supérieur de l'enfant.

Article 9

1. Les autorités des Etats contractants mentionnés à l'article 8, paragraphe 2, si elles considèrent qu'elles sont les mieux à même d'apprécier dans un cas particulier l'intérêt supérieur de l'enfant, peuvent

- soit demander à l'autorité compétente de l'Etat contractant de la résidence habituelle de l'enfant, directement ou avec le concours de l'Autorité centrale de cet Etat, de leur permettre d'exercer la compétence pour prendre les mesures de protection qu'elles estiment nécessaires,
- soit inviter les parties à présenter une telle demande devant les autorités de l'Etat contractant de la résidence habituelle de l'enfant.

2. Les autorités concernées peuvent procéder à un échange de vues.

3. L'autorité à l'origine de la demande ne peut exercer la compétence en lieu et place de l'autorité de l'Etat contractant de la résidence habituelle de l'enfant que si cette autorité a accepté la demande.

Article 10

1. Sans préjudice des articles 5 à 9, les autorités d'un Etat contractant, dans l'exercice de leur compétence pour connaître d'une demande en divorce ou séparation de corps des parents d'un enfant résidant habituellement dans un autre Etat contractant, ou en annulation de leur mariage, peuvent prendre, si la loi de leur Etat le permet, des mesures de protection de la personne ou des biens de l'enfant,

- a) si, au commencement de la procédure, l'un des parents réside habituellement dans cet Etat et que l'un d'eux ait la responsabilité parentale à l'égard de l'enfant, et

- b) si la compétence de ces autorités pour prendre de telles mesures a été acceptée par les parents, ainsi que par toute autre personne ayant la responsabilité parentale à l'égard de l'enfant et si cette compétence est conforme à l'intérêt supérieur de l'enfant.

2. La compétence prévue au paragraphe premier pour prendre des mesures de protection de l'enfant cesse dès lors que la décision faisant droit ou rejetant la demande en divorce, séparation de corps ou annulation du mariage est devenue définitive ou que la procédure a pris fin pour un autre motif.

1. Dans tous les cas d'urgence, les autorités de chaque Etat contractant sur le territoire duquel se trouve l'enfant ou des biens lui appartenant sont compétentes pour prendre les mesures de protection nécessaires.
2. Les mesures prises en application du paragraphe précédent à l'égard d'un enfant ayant sa résidence habituelle dans un Etat contractant cessent d'avoir effet dès que les autorités compétentes en vertu des articles 5 à 10 ont pris les mesures exigées par la situation.
3. Les mesures prises en application du paragraphe premier à l'égard d'un enfant ayant sa résidence habituelle dans un Etat non contractant cessent d'avoir effet dans chaque Etat contractant dès qu'y sont reconnues les mesures exigées par la situation, prises par les autorités d'un autre Etat.

Article 12

1. Sous réserve de l'article 7, les autorités d'un Etat contractant sur le territoire duquel se trouve l'enfant ou des biens lui appartenant sont compétentes pour prendre des mesures de protection de la personne ou des biens de l'enfant, ayant un caractère provisoire et une efficacité territoriale restreinte à cet Etat, pour autant que de telles mesures ne soient pas incompatibles avec celles déjà prises par les autorités compétentes en vertu des articles 5 à 10.
2. Les mesures prises en application du paragraphe précédent à l'égard d'un enfant ayant sa résidence habituelle dans un Etat contractant cessent d'avoir effet dès que les autorités compétentes en vertu des articles 5 à 10 se sont prononcées sur les mesures que pourrait exiger la situation.
3. Les mesures prises en application du paragraphe premier à l'égard d'un enfant ayant sa résidence habituelle dans un Etat non contractant cessent d'avoir effet dans l'Etat contractant où elles ont été prises dès qu'y sont reconnues les mesures exigées par la situation, prises par les autorités d'un autre Etat.

Article 13

1. Les autorités d'un Etat contractant qui sont compétentes selon les articles 5 à 10 pour prendre des mesures de protection de la personne ou des biens de l'enfant doivent s'abstenir de statuer si, lors de l'introduction de la procédure, des mesures correspondantes ont été demandées aux autorités d'un autre Etat contractant alors compétentes en vertu des articles 5 à 10 et sont encore en cours d'examen.
2. La disposition du paragraphe précédent ne s'applique pas si les autorités devant lesquelles la demande de mesures a été initialement présentée ont renoncé à leur compétence.

Article 14

Les mesures prises en application des articles 5 à 10 restent en vigueur dans les limites qui sont les leurs, même lorsqu'un changement des circonstances a fait disparaître l'élément sur lequel était fondée la compétence, tant que les autorités compétentes en vertu de la Convention ne les ont pas modifiées, remplacées ou levées.

CHAPITRE III – LOI APPLICABLE

Article 15

1. Dans l'exercice de la compétence qui leur est attribuée par les dispositions du chapitre II, les autorités des Etats contractants appliquent leur loi.
2. Toutefois, dans la mesure où la protection de la personne ou des biens de l'enfant le requiert, elles peuvent exceptionnellement appliquer ou prendre en considération la loi d'un autre Etat avec lequel la situation présente un lien étroit.

3. En cas de changement de la résidence habituelle de l'enfant dans un autre Etat contractant, la loi de cet autre Etat régit, à partir du moment où le changement est survenu, les conditions d'application des mesures prises dans l'Etat de l'ancienne résidence habituelle.

Article 16

1. L'attribution ou l'extinction de plein droit d'une responsabilité parentale, sans intervention d'une autorité judiciaire ou administrative, est régie par la loi de l'Etat de la résidence habituelle de l'enfant.
2. L'attribution ou l'extinction d'une responsabilité parentale par un accord ou un acte unilatéral, sans intervention d'une autorité judiciaire ou administrative, est régie par la loi de l'Etat de la résidence habituelle de l'enfant au moment où l'accord ou l'acte unilatéral prend effet.
3. La responsabilité parentale existant selon la loi de l'Etat de la résidence habituelle de l'enfant subsiste après le changement de cette résidence habituelle dans un autre Etat.
4. En cas de changement de la résidence habituelle de l'enfant, l'attribution de plein droit de la responsabilité parentale à une personne qui n'est pas déjà investie de cette responsabilité est régie par la loi de l'Etat de la nouvelle résidence habituelle.

Article 17

L'exercice de la responsabilité parentale est régi par la loi de l'Etat de la résidence habituelle de l'enfant. En cas de changement de la résidence habituelle de l'enfant, il est régi par la loi de l'Etat de la nouvelle résidence habituelle.

Article 18

La responsabilité parentale prévue à l'article 16 pourra être retirée ou ses conditions d'exercice modifiées par des mesures prises en application de la Convention.

Article 19

1. La validité d'un acte passé entre un tiers et une autre personne qui aurait la qualité de représentant légal selon la loi de l'Etat où l'acte a été passé ne peut être contestée, ni la responsabilité du tiers engagée, pour le seul motif que l'autre personne n'avait pas la qualité de représentant légal en vertu de la loi désignée par les dispositions du présent chapitre, sauf si le tiers savait ou devait savoir que la responsabilité parentale était régie par cette loi.
2. Le paragraphe précédent ne s'applique que dans le cas où l'acte a été passé entre personnes présentes sur le territoire d'un même Etat.

Article 20

Les dispositions du présent chapitre sont applicables même si la loi qu'elles désignent est celle d'un Etat non contractant.

Article 21

1. Au sens du présent chapitre, le terme « loi » désigne le droit en vigueur dans un Etat, à l'exclusion des règles de conflit de lois.
2. Toutefois, si la loi applicable en vertu de l'article 16 est celle d'un Etat non contractant et que les règles de conflit de cet Etat désignent la loi d'un autre Etat non contractant qui appliquerait sa propre loi, la loi de cet autre Etat est applicable. Si la loi de cet autre Etat non contractant ne se reconnaît pas applicable, la loi applicable est celle désignée par l'article 16.

Article 22

L'application de la loi désignée par les dispositions du présent chapitre ne peut être écartée que si cette application est manifestement contraire à l'ordre public, compte tenu de l'intérêt supérieur de l'enfant.

CHAPITRE IV – RECONNAISSANCE ET EXECUTION

Article 23

1. Les mesures prises par les autorités d'un Etat contractant sont reconnues de plein droit dans les autres Etats contractants.

2. Toutefois, la reconnaissance peut être refusée :

- a) si la mesure a été prise par une autorité dont la compétence n'était pas fondée sur un chef de compétence prévu au chapitre II ;
- b) si la mesure a été prise, hors le cas d'urgence, dans le cadre d'une procédure judiciaire ou administrative, sans qu'ait été donnée à l'enfant la possibilité d'être entendu, en violation des principes fondamentaux de procédure de l'Etat requis ;
- c) à la demande de toute personne prétendant que cette mesure porte atteinte à sa responsabilité parentale, si cette mesure a été prise, hors le cas d'urgence, sans qu'ait été donnée à cette personne la possibilité d'être entendue ;
- d) si la reconnaissance est manifestement contraire à l'ordre public de l'Etat requis, compte tenu de l'intérêt supérieur de l'enfant ;
- e) si la mesure est incompatible avec une mesure prise postérieurement dans l'Etat non contractant de la résidence habituelle de l'enfant, lorsque cette dernière mesure réunit les conditions nécessaires à sa reconnaissance dans l'Etat requis ;
- f) si la procédure prévue à l'article 33 n'a pas été respectée.

Article 24

Sans préjudice de l'article 23, paragraphe premier, toute personne intéressée peut demander aux autorités compétentes d'un Etat contractant qu'il soit statué sur la reconnaissance ou la non-reconnaissance d'une mesure prise dans un autre Etat contractant. La procédure est régie par la loi de l'Etat requis.

Article 25

L'autorité de l'Etat requis est liée par les constatations de fait sur lesquelles l'autorité de l'Etat qui a pris la mesure a fondé sa compétence.

Article 26

- 1. Si les mesures prises dans un Etat contractant et qui y sont exécutoires comportent des actes d'exécution dans un autre Etat contractant, elles sont, dans cet autre Etat, déclarées exécutoires ou enregistrées aux fins d'exécution, sur requête de toute partie intéressée, selon la procédure prévue par la loi de cet Etat.
- 2. Chaque Etat contractant applique à la déclaration d'exequatur ou à l'enregistrement une procédure simple et rapide.
- 3. La déclaration d'exequatur ou l'enregistrement ne peuvent être refusés que pour l'un des motifs prévus à l'article 23, paragraphe 2.

Article 27

Sous réserve de ce qui est nécessaire pour l'application des articles qui précèdent, l'autorité de l'Etat requis ne procédera à aucune révision au fond de la mesure prise.

Article 28

Les mesures prises dans un Etat contractant, qui sont déclarées exécutoires ou enregistrées aux fins d'exécution dans un autre Etat contractant, y sont mises à exécution comme si elles avaient été prises par les autorités de cet autre Etat. La mise à exécution des mesures se fait conformément à la loi de l'Etat requis dans les limites qui y sont prévues, compte tenu de l'intérêt supérieur de l'enfant.

CHAPITRE V – COOPERATION

Article 29

1. Chaque Etat contractant désigne une Autorité centrale chargée de satisfaire aux obligations qui lui sont imposées par la Convention.
2. Un Etat fédéral, un Etat dans lequel plusieurs systèmes de droit sont en vigueur ou un Etat ayant des unités territoriales autonomes est libre de désigner plus d'une Autorité centrale et de spécifier l'étendue territoriale ou personnelle de leurs fonctions. L'Etat qui fait usage de cette faculté désigne l'Autorité centrale à laquelle toute communication peut être adressée en vue de sa transmission à l'Autorité centrale compétente au sein de cet Etat.

Article 30

1. Les Autorités centrales doivent coopérer entre elles et promouvoir la coopération entre les autorités compétentes de leur Etat pour réaliser les objectifs de la Convention.
2. Elles prennent, dans le cadre de l'application de la Convention, les dispositions appropriées pour fournir des informations sur leur législation, ainsi que sur les services disponibles dans leur Etat en matière de protection de l'enfant.

Article 31

L'Autorité centrale d'un Etat contractant prend soit directement, soit avec le concours d'autorités publiques ou d'autres organismes, toutes dispositions appropriées pour :

- a) faciliter les communications et offrir l'assistance prévues aux articles 8 et 9 et au présent chapitre ;
- b) faciliter par la médiation, la conciliation ou tout autre mode analogue, des ententes à l'amiable sur la protection de la personne ou des biens de l'enfant, dans les situations auxquelles s'applique la Convention ;
- c) aider, sur demande d'une autorité compétente d'un autre Etat contractant, à localiser l'enfant lorsqu'il paraît que celui-ci est présent sur le territoire de l'Etat requis et a besoin de protection.

Article 32

Sur demande motivée de l'Autorité centrale ou d'une autre autorité compétente d'un Etat contractant avec lequel l'enfant a un lien étroit, l'Autorité centrale de l'Etat contractant dans lequel l'enfant a sa résidence habituelle et dans lequel il est présent peut, soit directement, soit avec le concours d'autorités publiques ou d'autres organismes,

- a) fournir un rapport sur la situation de l'enfant ;
- b) demander à l'autorité compétente de son Etat d'examiner l'opportunité de prendre des mesures tendant à la protection de la personne ou des biens de l'enfant.

Article 33

1. Lorsque l'autorité compétente en vertu des articles 5 à 10 envisage le placement de l'enfant dans une famille d'accueil ou dans un établissement, ou son recueil légal par *kafala* ou par une institution analogue, et que ce placement ou ce recueil aura lieu dans un autre Etat contractant, elle consulte au préalable l'Autorité centrale ou une autre autorité compétente de ce dernier Etat. Elle lui communique à cet effet un rapport sur l'enfant et les motifs de sa proposition sur le placement ou le recueil.
2. La décision sur le placement ou le recueil ne peut être prise dans l'Etat requérant que si l'Autorité centrale ou une autre autorité compétente de l'Etat requis a approuvé ce placement ou ce recueil, compte tenu de l'intérêt supérieur de l'enfant.

Article 34

1. Lorsqu'une mesure de protection est envisagée, les autorités compétentes en vertu de la Convention peuvent, si la situation de l'enfant l'exige, demander à toute autorité d'un autre Etat contractant qui détient des informations utiles pour la protection de l'enfant de les lui communiquer.
2. Chaque Etat contractant pourra déclarer que les demandes prévues au paragraphe premier ne pourront être acheminées que par l'intermédiaire de son Autorité centrale.

Article 35

1. Les autorités compétentes d'un Etat contractant peuvent demander aux autorités d'un autre Etat contractant de prêter leur assistance à la mise en œuvre de mesures de protection prises en application de la Convention, en particulier pour assurer l'exercice effectif d'un droit de visite, ainsi que du droit de maintenir des contacts directs réguliers.
2. Les autorités d'un Etat contractant dans lequel l'enfant n'a pas sa résidence habituelle peuvent, à la demande d'un parent résidant dans cet Etat et souhaitant obtenir ou conserver un droit de visite, recueillir des renseignements ou des preuves et se prononcer sur l'aptitude de ce parent à exercer le droit de visite et sur les conditions dans lesquelles il pourrait l'exercer. L'autorité compétente en vertu des articles 5 à 10 pour statuer sur le droit de visite devra, avant de se prononcer, prendre en considération ces renseignements, preuves ou conclusions.
3. Une autorité compétente en vertu des articles 5 à 10 pour statuer sur le droit de visite peut suspendre la procédure jusqu'au terme de la procédure prévue au paragraphe 2, notamment lorsqu'elle est saisie d'une demande tendant à modifier ou supprimer le droit de visite conféré par les autorités de l'Etat de l'ancienne résidence habituelle.
4. Cet article n'empêche pas une autorité compétente en vertu des articles 5 à 10 de prendre des mesures provisoires jusqu'au terme de la procédure prévue au paragraphe 2.

Article 36

Dans le cas où l'enfant est exposé à un grave danger, les autorités compétentes de l'Etat contractant dans lequel des mesures de protection de cet enfant ont été prises ou sont en voie de l'être, si elles sont informées du changement de résidence ou de la présence de l'enfant dans un autre Etat, avisent les autorités de cet Etat de ce danger et des mesures prises ou en cours d'examen.

Article 37

Une autorité ne peut demander ou transmettre des informations en application de ce chapitre si elle est d'avis qu'une telle demande ou transmission pourrait mettre en danger la personne ou les biens de l'enfant, ou constituer une menace grave pour la liberté ou la vie d'un membre de sa famille.

Article 38

1. Sans préjudice de la possibilité de réclamer des frais raisonnables correspondant aux services fournis, les Autorités centrales et les autres autorités publiques des Etats contractants supportent leurs frais découlant de l'application des dispositions du présent chapitre.

2. Un Etat contractant peut conclure des accords avec un ou plusieurs autres Etats contractants sur la répartition des frais.

Article 39

Tout Etat contractant pourra conclure avec un ou plusieurs autres Etats contractants des accords en vue de favoriser dans leurs rapports réciproques l'application du présent chapitre. Les Etats qui ont conclu de tels accords en transmettront une copie au dépositaire de la Convention.

CHAPITRE VI – DISPOSITIONS GENERALES

Article 40

1. Les autorités de l'Etat contractant de la résidence habituelle de l'enfant ou de l'Etat contractant où une mesure de protection a été prise peuvent délivrer au titulaire de la responsabilité parentale ou à toute personne à qui est confiée la protection de la personne ou des biens de l'enfant, à sa demande, un certificat indiquant sa qualité et les pouvoirs qui lui sont conférés.

2. La qualité et les pouvoirs indiqués par le certificat sont tenus pour établis, sauf preuve contraire.

3. Chaque Etat contractant désigne les autorités habilitées à établir le certificat.

Article 41

Les données personnelles rassemblées ou transmises conformément à la Convention ne peuvent être utilisées à d'autres fins que celles pour lesquelles elles ont été rassemblées ou transmises.

Article 42

Les autorités auxquelles des informations sont transmises en assurent la confidentialité conformément à la loi de leur Etat.

Article 43

Les documents transmis ou délivrés en application de la Convention sont dispensés de toute légalisation ou de toute formalité analogue.

Article 44

Chaque Etat contractant peut désigner les autorités à qui les demandes prévues aux articles 8, 9 et 33 doivent être envoyées.

Article 45

1. Les désignations mentionnées aux articles 29 et 44 sont communiquées au Bureau Permanent de la Conférence de La Haye de droit international privé.

2. La déclaration mentionnée à l'article 34, paragraphe 2, est faite au dépositaire de la Convention.

Article 46

Un Etat contractant dans lequel des systèmes de droit ou des ensembles de règles différents s'appliquent en matière de protection de l'enfant et de ses biens n'est pas tenu d'appliquer les règles de la Convention aux conflits concernant uniquement ces différents systèmes ou ensembles de règles.

Article 47

Au regard d'un Etat dans lequel deux ou plusieurs systèmes de droit ou ensembles de règles ayant trait aux questions régies par la présente Convention s'appliquent dans des unités territoriales différentes :

1. toute référence à la résidence habituelle dans cet Etat vise la résidence habituelle dans une unité territoriale ;
2. toute référence à la présence de l'enfant dans cet Etat vise la présence de l'enfant dans une unité territoriale ;
3. toute référence à la situation des biens de l'enfant dans cet Etat vise la situation des biens de l'enfant dans une unité territoriale ;
4. toute référence à l'Etat dont l'enfant possède la nationalité vise l'unité territoriale désignée par la loi de cet Etat ou, en l'absence de règles pertinentes, l'unité territoriale avec laquelle l'enfant présente le lien le plus étroit ;
5. toute référence à l'Etat dont une autorité est saisie d'une demande en divorce ou séparation de corps des parents de l'enfant, ou en annulation de leur mariage, vise l'unité territoriale dont une autorité est saisie d'une telle demande ;
6. toute référence à l'Etat avec lequel l'enfant présente un lien étroit vise l'unité territoriale avec laquelle l'enfant présente ce lien ;
7. toute référence à l'Etat où l'enfant a été déplacé ou retenu vise l'unité territoriale dans laquelle l'enfant a été déplacé ou retenu ;
8. toute référence aux organismes ou autorités de cet Etat, autres que les Autorités centrales, vise les organismes ou autorités habilités à agir dans l'unité territoriale concernée ;
9. toute référence à la loi, à la procédure ou à l'autorité de l'Etat où une mesure a été prise vise la loi, la procédure ou l'autorité de l'unité territoriale dans laquelle cette mesure a été prise ;
10. toute référence à la loi, à la procédure ou à l'autorité de l'Etat requis vise la loi, la procédure ou l'autorité de l'unité territoriale dans laquelle la reconnaissance ou l'exécution est invoquée.

Article 48

Pour identifier la loi applicable en vertu du chapitre III, lorsqu'un Etat comprend deux ou plusieurs unités territoriales dont chacune a son propre système de droit ou un ensemble de règles ayant trait aux questions régies par la présente Convention, les règles suivantes s'appliquent :

- a) en présence de règles en vigueur dans cet Etat identifiant l'unité territoriale dont la loi est applicable, la loi de cette unité s'applique ;
- b) en l'absence de telles règles, la loi de l'unité territoriale définie selon les dispositions de l'article 47 s'applique.

Article 49

Pour identifier la loi applicable en vertu du chapitre III, lorsqu'un Etat comprend deux ou plusieurs systèmes de droit ou ensembles de règles applicables à des catégories différentes de personnes pour les questions régies par la présente Convention, les règles suivantes s'appliquent :

- a) en présence de règles en vigueur dans cet Etat identifiant laquelle de ces lois est applicable, cette loi s'applique ;
- b) en l'absence de telles règles, la loi du système ou de l'ensemble de règles avec lequel l'enfant présente le lien le plus étroit s'applique.

Article 50

La présente Convention n'affecte pas la *Convention du 25 octobre 1980 sur les aspects civils de l'enlèvement international d'enfants*, dans les relations entre les Parties aux deux Conventions. Rien n'empêche cependant que des dispositions de la présente Convention soient invoquées pour obtenir le retour d'un enfant qui a été déplacé ou retenu illicitement, ou pour organiser le droit de visite.

Article 51

Dans les rapports entre les Etats contractants, la présente Convention remplace la *Convention du 5 octobre 1961 concernant la compétence des autorités et la loi applicable en matière de protection des mineurs* et la *Convention pour régler la tutelle des mineurs*, signée à La Haye le 12 juin 1902, sans préjudice de la reconnaissance des mesures prises selon la Convention du 5 octobre 1961 précitée.

Article 52

1. La Convention ne déroge pas aux instruments internationaux auxquels des Etats contractants sont Parties et qui contiennent des dispositions sur les matières réglées par la présente Convention, à moins qu'une déclaration contraire ne soit faite par les Etats liés par de tels instruments.
2. La Convention n'affecte pas la possibilité pour un ou plusieurs Etats contractants de conclure des accords qui contiennent, en ce qui concerne les enfants habituellement résidents dans l'un des Etats Parties à de tels accords, des dispositions sur les matières réglées par la présente Convention.
3. Les accords à conclure par un ou plusieurs Etats contractants sur des matières réglées par la présente Convention n'affectent pas, dans les rapports de ces Etats avec les autres Etats contractants, l'application des dispositions de la présente Convention.
4. Les paragraphes précédents s'appliquent également aux lois uniformes reposant sur l'existence entre les Etats concernés de liens spéciaux, notamment de nature régionale.

Article 53

1. La Convention ne s'applique qu'aux mesures prises dans un Etat après l'entrée en vigueur de la Convention pour cet Etat.
2. La Convention s'applique à la reconnaissance et à l'exécution des mesures prises après son entrée en vigueur dans les rapports entre l'Etat où les mesures ont été prises et l'Etat requis.

Article 54

1. Toute communication à l'Autorité centrale ou à toute autre autorité d'un Etat contractant est adressée dans la langue originale et accompagnée d'une traduction dans la langue officielle ou l'une des langues officielles de cet Etat ou, lorsque cette traduction est difficilement réalisable, d'une traduction en français ou en anglais.
2. Toutefois, un Etat contractant pourra, en faisant la réserve prévue à l'article 60, s'opposer à l'utilisation soit du français, soit de l'anglais.

Article 55

1. Un Etat contractant pourra, conformément à l'article 60 :
 - a) réserver la compétence de ses autorités pour prendre des mesures tendant à la protection des biens d'un enfant situés sur son territoire ;
 - b) se réserver de ne pas reconnaître une responsabilité parentale ou une mesure qui serait incompatible avec une mesure prise par ses autorités par rapport à ces biens.
2. La réserve pourra être restreinte à certaines catégories de biens.

Article 56

Le Secrétaire général de la Conférence de La Haye de droit international privé convoque périodiquement une Commission spéciale afin d'examiner le fonctionnement pratique de la Convention.

CHAPITRE VII – CLAUSES FINALES

Article 57

1. La Convention est ouverte à la signature des Etats qui étaient Membres de la Conférence de La Haye de droit international privé lors de sa Dix-huitième session.
2. Elle sera ratifiée, acceptée ou approuvée et les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés auprès du Ministère des Affaires Etrangères du Royaume des Pays-Bas, dépositaire de la Convention.

Article 58

1. Tout autre Etat pourra adhérer à la Convention après son entrée en vigueur en vertu de l'article 61, paragraphe 1.
2. L'instrument d'adhésion sera déposé auprès du dépositaire.
3. L'adhésion n'aura d'effet que dans les rapports entre l'Etat adhérent et les Etats contractants qui n'auront pas élevé d'objection à son encontre dans les six mois après la réception de la notification prévue à l'article 63, lettre b). Une telle objection pourra également être élevée par tout Etat au moment d'une ratification, acceptation ou approbation de la Convention, ultérieure à l'adhésion. Ces objections seront notifiées au dépositaire.

Article 59

1. Un Etat qui comprend deux ou plusieurs unités territoriales dans lesquelles des systèmes de droit différents s'appliquent aux matières régies par la présente Convention pourra, au moment de la signature, de la ratification, de l'acceptation, de l'approbation ou de l'adhésion, déclarer que la Convention s'appliquera à toutes ses unités territoriales ou seulement à l'une ou à plusieurs d'entre elles, et pourra à tout moment modifier cette déclaration en faisant une nouvelle déclaration.
2. Ces déclarations seront notifiées au dépositaire et indiqueront expressément les unités territoriales auxquelles la Convention s'applique.
3. Si un Etat ne fait pas de déclaration en vertu du présent article, la Convention s'appliquera à l'ensemble du territoire de cet Etat.

Article 60

1. Tout Etat contractant pourra, au plus tard au moment de la ratification, de l'acceptation, de l'approbation ou de l'adhésion, ou au moment d'une déclaration faite en vertu de l'article 59, faire soit l'une, soit les deux réserves prévues aux articles 54, paragraphe 2, et 55. Aucune autre réserve ne sera admise.
2. Tout Etat pourra, à tout moment, retirer une réserve qu'il aura faite. Ce retrait sera notifié au dépositaire.
3. L'effet de la réserve cessera le premier jour du troisième mois du calendrier après la notification mentionnée au paragraphe précédent.

Article 61

1. La Convention entrera en vigueur le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après le dépôt du troisième instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation prévu par l'article 57.

2. Par la suite, la Convention entrera en vigueur :

- a) pour chaque Etat ratifiant, acceptant ou approuvant postérieurement, le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après le dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion ;
- b) pour chaque Etat adhérent, le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après l'expiration du délai de six mois prévu à l'article 58, paragraphe 3 ;
- c) pour les unités territoriales auxquelles la Convention a été étendue conformément à l'article 59, le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après la notification visée dans cet article.

Article 62

1. Tout Etat Partie à la Convention pourra dénoncer celle-ci par une notification adressée par écrit au dépositaire. La dénonciation pourra se limiter à certaines unités territoriales auxquelles s'applique la Convention.

2. La dénonciation prendra effet le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de douze mois après la date de réception de la notification par le dépositaire. Lorsqu'une période plus longue pour la prise d'effet de la dénonciation est spécifiée dans la notification, la dénonciation prendra effet à l'expiration de la période en question.

Article 63

Le dépositaire notifiera aux Etats membres de la Conférence de La Haye de droit international privé, ainsi qu'aux Etats qui auront adhéré conformément aux dispositions de l'article 58 :

- a) les signatures, ratifications, acceptations et approbations visées à l'article 57 ;
- b) les adhésions et les objections aux adhésions visées à l'article 58 ;
- c) la date à laquelle la Convention entrera en vigueur conformément aux dispositions de l'article 61 ;
- d) les déclarations mentionnées aux articles 34, paragraphe 2, et 59 ;
- e) les accords mentionnés à l'article 39 ;
- f) les réserves visées aux articles 54, paragraphe 2, et 55 et le retrait des réserves prévu à l'article 60, paragraphe 2 ;
- g) les dénonciations visées à l'article 62.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés, ont signé la présente Convention.

Fait à La Haye, le 19 octobre 1996, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire, qui sera déposé dans les archives du Gouvernement du Royaume des Pays-Bas et dont une copie certifiée conforme sera remise, par la voie diplomatique, à chacun des Etats membres de la Conférence de La Haye de droit international privé lors de la Dix-huitième session.

**ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ, ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΔΙΚΑΙΟ, ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ,
ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΓΟΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΤΡΑ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ**

(Συνήφθη την 19^η Οκτωβρίου 1996)

Τα Κράτη που υπογράφουν την παρούσα Σύμβαση,

Λαμβάνοντας υπ' όψη την ανάγκη ενισχύσεως της προστασίας των παιδιών στις διεθνείς υποθέσεις,

Επιθυμώντας να αποφύγουν συγκρούσεις μεταξύ των νομικών τους συστημάτων σε ζητήματα σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και την εκτέλεση των μέτρων προστασίας των παιδιών,

Τονίζοντας τη σπουδαιότητα της διεθνούς συνεργασίας για την προστασία των παιδιών,

Επιβεβαιώνοντας ότι το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού πρέπει να είναι ζήτημα πρωταρχικής σημασίας,

Διαπιστώνοντας την αναγκαιότητα αναθεωρήσεως της *Συμβάσεως της 5^{ης} Οκτωβρίου 1961 για τη δικαιοδοσία των Αρχών και το εφαρμοστέο δίκαιο σε θέματα προστασίας των ανηλίκων*,

Επιθυμώντας να θεσπίσουν κοινές διατάξεις για το σκοπό αυτό, λαμβάνοντας υπ' όψη τη *Σύμβαση του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού*, της 20ης Νοεμβρίου 1989,

Συμφώνησαν επί των ακολούθων διατάξεων:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι - ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

Άρθρο 1

1. Η παρούσα Σύμβαση έχει ως αντικείμενο:

α. να καθορίζει το Κράτος του οποίου οι Αρχές έχουν διεθνή δικαιοδοσία για τη λήψη μέτρων που αποσκοπούν στην προστασία του προσώπου ή της περιουσίας του παιδιού·

β. να καθορίζει το εφαρμοστέο από τις Αρχές αυτές κατά την άσκηση της διεθνούς δικαιοδοσίας τους δίκαιο·

γ. να καθορίζει το εφαρμοστέο στη γονική ευθύνη δίκαιο·

δ. να εξασφαλίζει την αναγνώριση και την εκτέλεση των μέτρων προστασίας σε όλα τα Συμβαλλόμενα Κράτη·

ε. να εδραιώνει μεταξύ των Αρχών των Συμβαλλομένων Κρατών την απαραίτητη συνεργασία για την πραγματοποίηση των σκοπών της παρούσης Συμβάσεως.

2. Για τους σκοπούς της παρούσης Συμβάσεως, ο όρος "γονική ευθύνη" περιλαμβάνει τη γονική εξουσία ή κάθε άλλη ανάλογη σχέση εξουσίας που καθορίζει τα δικαιώματα, τις εξουσίες και τις υποχρεώσεις των γονέων, του επιτρόπου ή άλλων νομίμων αντιπροσώπων σε σχέση με το πρόσωπο ή την περιουσία του παιδιού.

Άρθρο 2

Η Σύμβαση εφαρμόζεται στα παιδιά από τη στιγμή της γεννήσεώς τους έως ότου φθάσουν στην ηλικία των 18 ετών.

Άρθρο 3

Τα προβλεπόμενα στο άρθρο 1 μέτρα δύνανται κυρίως να αφορούν:

α. την ανάθεση, την άσκηση και τη μερική ή ολική αφαίρεση της γονικής ευθύνης, καθώς και την ανάθεσή της σε τρίτον·

β. το δικαίωμα επιμελείας, που περιλαμβάνει δικαιώματα σχετιζόμενα με τη μέριμνα του προσώπου του παιδιού, και ιδιαιτέρως το δικαίωμα καθορισμού του τόπου διαμονής του καθώς και το δικαίωμα επισκέψεως, που περιλαμβάνει και το δικαίωμα μεταφοράς του παιδιού, για ένα περιορισμένο χρονικό διάστημα, σε έναν άλλο τόπο από εκείνον της συνήθους διαμονής του·

γ. την επιτροπεία, την κηδεμονία και τους ανάλογους θεσμούς·

δ. το διορισμό και τα καθήκοντα κάθε προσώπου ή οργανισμού επιφορτισμένου με την επιμέλεια του προσώπου ή της περιουσίας του παιδιού, με την εκπροσώπηση ή τη συμπαράστασή του προς αυτό·

ε. την τοποθέτηση του παιδιού σε μια ανάδοχη οικογένεια ή σε κάποιο ίδρυμα ή την ανάληψη της επιμελείας αυτού με *kafala* ή με ανάλογο θεσμό·

στ. την επιτήρηση, από δημόσια Αρχή, της μέριμνας του παιδιού από κάθε πρόσωπο που έχει αναλάβει τη φροντίδα του·

ζ. τη διοίκηση, τη διατήρηση ή τη διάθεση της περιουσίας του παιδιού.

Άρθρο 4

Εξαιρούνται του πεδίου εφαρμογής της Συμβάσεως:

α. η καθίδρυση και η αμφισβήτηση της σχέσεως γονέως και τέκνου·

β. η απόφαση για την υιοθεσία και τα προπαρασκευαστικά της υιοθεσίας μέτρα καθώς και η ακύρωση και η ανάκληση της υιοθεσίας·

γ. το επώνυμο και το όνομα του παιδιού·

δ. η χειραφεσία·

ε. οι υποχρεώσεις διατροφής·

στ. τα trusts και η κληρονομική διαδοχή·

ζ. η κοινωνική ασφάλιση·

η. τα δημόσια μέτρα γενικού χαρακτήρος σε ζητήματα εκπαιδύσεως και υγείας·

θ. τα μέτρα που λαμβάνονται ως αποτέλεσμα ποινικών αδικημάτων τελουμένων από παιδιά·

ι. οι αποφάσεις για το δικαίωμα ασύλου και για ζητήματα μεταναστεύσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Π - ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

Άρθρο 5

1. Τόσο οι δικαστικές όσο και οι διοικητικές Αρχές του Συμβαλλομένου Κράτους της συνήθους διαμονής του παιδιού, έχουν διεθνή δικαιοδοσία να λαμβάνουν μέτρα για την προστασία του προσώπου και της περιουσίας του.

2. Υπό την επιφύλαξη του άρθρου 7, σε περίπτωση μεταφοράς της συνήθους διαμονής του παιδιού σε άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος, διεθνή δικαιοδοσία έχουν οι Αρχές του Κράτους της νέας συνήθους διαμονής.

Άρθρο 6

1. Για τα παιδιά-πρόσφυγες και τα παιδιά, τα οποία λόγω ταραχών που λαμβάνουν χώρα στην πατρίδα τους, έχουν μετακινηθεί σε άλλο Κράτος, οι Αρχές εκείνου του Συμβαλλομένου Κράτους, στο έδαφος του οποίου βρίσκονται αυτά τα παιδιά, ως αποτέλεσμα της μετακινήσεώς τους, ασκούν τη διεθνή δικαιοδοσία που προβλέπεται στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 5.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και για τα παιδιά εκείνα των οποίων η συνήθης διαμονή δεν μπορεί να προσδιορισθεί.

Άρθρο 7

1. Σε περίπτωση παρανόμου μετακινήσεως ή κατακρατήσεως, οι Αρχές του Συμβαλλομένου Κράτους, στο οποίο το παιδί είχε τη συνήθη διαμονή του αμέσως πριν από τη μετακίνηση ή την κατακράτησή του, διατηρούν τη διεθνή δικαιοδοσία τους, έως ότου το παιδί αποκτήσει συνήθη διαμονή σε άλλο Κράτος και :

α. κάθε πρόσωπο, ίδρυμα ή άλλος οργανισμός, που έχει την επιμέλεια, συναινέσει στη μετακίνηση ή κατακράτηση ή

β. το παιδί διέμεινε σε αυτό το άλλο Κράτος για χρονικό διάστημα τουλάχιστον ενός έτους από τότε που το πρόσωπο, ίδρυμα ή άλλος οργανισμός, που έχει την επιμέλεια, έλαβε ή όφειλε να έχει λάβει γνώση του τόπου στον οποίο βρισκόταν το παιδί, κανένα αίτημα για επιστροφή που τυχόν υποβλήθηκε κατά το χρονικό αυτό διάστημα δεν παραμένει ακόμη εκκρεμές και το παιδί έχει προσαρμοσθεί στο νέο του περιβάλλον.

2. Η μετακίνηση ή κατακράτηση του παιδιού θεωρείται παράνομη όταν:

α. έλαβε χώρα κατά παραβίαση του δικαιώματος επιμελείας που είχε ανατεθεί σε κάποιο πρόσωπο ή ίδρυμα ή κάθε άλλον οργανισμό από κοινού ή μονομερώς, σύμφωνα με το δίκαιο του Κράτους, στο οποίο το παιδί είχε τη συνήθη διαμονή του αμέσως πριν από τη μετακίνησή ή την κατακράτησή του, και

β. κατά το χρόνο της μετακινήσεως ή της κατακρατήσεως το δικαίωμα αυτό ησκείτο αποτελεσματικά, είτε από κοινού είτε μονομερώς, ή θα ησκείτο έτσι αν δεν μεσολαβούσε η μετακίνηση ή η κατακράτηση.

Το δικαίωμα επιμελείας που αναφέρεται ανωτέρω υπό το στοιχείο α, μπορεί κατά κύριο λόγο να απορρέει εκ του νόμου ή από δικαστική ή διοικητική απόφαση ή από συμφωνία που παράγει έννομα αποτελέσματα σύμφωνα με το δίκαιο αυτού του Κράτους.

3. Όσο οι Αρχές που μνημονεύονται στην πρώτη παράγραφο διατηρούν τη δικαιοδοσία τους, οι Αρχές του Συμβαλλομένου Κράτους, στο οποίο το παιδί μετακινήθηκε ή κατακρατείται, μπορούν να λάβουν μόνον εκείνα τα επείγοντα μέτρα που είναι απαραίτητα για την προστασία του προσώπου ή της περιουσίας του παιδιού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11.

Άρθρο 8

1. Κατ' εξαίρεση, η Αρχή του Συμβαλλομένου Κράτους, που έχει διεθνή δικαιοδοσία κατ' εφαρμογή των άρθρων 5 ή 6, εφ' όσον κρίνει ότι η Αρχή ενός άλλου Συμβαλλομένου Κράτους θα μπορούσε στην προκειμένη περίπτωση να εκτιμήσει καλύτερα το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού, δύναται:

-είτε να ζητήσει από αυτή την άλλη Αρχή, απ' ευθείας με τη συνδρομή της Κεντρικής Αρχής αυτού του Κράτους, να αποδεχθεί τη δικαιοδοσία για να λάβει εκείνα τα μέτρα προστασίας που θα κρίνει αναγκαία,

-είτε να αναβάλει την κρίση της υποθέσεως και να καλέσει τα μέρη να υποβάλουν ένα τέτοιο αίτημα ενώπιον της Αρχής αυτού του άλλου Κράτους.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη, Αρχές των οποίων μπορεί να επιληφθούν ή στις οποίες μπορεί να υποβληθεί αίτημα σύμφωνα με τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, είναι:

α. το Κράτος, την ιθαγένεια του οποίου έχει το παιδί,

β. το Κράτος, στο οποίο βρίσκονται περιουσιακά στοιχεία του παιδιού,

γ. το Κράτος, του οποίου Αρχή έχει επιληφθεί αγωγής διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού των γονέων του παιδιού ή ακυρώσεως του γάμου τους,

δ. το Κράτος με το οποίο το παιδί έχει στενό δεσμό.

3. Οι ενδιαφερόμενες Αρχές μπορούν να προχωρούν σε ανταλλαγή απόψεων.

4. Η Αρχή, που επελήφθη ή στην οποία υποβλήθηκε αίτημα σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στην πρώτη παράγραφο, μπορεί να αποδεχθεί τη διεθνή δικαιοδοσία αντί της Αρχής που έχει δικαιοδοσία κατ' εφαρμογή των άρθρων 5 ή 6, αν θεωρεί ότι αυτό ανταποκρίνεται στο υπέρτερο συμφέρον του παιδιού.

Άρθρο 9

1. Αν οι μνημονεύμενες στο άρθρο 8 παράγραφος 2 Αρχές των Συμβαλλομένων Κρατών, κρίνουν ότι σε μια συγκεκριμένη περίπτωση είναι σε θέση αυτές να εκτιμήσουν καλύτερα το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού, μπορούν:

-είτε να ζητήσουν από την αρμόδια Αρχή του Συμβαλλομένου Κράτους, της συνήθους διαμονής του παιδιού, απ' ευθείας ή με τη συνδρομή της Κεντρικής Αρχής του Κράτους αυτού, να τους επιτρέψει να ασκήσουν τη διεθνή δικαιοδοσία προκειμένου να λάβουν τα προστατευτικά μέτρα που αυτές κρίνουν απαραίτητα,

-είτε να καλέσουν τα μέρη να υποβάλουν ένα τέτοιο αίτημα ενώπιον των Αρχών του Συμβαλλομένου Κράτους της συνήθους διαμονής του παιδιού.

2. Οι ενδιαφερόμενες Αρχές μπορούν να προχωρούν σε ανταλλαγή απόψεων.

3. Η Αρχή από την οποία προέρχεται το αίτημα δεν δύναται να ασκήσει διεθνή δικαιοδοσία αντί της Αρχής του Συμβαλλομένου Κράτους της συνήθους διαμονής του παιδιού, παρά μόνον αν η τελευταία αυτή Αρχή δεχθεί το αίτημα.

Άρθρο 10

1. Με την επιφύλαξη των άρθρων 5 έως 9, οι Αρχές ενός Συμβαλλομένου Κράτους, κατά την άσκηση της διεθνούς δικαιοδοσίας τους επί αγωγής διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού των γονέων παιδιού που διαμένει

συνήθως σε άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος, ή ακυρώσεως του γάμου τους, δύνανται, εφόσον το επιτρέπει το δίκαιο του Κράτους τους, να λάβουν μέτρα για την προστασία του προσώπου ή της περιουσίας του παιδιού αυτού:

α. αν κατά την έναρξη της διαδικασίας, ένας εκ των γονέων διαμένει συνήθως στο Κράτος αυτό και ένας εκ των δύο έχει τη γονική ευθύνη του παιδιού και

β. αν η διεθνής δικαιοδοσία αυτών των Αρχών για λήψη τέτοιων μέτρων έχει γίνει αποδεκτή από τους γονείς, όπως και από κάθε άλλο πρόσωπο που έχει τη γονική ευθύνη του παιδιού και αν η δικαιοδοσία αυτή συνάδει προς το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού.

2. Η προβλεπόμενη στην πρώτη παράγραφο διεθνής δικαιοδοσία για τη λήψη μέτρων προστασίας του παιδιού παύει από τη στιγμή που η απόφαση, η οποία δέχεται ή απορρίπτει την αγωγή διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακυρώσεως του γάμου, γίνει οριστική ή η διαδικασία τερματισθεί από άλλη αιτία.

Άρθρο 11

1. Σε κάθε επείγουσα περίπτωση, οι Αρχές κάθε Συμβαλλομένου Κράτους στο έδαφος του οποίου βρίσκεται το παιδί ή περιουσιακά του στοιχεία, έχουν διεθνή δικαιοδοσία να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα προστασίας.

2. Τα ληφθέντα κατ' εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου μέτρα σχετικά με ένα παιδί που έχει τη συνήθη διαμονή του σε Συμβαλλόμενο Κράτος, παύουν να ισχύουν από τη στιγμή που οι αρμόδιες σύμφωνα με τα άρθρα 5 έως 10 Αρχές έλαβαν τα απαιτούμενα από την περίπτωση μέτρα.

3. Τα ληφθέντα κατ' εφαρμογή της πρώτης παραγράφου μέτρα σχετικά με ένα παιδί που έχει τη συνήθη διαμονή του σε μη Συμβαλλόμενο Κράτος, παύουν να ισχύουν σε κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος από τη στιγμή που τα απαιτούμενα από την περίπτωση και ληφθέντα από τις Αρχές ενός άλλου Κράτους μέτρα, αναγνωρισθούν στο εν λόγω Συμβαλλόμενο Κράτος.

Άρθρο 12

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 7, οι Αρχές του Συμβαλλομένου Κράτους, στο έδαφος του οποίου βρίσκεται το παιδί ή περιουσιακά του στοιχεία, έχουν διεθνή δικαιοδοσία να λάβουν μέτρα προστασίας του προσώπου ή της περιουσίας του παιδιού, προσωρινού χαρακτήρος και περιορισμένης εδαφικής ισχύος στο Κράτος αυτό, στο βαθμό που τέτοια μέτρα δεν αντίκεινται στα μέτρα που έχουν ήδη ληφθεί από τις αρμόδιες, κατά τα άρθρα 5 έως 10, Αρχές.

2. Τα ληφθέντα κατ' εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου μέτρα σχετικά με ένα παιδί που έχει τη συνήθη διαμονή του σε Συμβαλλόμενο Κράτος, παύουν να ισχύουν από τη στιγμή που οι αρμόδιες κατά τα άρθρα 5 έως 10 Αρχές αποφάνθηκαν για τα μέτρα προστασίας που θα ήταν δυνατό να απαιτεί η περίπτωση.

3. Τα ληφθέντα κατ' εφαρμογή της πρώτης παραγράφου μέτρα σχετικά με ένα παιδί που έχει τη συνήθη διαμονή του σε μη Συμβαλλόμενο Κράτος, παύουν να ισχύουν στο Συμβαλλόμενο Κράτος στο οποίο ελήφθησαν, από τη στιγμή που θα αναγνωρισθούν σ' αυτό τα μέτρα, που απαιτήθηκαν από την περίπτωση και ελήφθησαν από τις Αρχές άλλου Κράτους.

Άρθρο 13

1. Οι Αρχές ενός Συμβαλλομένου Κράτους, οι οποίες έχουν διεθνή δικαιοδοσία, σύμφωνα με τα άρθρα 5 έως 10, να λάβουν μέτρα σχετικά με την προστασία του προσώπου ή της περιουσίας του παιδιού, οφείλουν να απόσχουν από την άσκηση της δικαιοδοσίας αυτής, εάν κατά την έναρξη της διαδικασίας αντίστοιχα μέτρα έχουν ζητηθεί από τις Αρχές άλλου Συμβαλλομένου Κράτους που κατά το χρόνο υποβολής της αιτήσεως είχαν διεθνή δικαιοδοσία, κατά τα άρθρα 5 έως 10, και τα οποία βρίσκονται ακόμα υπό εξέταση.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν εφαρμόζονται, αν οι Αρχές ενώπιον των οποίων είχε αρχικά υποβληθεί το αίτημα λήψεως των μέτρων είχαν αποποιηθεί τη δικαιοδοσία τους.

Άρθρο 14

Τα μέτρα που ελήφθησαν κατ' εφαρμογή των άρθρων 5 έως 10, παραμένουν σε ισχύ, σύμφωνα με τους όρους τους, ακόμα και αν μια μεταβολή των συνθηκών εξαλείψει τη βάση πάνω στην οποία είχε θεμελιωθεί η διεθνής δικαιοδοσία, όσο οι αρμόδιες δυνάμει της Συμβάσεως Αρχές δεν τροποποιούν, δεν αντικαθιστούν ή δεν αίρουν τα μέτρα αυτά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ - ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΔΙΚΑΙΟ

Άρθρο 15

1. Κατά την άσκηση της διεθνούς δικαιοδοσίας τους σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου ΙΙ, οι Αρχές των Συμβαλλομένων Κρατών εφαρμόζουν το δικό τους δίκαιο.

2. Εντούτοις, στο μέτρο που η προστασία του προσώπου ή της περιουσίας του παιδιού το απαιτεί, δύνανται κατ' εξαίρεση να εφαρμόσουν ή να λάβουν υπ' όψη τους το δίκαιο ενός άλλου Κράτους, με το οποίο η υπόθεση έχει στενό σύνδεσμο.

3. Σε περίπτωση μεταφοράς της συνήθους διαμονής του παιδιού σε άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος, το δίκαιο αυτού του άλλου Κράτους διέπει, από τη στιγμή της μεταφοράς, τους όρους εφαρμογής των μέτρων που είχαν ληφθεί στο Κράτος της προηγούμενης συνήθους διαμονής.

Άρθρο 16

1. Η εκ του νόμου απονομή ή παύση της γονικής ευθύνης, χωρίς παρέμβαση δικαστικής ή διοικητικής Αρχής, διέπεται από το δίκαιο του Κράτους της συνήθους διαμονής του παιδιού.

2. Η απονομή ή παύση της γονικής ευθύνης με σύμβαση ή με μονομερή δικαιοπραξία, χωρίς παρέμβαση δικαστικής ή διοικητικής Αρχής, διέπεται από το δίκαιο του Κράτους της συνήθους διαμονής του παιδιού κατά το χρόνο που η σύμβαση ή η μονομερής δικαιοπραξία αρχίζουν να ισχύουν.

3. Η γονική ευθύνη που υπάρχει σύμφωνα με το δίκαιο του Κράτους της συνήθους διαμονής του παιδιού, διατηρείται και μετά τη μεταφορά αυτής της συνήθους διαμονής σε άλλο Κράτος.

4. Σε περίπτωση μεταβολής της συνήθους διαμονής του παιδιού, η εκ του νόμου απονομή της γονικής ευθύνης σε ένα πρόσωπο που δεν την έχει ήδη, διέπεται από το δίκαιο του Κράτους της νέας συνήθους διαμονής.

Άρθρο 17

Η άσκηση της γονικής ευθύνης διέπεται από το δίκαιο του Κράτους της συνήθους διαμονής του παιδιού. Σε περίπτωση μεταβολής της συνήθους διαμονής του παιδιού, διέπεται από το δίκαιο του Κράτους της νέας συνήθους διαμονής.

Άρθρο 18

Η γονική ευθύνη, που προβλέπεται στο άρθρο 16, μπορεί να αφαιρεθεί ή να τροποποιηθούν οι όροι ασκήσεώς της, με μέτρα που θα λαμβάνονται κατ' εφαρμογή της παρούσας Συμβάσεως.

Άρθρο 19

1. Η ισχύς μιας συμβάσεως, η οποία συνάπτεται μεταξύ τρίτου και ενός άλλου προσώπου, που θα είχε την ιδιότητα του νομίμου αντιπροσώπου του παιδιού κατά το δίκαιο του Κράτους συνάψεως της συμβάσεως, δεν δύναται να αμφισβητηθεί, ούτε δύναται να γεννηθεί ευθύνη του τρίτου για μόνο το λόγο ότι αυτό το άλλο πρόσωπο δεν είχε την ιδιότητα του νομίμου αντιπροσώπου του παιδιού δυνάμει του δικαίου που ορίζεται εφαρμοστέο από τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, εκτός εάν ο τρίτος γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει ότι η γονική ευθύνη διεπόταν από το δίκαιο αυτό.

2. Η προηγούμενη παράγραφος εφαρμόζεται μόνο εάν η σύμβαση συνήφθη μεταξύ προσώπων ευρισκομένων στο έδαφος του ίδιου Κράτους.

Άρθρο 20

Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται ακόμα και αν το δίκαιο που ορίζουν ως εφαρμοστέο είναι δίκαιο μη Συμβαλλομένου Κράτους.

Άρθρο 21

1. Κατά την έννοια του παρόντος Κεφαλαίου, ο όρος "δίκαιο" σημαίνει το δίκαιο που ισχύει σε ένα Κράτος, κατ' αποκλεισμό των κανόνων συγκρούσεως.

2. Εντούτοις, αν το εφαρμοστέο δυνάμει του άρθρου 16 δίκαιο είναι δίκαιο μη Συμβαλλομένου Κράτους και αν οι κανόνες συγκρούσεως αυτού του Κράτους ορίζουν ως εφαρμοστέο το δίκαιο ενός άλλου μη Συμβαλλομένου Κράτους που θα εφάρμοζε το δικό του δίκαιο, εφαρμοστέο είναι το δίκαιο αυτού του άλλου Κράτους. Αν το δίκαιο αυτού του άλλου μη Συμβαλλομένου Κράτους δεν δέχεται να εφαρμοσθεί, τότε εφαρμοστέο είναι εκείνο που ορίζεται από το άρθρο 16.

Άρθρο 22

Η εφαρμογή του δικαίου που ορίζεται από τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου δύναται να αποκλεισθεί μόνο εάν είναι προδήλως αντίθετη προς τη δημόσια τάξη, λαμβανομένου υπ' όψη του υπερτέρου συμφέροντος του παιδιού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV - ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ

Άρθρο 23

1. Τα μέτρα που λαμβάνονται από τις Αρχές ενός Συμβαλλομένου Κράτους αναγνωρίζονται αυτοδικαίως στα άλλα Συμβαλλόμενα Κράτη.

2. Η αναγνώριση δύναται, εντούτοις, να αποκλεισθεί:

α. εάν το μέτρο ελήφθη από Αρχή της οποίας η διεθνής δικαιοδοσία δεν βασίστηκε σε μία από τις βάσεις δικαιοδοσίας που προβλέπονται στο κεφάλαιο II·

β. εάν το μέτρο ελήφθη, με εξαίρεση την περίπτωση του κατεπείγοντος, στο πλαίσιο δικαστικής ή διοικητικής διαδικασίας, χωρίς να έχει δοθεί στο παιδί η δυνατότητα να ακουσθεί, κατά παράβαση των θεμελιωδών δικονομικών αρχών του Κράτους στο οποίο ζητείται η αναγνώριση·

γ. κατόπιν αιτήσεως κάθε προσώπου που ισχυρίζεται ότι αυτό το μέτρο θίγει τη γονική του ευθύνη, εάν αυτό το μέτρο ελήφθη, με εξαίρεση την περίπτωση του κατεπείγοντος, χωρίς να έχει δοθεί στο πρόσωπο αυτό η δυνατότητα να ακουσθεί·

δ. εάν η αναγνώριση είναι προδήλως αντίθετη προς τη δημόσια τάξη του Κράτους στο οποίο ζητείται, λαμβανομένου υπ' όψη του υπερτέρου συμφέροντος του παιδιού·

ε. εάν το μέτρο είναι ασυμβίβαστο με μέτρο που ελήφθη μεταγενέστερα στο μη Συμβαλλόμενο Κράτος της συνήθους διαμονής του παιδιού, όταν αυτό το τελευταίο μέτρο πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την αναγνώρισή του στο Κράτος στο οποίο ζητείται η αναγνώριση·

στ. εάν δεν τηρήθηκε η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 33.

Άρθρο 24

Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του άρθρου 23, κάθε ενδιαφερόμενο πρόσωπο, δύναται να ζητήσει από τις αρμόδιες Αρχές ενός Συμβαλλομένου Κράτους να αποφασίσουν για την αναγνώριση ή μη ενός μέτρου ληφθέντος σε άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος. Η διαδικασία διέπεται από το δίκαιο του Κράτους στο οποίο ζητείται η αναγνώριση.

Άρθρο 25

Η Αρχή του Κράτους στο οποίο ζητείται η αναγνώριση δεσμεύεται από τις διαπιστώσεις των πραγματικών περιστατικών, στις οποίες η Αρχή του Κράτους που έλαβε το μέτρο θεμελίωσε τη διεθνή δικαιοδοσία της.

Άρθρο 26

1. Εάν τα μέτρα, που ελήφθησαν σε Συμβαλλόμενο Κράτος και είναι εκτελεστά εκεί, απαιτείται να εκτελεστούν σε άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος, κηρύσσονται εκτελεστά ή καταχωρίζονται προς εκτέλεση σε αυτό το άλλο Κράτος, ύστερα από αίτηση κάθε ενδιαφερομένου μέρους, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται από το δίκαιο του Κράτους αυτού.

2. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος εφαρμόζει, για την κήρυξη της εκτελεστότητας ή για την καταχώριση προς εκτέλεση, απλή και ταχεία διαδικασία.

3. Η κήρυξη της εκτελεστότητας ή η καταχώριση προς εκτέλεση δύναται να μη γίνουν δεκτές μόνο για ένα από τους λόγους που προβλέπονται στο άρθρο 23 παράγραφος 2.

Άρθρο 27

Με την επιφύλαξη των όσων είναι απαραίτητα για την εφαρμογή των προηγούμενων άρθρων, η Αρχή του Κράτους εκτέλεσεως δεν δύναται να προβεί σε καμία αναθεώρηση επί της ουσίας του ληφθέντος μέτρου.

Άρθρο 28

Τα ληφθέντα σε ένα Συμβαλλόμενο Κράτος μέτρα, τα οποία κηρύχθηκαν εκτελεστά ή καταχωρίστηκαν προς εκτέλεση σε άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος, εκτελούνται στο τελευταίο αυτό Κράτος, σαν να είχαν ληφθεί από τις Αρχές του Κράτους αυτού. Η εκτέλεση λαμβάνει χώρα σύμφωνα με το δίκαιο του Κράτους εκτέλεσεως μέσα στα όρια που προβλέπονται από το δίκαιο αυτό, λαμβανομένου υπ' όψη του υπερτέρου συμφέροντος του παιδιού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V - ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Άρθρο 29

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος ορίζει μια Κεντρική Αρχή, επιφορτισμένη με τα καθήκοντα που επιβάλλονται από τη Σύμβαση στις Αρχές αυτές.

2. Ομοσπονδιακά Κράτη, Κράτη με περισσότερα του ενός ισχύοντα δικαϊκά συστήματα ή Κράτη που περιλαμβάνουν αυτόνομες εδαφικές ενότητες, είναι ελεύθερα να ορίσουν περισσότερες της μιας Κεντρικές Αρχές και να εξειδικεύσουν την εδαφική ή προσωπική έκταση των λειτουργιών τους. Το Κράτος που κάνει χρήση αυτής της ευχερείας, ορίζει εκείνη την Κεντρική Αρχή στην οποία θα απευθύνεται κάθε αλληλογραφία προς διαβίβαση στην αρμόδια Κεντρική Αρχή μέσα στο Κράτος αυτό.

Άρθρο 30

1. Οι Κεντρικές Αρχές οφείλουν να συνεργάζονται μεταξύ τους και να προάγουν τη συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων Αρχών του Κράτους τους για την πραγματοποίηση των στόχων της Συμβάσεως.

2. Στο πλαίσιο εφαρμογής της Συμβάσεως, οι Κεντρικές Αρχές προβαίνουν στις απαραίτητες ενέργειες για να παρέχουν πληροφορίες για τη νομοθεσία τους, καθώς και για τις διαθέσιμες στο Κράτος τους υπηρεσίες σε θέματα προστασίας των παιδιών.

Άρθρο 31

Η Κεντρική Αρχή ενός Συμβαλλομένου Κράτους, προβαίνει είτε απ' ευθείας είτε με τη συνδρομή δημοσίων Αρχών ή άλλων οργανισμών σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες:

α. για να διευκολύνει την επικοινωνία και να παρέχει την συνδρομή που προβλέπεται στα άρθρα 8 και 9 και στο παρόν Κεφάλαιο·

β. για να διευκολύνει, με τη διαμεσολάβηση, το συμβιβασμό ή κάθε άλλο ανάλογο μέσο, το φιλικό διακανονισμό για την προστασία του προσώπου ή της παρουσίας του παιδιού, στις περιπτώσεις εκείνες στις οποίες εφαρμόζεται η Σύμβαση·

γ. για να βοηθεί, ύστερα από αίτηση αρμοδίας Αρχής ενός άλλου Συμβαλλομένου Κράτους, στον εντοπισμό του παιδιού που φέρεται να βρίσκεται στο έδαφος του Κράτους της και έχει ανάγκη προστασίας.

Άρθρο 32

Κατόπιν αιτιολογημένης αιτήσεως της Κεντρικής Αρχής ή άλλης αρμοδίας Αρχής ενός Συμβαλλομένου Κράτους με το οποίο το παιδί έχει στενό δεσμό, η Κεντρική Αρχή του Συμβαλλομένου Κράτους, στο οποίο το παιδί έχει τη συνήθη διαμονή του και στο οποίο βρίσκεται, δύναται, είτε απ' ευθείας είτε με τη συνδρομή δημοσίων Αρχών ή άλλων οργανισμών,

α. να παράσχει έκθεση σχετική με την κατάσταση του παιδιού·

β. να ζητήσει από την αρμόδια Αρχή του Κράτους της, να εξετάσει την ανάγκη λήψεως μέτρων για την προστασία του προσώπου ή της παρουσίας του παιδιού.

Άρθρο 33

1. Όταν μια Αρχή, που έχει διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με τα άρθρα 5 έως 10, μελετά την τοποθέτηση ενός παιδιού σε ανάδοχη οικογένεια ή σε ίδρυμα ή την ανάληψη της επιμελείας του με *kafala* ή με ανάλογο θεσμό, και αν αυτή η τοποθέτηση ή η ανάληψη της επιμελείας πρόκειται να λάβει χώρα σε άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος, διαβουλευεται προηγουμένως με την Κεντρική Αρχή ή άλλη αρμόδια Αρχή αυτού του τελευταίου Κράτους. Προς το σκοπό αυτό της διαβιβάζει έκθεση σχετική με το παιδί και τους λόγους της προτεινόμενης τοποθέτησής του ή αναλήψεως της επιμελείας.

2. Η απόφαση για την τοποθέτηση ή την ανάληψη της επιμελείας δεν δύναται να ληφθεί στο Κράτος που τη ζητεί, παρά μόνον εάν η Κεντρική Αρχή ή άλλη αρμόδια Αρχή του Κράτους, από το οποίο ζητείται, συναινεί σ' αυτή την τοποθέτηση ή ανάληψη επιμελείας, λαμβανομένου υπ' όψη του υπερτέρου συμφέροντος του παιδιού.

Άρθρο 34

1. Όταν πρόκειται να ληφθεί ένα μέτρο προστασίας, οι Αρχές, που έχουν κατά τη Σύμβαση διεθνή δικαιοδοσία, δύναται, εάν το απαιτεί η κατάσταση του παιδιού, να ζητήσουν από κάθε Αρχή ενός άλλου Συμβαλλομένου Κράτους που έχει χρήσιμες για την προστασία του παιδιού πληροφορίες, να τους τις διαβιβάσει.

2. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος δύναται να δηλώσει, ότι οι κατά την παράγραφο 1 αιτήσεις θα διαβιβάζονται στις Αρχές του μόνον μέσω της Κεντρικής του Αρχής.

Άρθρο 35

1. Οι αρμόδιες Αρχές ενός Συμβαλλομένου Κράτους δύνανται να ζητήσουν από τις Αρχές ενός άλλου Συμβαλλομένου Κράτους τη συνδρομή τους για την εφαρμογή των ληφθέντων κατ' εφαρμογή της Συμβάσεως μέτρων προστασίας, ιδιαίτερα για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής ασκήσεως του δικαιώματος επισκέψεως και του δικαιώματος διατηρήσεως απ' ευθείας τακτικών επαφών.

2. Οι Αρχές Συμβαλλομένου Κράτους, στο οποίο το παιδί δεν έχει τη συνήθη διαμονή του, δύνανται, κατ' αίτηση ενός γονέως που διαμένει στο Κράτος αυτό και επιθυμεί να αποκτήσει ή να διατηρήσει δικαίωμα επισκέψεως, να συλλέξουν πληροφορίες ή αποδείξεις και να αποφανθούν για την καταλληλότητα αυτού του γονέως να ασκεί το δικαίωμα επισκέψεως και για τους όρους υπό τους οποίους θα μπορούσε να το ασκεί. Η Αρχή που έχει, κατά τα άρθρα 5 έως 10, διεθνή δικαιοδοσία να αποφασίσει για το δικαίωμα επισκέψεως, οφείλει, πριν αποφασίσει, να λάβει υπ' όψη της αυτές τις πληροφορίες, τις αποδείξεις ή τα συμπεράσματα.

3. Μια Αρχή που έχει, κατά τα άρθρα 5 έως 10, διεθνή δικαιοδοσία να αποφασίζει για το δικαίωμα επισκέψεως, δύναται να αναβάλλει τη διαδικασία, έως ότου ολοκληρωθεί η διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 2, κυρίως όταν έχει επιληφθεί μιας αιτήσεως για περιορισμό ή αφαίρεση δικαιώματος επισκέψεως που είχε παρασχεθεί από τις Αρχές του Κράτους της προηγούμενης συνήθους διαμονής του παιδιού.

4. Το παρόν άρθρο δεν εμποδίζει μια Αρχή που έχει, κατά τα άρθρα 5 έως 10, διεθνή δικαιοδοσία, να λάβει προσωρινά μέτρα, έως ότου ολοκληρωθεί η προβλεπόμενη στην παράγραφο 2 διαδικασία.

Άρθρο 36

Στην περίπτωση που το παιδί εκτίθεται σε σοβαρό κίνδυνο, οι αρμόδιες Αρχές του Συμβαλλομένου Κράτους, στο οποίο ελήφθησαν ή είναι υπό εξέταση τα μέτρα προστασίας του παιδιού αυτού, εάν πληροφορηθούν μεταβολή της διαμονής του παιδιού ή την παρουσία του σε ένα άλλο Κράτος, ενημερώνουν τις Αρχές αυτού του Κράτους για τον κίνδυνο και για τα ληφθέντα ή υπό εξέταση μέτρα.

Άρθρο 37

Μία Αρχή δεν δύναται να ζητήσει ή να διαβιβάσει πληροφορίες κατ' εφαρμογή αυτού του Κεφαλαίου, εάν πιστεύει ότι, ενεργώντας κατά αυτόν τον τρόπο, θα έθετε σε κίνδυνο το πρόσωπο ή την παρουσία του παιδιού ή θα απειλούσε σοβαρά την ελευθερία ή τη ζωή κάποιου μέλους της οικογενείας του.

Άρθρο 38

1. Με την επιφύλαξη της δυνατότητας να απαιτήσουν εύλογες δαπάνες, για τις παρασχεθείσες υπηρεσίες, οι Κεντρικές Αρχές και οι άλλες δημόσιες Αρχές των Συμβαλλομένων Κρατών φέρουν τις δικές τους δαπάνες που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου.

2. Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δύναται να συνάψει συμφωνίες με ένα ή περισσότερα άλλα Συμβαλλόμενα Κράτη για την κατανομή των εξόδων.

Άρθρο 39

Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος δύναται να συνάψει με ένα ή περισσότερα άλλα Συμβαλλόμενα Κράτη συμφωνίες, προκειμένου να διευκολυνθεί στις μεταξύ τους σχέσεις η εφαρμογή του παρόντος Κεφαλαίου. Τα Κράτη που συνάπτουν τέτοιες συμφωνίες διαβιβάζουν αντίγραφό τους στο Θεματοφύλακα της Συμβάσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI - ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ*Άρθρο 40*

1. Οι Αρχές του Συμβαλλομένου Κράτους της συνήθους διαμονής του παιδιού ή του Συμβαλλομένου Κράτους στο οποίο έχει ληφθεί ένα μέτρο προστασίας, δύνανται να χορηγήσουν στον έχοντα τη γονική ευθύνη ή σε κάθε πρόσωπο επιφορτισμένο με την προστασία του προσώπου ή της παρουσίας του παιδιού, κατόπιν αιτήσεώς του, πιστοποιητικό που θα αποδεικνύει την ιδιότητά του και τις εξουσίες που του έχουν απονεμηθεί.

2. Η ιδιότητα και οι εξουσίες που αναφέρονται στο πιστοποιητικό θεωρούνται κερκτημένες, εκτός αν αποδειχθεί το αντίθετο.

3. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος ορίζει τις αρμόδιες για την έκδοση του πιστοποιητικού Αρχές.

Άρθρο 41

Τα προσωπικά δεδομένα που συλλέγονται ή διαβιβάζονται σύμφωνα με τη Σύμβαση, δύνανται να χρησιμοποιηθούν μόνο για τους σκοπούς για τους οποίους συνελέγησαν ή διαβιβάστηκαν.

Άρθρο 42

Οι Αρχές στις οποίες διαβιβάζονται πληροφορίες, εξασφαλίζουν το απόρρητο των πληροφοριών σύμφωνα με το δίκαιο του Κράτους τους.

Άρθρο 43

Τα έγγραφα που διαβιβάζονται ή χορηγούνται κατ' εφαρμογή της Συμβάσεως, απαλλάσσονται της επικυρώσεως ή κάθε άλλης αναλόγου διατυπώσεως.

Άρθρο 44

Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος δύναται να ορίσει τις Αρχές στις οποίες πρέπει να απευθύνονται τα αιτήματα που προβλέπονται στα άρθρα 8, 9 και 33.

Άρθρο 45

1. Ο αναφερόμενος στα άρθρα 29 και 44 καθορισμός των Αρχών γνωστοποιείται στο Μόνιμο Γραφείο της Συνδιασκέψεως της Χάγης του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου.

2. Η αναφερόμενη στο άρθρο 34 παράγραφος 2 δήλωση γίνεται στο Θεματοφύλακα της Συμβάσεως.

Άρθρο 46

Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος, στο οποίο εφαρμόζονται για ζητήματα προστασίας του παιδιού και της περιουσίας του διαφορετικά δικαιοσύνη συστήματα ή διαφορετικά σύνολα κανόνων δικαίου, δεν υποχρεούται να εφαρμόζει τους κανόνες της Συμβάσεως στις συγκρούσεις μεταξύ μόνον αυτών των διαφορετικών δικαιοσύνη συστημάτων ή των συνόλων κανόνων δικαίου.

Άρθρο 47

Έναντι Κράτους, στο οποίο δύο ή περισσότερα δικαιοσύνη συστήματα ή σύνολα κανόνων δικαίου, που σχετίζονται με ζητήματα διεπόμενα από την παρούσα Σύμβαση, εφαρμόζονται σε διαφορετικές εδαφικές ενότητες:

1. κάθε αναφορά στη συνήθη διαμονή στο Κράτος αυτό, νοείται ως αναφορά στη συνήθη διαμονή σε μία εδαφική ενότητα·

2. κάθε αναφορά στην παρουσία του παιδιού στο Κράτος αυτό, νοείται ως αναφορά στην παρουσία του παιδιού σε μία εδαφική ενότητα·

3. κάθε αναφορά στον εντοπισμό περιουσιακών στοιχείων του παιδιού στο Κράτος αυτό, νοείται ως αναφορά στον εντοπισμό περιουσιακών στοιχείων του παιδιού σε μία εδαφική ενότητα·

4. κάθε αναφορά στο Κράτος του οποίου την ιθαγένεια έχει το παιδί, νοείται ως αναφορά στην εδαφική ενότητα, την οποία υποδεικνύει το δίκαιο αυτού του Κράτους ή ελλείψει προσηκόντων κανόνων, στην εδαφική ενότητα με την οποία το παιδί έχει τον στενότερο σύνδεσμο·

5. κάθε αναφορά στο Κράτος, του οποίου Αρχή επελήφθη αγωγής διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού των γονέων του παιδιού ή ακυρώσεως του γάμου τους, νοείται ως αναφορά στην εδαφική ενότητα, Αρχή της οποίας επελήφθη τέτοιας αγωγής·

6. κάθε αναφορά στο Κράτος με το οποίο το παιδί έχει στενό δεσμό, νοείται ως αναφορά στην εδαφική ενότητα με την οποία το παιδί έχει τέτοιο δεσμό·

7. κάθε αναφορά στο Κράτος στο οποίο το παιδί μετακινήθηκε ή κατακρατείται, νοείται ως αναφορά στην εδαφική ενότητα στην οποία το παιδί μετακινήθηκε ή κατακρατείται·

8. κάθε αναφορά σε οργανισμούς ή Αρχές αυτού του Κράτους, διαφορετικές από τις Κεντρικές Αρχές, νοείται ως αναφορά σε εξουσιοδοτημένους να δράσουν στη συγκεκριμένη εδαφική ενότητα οργανισμούς ή Αρχές·

9. κάθε αναφορά στο δίκαιο, στη διαδικασία ή σε Αρχή του Κράτους στο οποίο ελήφθη ένα μέτρο, νοείται ως αναφορά στο δίκαιο, στη διαδικασία ή σε Αρχή της εδαφικής ενότητας στην οποία αυτό το μέτρο ελήφθη·

10. κάθε αναφορά στο δίκαιο, στη διαδικασία ή σε Αρχή του Κράτους αναγνωρίσεως ή εκτελέσεως, νοείται ως αναφορά στο δίκαιο, στη διαδικασία ή σε Αρχή της εδαφικής ενότητας στην οποία επιδιώκεται η αναγνώριση ή η εκτέλεση.

Άρθρο 48

Για τον προσδιορισμό του εφαρμοστέου δυνάμει του Κεφαλαίου III δικαίου, όταν ένα Κράτος περιλαμβάνει δύο ή περισσότερες εδαφικές ενότητες, καθεμία από τις οποίες έχει το δικό της δικαιοσύνη σύστημα ή σύνολο κανόνων δικαίου για ζητήματα που διέπονται από την παρούσα Σύμβαση, εφαρμόζονται οι ακόλουθοι κανόνες δικαίου:

α. Σε περίπτωση που στο Κράτος αυτό υφίστανται σε ισχύ κανόνες δικαίου που προσδιορίζουν την εδαφική ενότητα της οποίας το δίκαιο είναι εφαρμοστέο, αυτής της εδαφικής ενότητας το δίκαιο εφαρμόζεται.

β. Ελλείψει τέτοιων κανόνων, εφαρμόζεται το δίκαιο της εδαφικής ενότητας που ορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 47.

Άρθρο 49

Για τον προσδιορισμό του εφαρμοστέου δυνάμει του Κεφαλαίου III δικαίου, όταν ένα Κράτος περιλαμβάνει δύο ή περισσότερα δικαιοκτικά συστήματα ή σύνολα κανόνων δικαίου εφαρμοστέων σε διαφορετικές κατηγορίες προσώπων για ζητήματα που διέπονται από την παρούσα Σύμβαση, εφαρμόζονται οι ακόλουθοι κανόνες:

α. Σε περίπτωση που στο Κράτος αυτό υφίστανται σε ισχύ κανόνες που ορίζουν ποιο από τα δίκαια αυτά είναι εφαρμοστέο, εφαρμόζεται το δίκαιο αυτό.

β. Ελλείψει τέτοιων κανόνων, εφαρμόζεται εκείνο το δικαιοκτικό σύστημα ή το σύνολο κανόνων δικαίου με το οποίο το παιδί συνδέεται στενότερα.

Άρθρο 50

Η παρούσα Σύμβαση δεν θίγει τη Σύμβαση της 25^{ης} Οκτωβρίου 1980 για τα Αστικά Θέματα της Διεθνούς Απαγωγής Παιδιών στις σχέσεις μεταξύ των Μερών και των δύο Συμβάσεων. Εντούτοις, τίποτα δεν εμποδίζει την επίκληση διατάξεων της παρούσης Συμβάσεως για να επιτευχθεί η επιστροφή ενός παιδιού που μετακινήθηκε ή κατακρατήθηκε παράνομα ή για να οργανωθεί δικαίωμα επισκέψεως.

Άρθρο 51

Στις σχέσεις μεταξύ των Συμβαλλομένων Κρατών, η παρούσα Σύμβαση αντικαθιστά τη Σύμβαση της 5^{ης} Οκτωβρίου 1961 για τη δικαιοδοσία των Αρχών και το εφαρμοστέο δίκαιο σε θέματα προστασίας ανηλίκων και τη Σύμβαση για τη ρύθμιση της κηδεμονίας ανηλίκων, που υπογράφηκε στη Χάγη τη 12^η Ιουνίου 1902, με την επιφύλαξη της αναγνώρισεως των μέτρων που ελήφθησαν σύμφωνα με την προαναφερθείσα Σύμβαση της 5^{ης} Οκτωβρίου 1961.

Άρθρο 52

1. Η Σύμβαση δεν επηρεάζει διεθνή συμβατικά κείμενα στα οποία Μέρη είναι Συμβαλλόμενα Κράτη και τα οποία περιέχουν διατάξεις για ζητήματα που διέπονται από την παρούσα Σύμβαση, εκτός αν γίνει αντίθετη δήλωση από τα Κράτη που δεσμεύονται από τέτοια κείμενα.

2. Η Σύμβαση δεν επηρεάζει τη δυνατότητα ενός ή περισσότερων Συμβαλλομένων Κρατών να συνάπτουν συμφωνίες που περιλαμβάνουν, αναφορικά με τα παιδιά που συνήθως διαμένουν σε ένα από τα Κράτη που είναι Μέρη σε τέτοιες συμφωνίες, διατάξεις για ζητήματα που διέπονται από την παρούσα Σύμβαση.

3. Οι συμφωνίες που θα συναφθούν από ένα ή περισσότερα Συμβαλλόμενα Κράτη για ζητήματα που διέπονται από την παρούσα Σύμβαση δεν επηρεάζουν, στις σχέσεις αυτών των Κρατών με τα άλλα Συμβαλλόμενα Κράτη, την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσης Συμβάσεως.

4. Οι προηγούμενες παράγραφοι εφαρμόζονται επίσης επί ομοιομόρφων νόμων, που βασίζονται στην ύπαρξη ειδικών δεσμών, περιφερειακής κυρίως φύσεως, μεταξύ των εν λόγω Κρατών.

Άρθρο 53

1. Η Σύμβαση εφαρμόζεται μόνο για μέτρα που λαμβάνονται σε ένα Κράτος μετά την έναρξη ισχύος της Συμβάσεως στο Κράτος αυτό.

2. Η Σύμβαση εφαρμόζεται στην αναγνώριση και την εκτέλεση των μέτρων, που λαμβάνονται μετά την έναρξη ισχύος της, στις σχέσεις μεταξύ του Κράτους στο οποίο τα μέτρα ελήφθησαν και του Κράτους αναγνώρισεως ή εκτελέσεως.

Άρθρο 54

1. Κάθε αλληλογραφία προς την Κεντρική Αρχή ή προς κάθε άλλη Αρχή Συμβαλλομένου Κράτους γίνεται στην πρωτότυπη γλώσσα και συνοδεύεται από μετάφραση στην επίσημη γλώσσα ή σε μία από τις επίσημες γλώσσες αυτού του Κράτους, ή, εάν αυτή η μετάφραση δεν είναι εφικτή, από μετάφραση στη γαλλική ή στην αγγλική γλώσσα.

2. Εντούτοις, ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δύναται, διατυπώνοντας την επιφύλαξη που προβλέπεται στο άρθρο 60, να αντιταχθεί στη χρήση είτε της γαλλικής είτε της αγγλικής γλώσσας, όχι όμως και των δύο.

Άρθρο 55

1. Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δύναται σύμφωνα με το άρθρο 60:

α. να επιφυλαχθεί τη διεθνή δικαιοδοσία των δικών του Αρχών για τη λήψη μέτρων προστασίας των περιουσιακών στοιχείων του παιδιού που βρίσκονται στο έδαφός του·

β. να επιφυλαχθεί το δικαίωμα να μην αναγνωρίσει γονική ευθύνη ή μέτρο ασυμβίβαστο με μέτρο που ελήφθη από τις δικές του Αρχές, αναφορικά με αυτά τα περιουσιακά στοιχεία.

2. Η επιφύλαξη δύναται να περιορίζεται σε συγκεκριμένες κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων.

Άρθρο 56

Ο Γενικός Γραμματέας της Συνδιασκέψεως της Χάγης του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου συγκαλεί, περιοδικά, μια Ειδική Επιτροπή για την εξέταση της πρακτικής λειτουργίας της Συμβάσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII - ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ*Άρθρο 57*

1. Η Σύμβαση είναι ανοικτή για υπογραφή από τα Κράτη που ήταν Μέλη της Συνδιασκέψεως της Χάγης του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου κατά τη Δεκάτη ογδόη Σύνοδό της.

2. Θα κυρωθεί, θα γίνει αποδεκτή ή θα εγκριθεί και τα έγγραφα της επικυρώσεως, της αποδοχής ή της εγκρίσεως θα κατατίθενται στο Υπουργείο Εξωτερικών του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, Θεματοφύλακος της Συμβάσεως.

Άρθρο 58

1. Κάθε άλλο Κράτος δύναται να προσχωρήσει στη Σύμβαση, μετά την έναρξη ισχύος της δυνάμει του άρθρου 61, παράγραφος 1.

2. Το έγγραφο προσχωρήσεως κατατίθεται στο Θεματοφύλακα.

3. Η προσχώρηση παράγει αποτελέσματα μόνον στις σχέσεις μεταξύ του προσχωρούντος Κράτους και των Συμβαλλομένων Κρατών που δεν διατυπώνουν αντιρρήσεις στην προχώρηση αυτή εντός έξι μηνών από τη λήψη της προβλεπόμενης στο άρθρο 63, στοιχείο β', γνωστοποιήσεως. Μια τέτοια αντίρρηση, δύναται επίσης να διατυπωθεί από οποιοδήποτε Κράτος, κατά την επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση της Συμβάσεως, τη μεταγενέστερη της προσχωρήσεως. Οι αντιρρήσεις αυτές κοινοποιούνται στο Θεματοφύλακα.

Άρθρο 59

1. Ένα Κράτος, που περιλαμβάνει δύο ή περισσότερες εδαφικές ενότητες, στις οποίες εφαρμόζονται, για ζητήματα που διέπονται από την παρούσα Σύμβαση, διαφορετικά δικαϊκά συστήματα, δύναται κατά την υπογραφή, επικύρωση, αποδοχή, έγκριση ή προσχώρηση, να δηλώσει ότι η Σύμβαση θα εφαρμόζεται σε όλες τις εδαφικές του ενότητες ή μόνο σε μία ή σε περισσότερες από αυτές και δύναται οποτεδήποτε να τροποποιήσει αυτή τη δήλωση, προβαίνοντας σε νέα δήλωση.

2. Οι δηλώσεις αυτές κοινοποιούνται στο Θεματοφύλακα και προσδιορίζουν ρητά τις εδαφικές ενότητες στις οποίες η Σύμβαση εφαρμόζεται.

3. Εάν ένα Κράτος δεν προβεί σε δήλωση σύμφωνα με το παρόν άρθρο, η Σύμβαση εφαρμόζεται στο σύνολο του εδάφους αυτού του Κράτους.

Άρθρο 60

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος δύναται, το αργότερο κατά την επικύρωση, αποδοχή, έγκριση ή προσχώρηση ή κατά την υποβολή της δυνάμει του άρθρου 59 δηλώσεως, να προβεί στη διατύπωση της μίας ή και των δύο επιφυλάξεων που προβλέπονται στα άρθρα 54, παράγραφος 2 και 55. Καμία άλλη επιφύλαξη δεν γίνεται δεκτή.

2. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος δύναται, οποτεδήποτε, να ανακαλέσει μια επιφύλαξη που έχει διατυπώσει. Η ανάκληση αυτή κοινοποιείται στο Θεματοφύλακα.

3. Τα αποτελέσματα της επιφυλάξεως παύουν την πρώτη ημέρα του τρίτου ημερολογιακού μήνα που ακολουθεί την αναφερόμενη στην προηγούμενη παράγραφο κοινοποίηση.

Άρθρο 61

1. Η Σύμβαση θα αρχίσει να ισχύει την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου τριών μηνών μετά την κατάθεση του τρίτου εγγράφου επικυρώσεως, αποδοχής ή εγκρίσεως που προβλέπεται στο άρθρο 57.

2. Στη συνέχεια, η Σύμβαση θα τίθεται σε ισχύ:

α. για κάθε Κράτος που την επικυρώνει, αποδέχεται ή εγκρίνει μεταγενέστερα, την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου τριών μηνών μετά την κατάθεση του εγγράφου επικυρώσεως, αποδοχής, εγκρίσεως ή προσχωρήσεώς του·

β. για κάθε Κράτος που προσχωρεί, την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου τριών μηνών, μετά την πάροδο της προθεσμίας των έξι μηνών που προβλέπεται στο άρθρο 58, παράγραφο 3·

γ. για τις εδαφικές ενότητες, στις οποίες επεκτάθηκε η Σύμβαση σύμφωνα με το άρθρο 59, την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου τριών μηνών, μετά την αναφερόμενη σε αυτό το άρθρο κοινοποίηση.

Άρθρο 62

1. Κάθε Κράτος-Μέρος της Συμβάσεως δύναται να την καταγγείλει με γραπτή γνωστοποίηση απευθυνόμενη στο Θεματοφύλακα. Η καταγγελία είναι δυνατό να περιορίζεται σε ορισμένες εδαφικές ενότητες στις οποίες εφαρμόζεται η Σύμβαση.

2. Η καταγγελία παράγει αποτελέσματα την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου δώδεκα μηνών, μετά την ημερομηνία λήψεως της γνωστοποίησεως από το Θεματοφύλακα. Εάν στη γνωστοποίηση καθορίζεται ειδικώς μεγαλύτερη χρονική περίοδος για την παραγωγή των αποτελεσμάτων της καταγγελίας, η καταγγελία παράγει αποτελέσματα με την εκπνοή της εν λόγω χρονικής περιόδου.

Άρθρο 63

Ο Θεματοφύλακας γνωστοποιεί στα Κράτη-Μέλη της Συνδιασκέψεως της Χάγης του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου, καθώς και στα Κράτη που θα προσχωρήσουν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 58:

α. τις υπογραφές, επικυρώσεις, αποδοχές και εγκρίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 57·

β. τις προσχωρήσεις και τις αντιρρήσεις κατά των προσχωρήσεων που προβλέπονται στο άρθρο 58·

γ. την ημερομηνία κατά την οποία η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 61·

δ. τις δηλώσεις που μνημονεύονται στα άρθρα 34 παράγραφος 2 και 59·

ε. τις συμφωνίες που μνημονεύονται στο άρθρο 39·

στ. τις επιφυλάξεις που μνημονεύονται στα άρθρα 54 παράγραφος 2 και 55 καθώς και την προβλεπόμενη στο άρθρο 60 παράγραφος 2 ανάκληση των επιφυλάξεων·

ζ. τις καταγγελίες που προβλέπονται στο άρθρο 62.

Σε πίστωση των ανωτέρω, οι υπογράφωντες, δεόντως εξουσιοδοτημένοι, υπέγραψαν την παρούσα Σύμβαση.

Έγινε στη Χάγη, στις 19 Οκτωβρίου 1996, σε δύο κείμενα, στη γαλλική και αγγλική γλώσσα, που είναι ισοδύναμα, σε ένα πρωτότυπο, που κατατέθηκε στα αρχεία της Κυβερνήσεως του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, επικυρωμένο αντίγραφο του οποίου θα επιδοθεί, δια της διπλωματικής οδού, σε κάθε Κράτος που ήταν Μέλος της Συνδιασκέψεως της Χάγης του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου κατά τη Δεκάτη ογδόη Σύνοδό της.

Άρθρο δεύτερο

1. Ως Κεντρική Αρχή, κατ' άρθρο 29 της Σύμβασης, επιφορτισμένη με τα καθήκοντα που επιβάλλονται από τη Σύμβαση στις Αρχές αυτές, ορίζεται το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

2. Ως Αρχές, κατ' άρθρο 40 παράγραφος 3 της Σύμβασης, ορίζονται οι Γραμματείες των Δικαστηρίων που έχουν λάβει τα σχετικά μέτρα προστασίας.

Αρχών για τη λήψη μέτρων προστασίας της ακίνητης περιουσίας του παιδιού, που βρίσκεται στο έδαφός της, καθώς και του δικαιώματος να μην αναγνωρίσει γονική ευθύνη ή μέτρο ασυμβίβαστο με μέτρο που ελήφθη από τις δικές της Αρχές, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που ελήφθησαν κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, καθώς και της εκούσιας δικαιοδοσίας, αναφορικά με την ακίνητη περιουσία του παιδιού.

Άρθρο τέταρτο**Άρθρο τρίτο
Επιφύλαξη**

Σε εφαρμογή του άρθρου 55 της Σύμβασης, η Ελλάδα επιφυλάσσεται για τη διεθνή δικαιοδοσία των δικών της

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και της Συμβάσεως που κυρώνεται, από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 61 αυτής.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 29 Σεπτεμβρίου 2011

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΜΑΡΙΑ-ΕΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 30 Σεπτεμβρίου 2011

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ**ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ****ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ****Σε έντυπη μορφή:**

- Για τα Φ.Ε.Κ. από 1 έως 16 σελίδες σε 1 € προσαυξανόμενη κατά 0,20 € για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.
- Για τα φωτοαντίγραφα Φ.Ε.Κ. σε 0,15 € ανά σελίδα.

Σε μορφή DVD/CD:

Τεύχος	Ετήσια έκδοση	Τριμηνιαία έκδοση	Μηνιαία έκδοση	Τεύχος	Ετήσια έκδοση	Τριμηνιαία έκδοση	Μηνιαία έκδοση
Α'	150 €	40 €	15 €	Α.Α.Π.	110 €	30 €	-
Β'	300 €	80 €	30 €	Ε.Β.Ι.	100 €	-	-
Γ'	50 €	-	-	Α.Ε.Δ.	5 €	-	-
Υ.Ο.Δ.Δ.	50 €	-	-	Δ.Δ.Σ.	200 €	-	20 €
Δ'	110 €	30 €	-	Α.Ε.-Ε.Π.Ε.	-	-	100 €

- Η τιμή πώλησης μεμονωμένων Φ.Ε.Κ. σε μορφή cd-rom από εκείνα που διατίθενται σε ψηφιακή μορφή και μέχρι 100 σελίδες, σε 5 € προσαυξανόμενη κατά 1 € ανά 50 σελίδες.

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

Τεύχος	Έντυπη μορφή	Τεύχος	Έντυπη μορφή	Τεύχος	Έντυπη μορφή
Α'	225 €	Δ'	160 €	Α.Ε.-Ε.Π.Ε.	2250 €
Β'	320 €	Α.Α.Π.	160 €	Δ.Δ.Σ.	225 €
Γ'	65 €	Ε.Β.Ι.	65 €	Α.Σ.Ε.Π.	70 €
Υ.Ο.Δ.Δ.	65 €	Α.Ε.Δ.	10 €	Ο.Π.Κ.	-

- Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. (έντυπη μορφή) θα αποστέλλεται σε συνδρομητές ταχυδρομικά, με την επιβάρυνση των 70 €, ποσό το οποίο αφορά τα ταχυδρομικά έξοδα.

- Η καταβολή γίνεται σε όλες τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.). Το πρωτότυπο διπλότυπο (έγγραφο αριθμ. πρωτ. 9067/28.2.2005 2η Υπηρεσία Επιτρόπου Ελεγκτικού Συνεδρίου) με φροντίδα των ενδιαφερομένων, πρέπει να αποστέλλεται ή να κατατίθεται στο Εθνικό Τυπογραφείο (Καποδιστρίου 34, Τ.Κ. 104 32 Αθήνα).
- Σημειώνεται ότι φωτοαντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές Επιταγές για την εξόφληση της συνδρομής, δεν γίνονται δεκτά και θα επιστρέφονται.
- Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα μέλη της Ένωσης Ιδιοκτητών Ημερησίου Τύπου Αθηνών και Επαρχίας, οι τηλεοπτικοί και ραδιοφωνικοί σταθμοί, η Ε.Σ.Η.Ε.Α, τα τριτοβάθμια συνδικαλιστικά όργανα και οι τριτοβάθμιες επαγγελματικές ενώσεις δικαιούνται έκπτωσης πενήντα τοις εκατό (50%) επί της ετήσιας συνδρομής.
- Το ποσό υπέρ Τ.Α.Π.Ε.Τ. (5% επί του ποσού συνδρομής), καταβάλλεται ολόκληρο (Κ.Α.Ε. 3512) και υπολογίζεται πριν την έκπτωση.
- Στην Ταχυδρομική συνδρομή του τεύχους Α.Σ.Ε.Π. δεν γίνεται έκπτωση.

Πληροφορίες για δημοσιεύματα που καταχωρίζονται στα Φ.Ε.Κ. στο τηλ.: 210 5279000.

Φωτοαντίγραφα παλαιών Φ.Ε.Κ.: Μάρνη 8, τηλ.: 210 8220885, 210 8222924, 210 5279050.

Τα φύλλα όλων των τευχών της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως διατίθενται δωρεάν σε ηλεκτρονική μορφή από την ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου (www.et.gr)

Ηλεκτρονική Διεύθυνση: <http://www.et.gr> - e-mail: webmaster.et@et.gr

ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΑΠΟ 08:00 ΜΕΧΡΙ 13:00

* 0 1 0 0 2 1 7 3 0 0 9 1 1 0 0 4 4 *

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004